Samen aan de slag: daar krijg je een beter Boxtel van

begroting 2025

meewerkend boxtel

Programmabegroting 2025 en
financiële begroting 2025 inclusief meerjarenramingen 2026-2028

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
Inleiding begroting 2025 3
Begroting in Beeld 4
Algemeen 6
Leeswijzer begroting 2025 7
Financiële samenvatting 9
Portefeuilleverdeling 11
Programmaplan 13
Duurzame Transformatie 13
Sociale Kracht 21
Leefbare Ruimte 35
Vitaal Ondernemen 44
Meewerkend Bestuur 50
Paragrafen 57
Lokale heffingen 57
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 68
Kapitaalgoederen 74
Financiering 80
Bedrijfsvoering 84
Verbonden partijen 87
Grondbeleid 98
Financiën 102
Uitgangspunten en grondslagen begroting 2025 en meerjarenramingen 2026-2028 103
Samenvattend overzicht ontwikkeling begrotingssaldo 104
Meerjarig overzicht van baten en lasten en de resultaatbestemming per programma 105
Incidentele baten en lasten op programmaniveau 107
Stand van zaken te realiseren taakstellingen en restant stelposten 112
Reserves 113
Voorzieningen 117
Nieuw beleid, gehonoreerde wensen 118
Investeringen 119
Meerjarig overzicht balans 121
Overzicht van baten en lasten en presentatie structureel begrotingssaldo 122
Bijlagen 124
Lijst van afkortingen 125
Begrippenlijst 128

Inleiding begroting 2025

In de begroting van 2025 investeren we op een verantwoorde wijze in onze mooie gemeente Boxtel en geven we verdere uitvoering aan het Beleidsakkoord ‘Samen aan de slag’. De begroting voor 2025 is solide en weerspiegelt de zorgvuldige financiële planning van de afgelopen jaren. Dankzij de opgebouwde reserves hebben we nu ruimte om te investeren in onze gemeente.

De belangrijkste investeringen zijn gericht op het verder ontwikkelen van Boxtel en op het verbeteren van de leefbaarheid voor de inwoners. Zo maken we extra middelen vrij voor de bouw van flexwoningen om de woningnood aan te pakken en breiden we de formatie uit om meer bouwplannen te kunnen behandelen. Ook investeren we in extra middelen voor ondersteuning van minima, een impuls voor het jongerenwerk, het versterken van onze lokale economie, verbeteringen aan groene ruimtes en de algemene leefomgeving, sportvelden en wegen.

Tijdens de behandeling van Kadernota 2025 op 2 juli 2024 zijn daarnaast drie moties aangenomen door de raad. Het college gaat uitvoering geven aan de moties: Invoeren groennorm & Zonnewarmtenet met warmtepompen en informeert de raad op een later moment over de uitkomst en gevolgen hiervan. De derde motie betrof de financiering van de renovatie van de bibliotheek. De plannen voor de renovatie zijn nog onvoldoende concreet om hiervoor alvast een reservering op te nemen in de Begroting 2025. De planvorming wordt in de loop van dit jaar concreet waarna de renovatie zal worden betrokken bij de integrale afweging van de Kadernota 2026.

Zoals bekend komt er vanaf 2026 minder geld binnen door een herstructurering van het gemeentefonds. Daarnaast waren de plannen van het nieuwe kabinet ten tijde van het opstellen van deze begroting nog niet bekend. We kunnen als gemeente alleen onze taken uitvoeren als we daar ook voldoende rijksmiddelen voor krijgen. Daarover bestaat dus nog grote onzekerheid.

De komende jaren staat onze gemeente voor grote financiële opgaven, zoals het uitvoeren van het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS) om de mobiliteit en bereikbaarheid te verbeteren, de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) om de schoolgebouwen te vernieuwen, het investeren in het beheer en de verduurzaming van gemeentelijk vastgoed en het uitvoeren van het programma verduurzaming. Ondanks goede kostenramingen brengen deze opgaven onzekerheid met zich mee. Dit vraagt om een duurzame begroting en voldoende reserves. Onze reservepositie blijft met deze begroting op voldoende niveau. Het is zaak dit de komende jaren zo te houden.

Conclusie

De begroting voor 2025 is degelijk en sluitend waarmee we een grote stap vooruit zetten met de uitvoering van het beleidsakkoord. Echter, de onzekerheid over de toekomst blijft bestaan, wat vraagt om verstandige keuzes in de komende jaren om daarmee onze gemeente veerkrachtig te houden. We blijven daarbij vasthouden aan onze beleidsambities met de basis op orde en werken elke dag samen aan een nog mooiere gemeente Boxtel.

Begroting in Beeld

lasten
hier gaat het geld heen
duurzame transformatie
12,3 MILJOEN
Klimaatadaptatie en energietransitie € 2.011.500
Plattelandsvernieuwing € 760.100
Afval € 4.175.400
Milieu € 1.674.500
Riolering € 3.678.900
sociale kracht
55,3 MILJOEN
Maatschappelijk Werk € 3.653.600
Minderheden € 507.100
Jeugdzorg € 12.775.000
Wmo € 11.334.800
Inkomensvoorziening € 11.022.700
Participatie € 11.724.200
Volksgezondheid € 1.707.800
Onderwijs € 2.588.200
Hi!
Hoi
GGD
leefbare ruimte
27,4 MILJOEN
Volkshuisvesting € 803.200
Ruimtelijke ontwikkeling € 4.513.600
Grondexploitaties € 4.378.600
Beheer onroerend goed € 4.412.300
Groenbeheer € 3.968.900
Beheer openbare ruimte € 7.397.800
Verkeersmaatregelen € 1.375.400
Parkeren € 206.000
Begraafplaatsen € 420.300
P
fixi
vitaal ondernemen
7,1 MILJOEN
Economische aangelegenheden € 1.621.700
Recreatieve voorzieningen € 696.900
Maatschappelijke voorzieningen € 887.000
Kunst € 585.700
Sport € 2.587.200
Monumentenzorg en oudheidkunde € 753.100
CAFE
OPEN
meewerkend bestuur
16,4 MILJOEN
Bestuur, communicatie, participatie € 6.016.100
Basisregistraties € 1.589.300
Openbare orde en veiligheid € 3.779.900
Algemene dekkingsmiddelen € 687.100
Algemeen budgettair € 4.301.400
paspoort
112
- 0,16 MILJOEN
ontwikkeling reserves
-€ 163.000

Algemeen

Leeswijzer begroting 2025

Met de vaststelling van de Begroting 2025 autoriseert de gemeenteraad het college om het beleid voor 2025 tot uitvoering te brengen en welke middelen daarvoor beschikbaar zijn.

Deze begroting is opgebouwd uit een aantal onderdelen:

Algemeen
Dit onderdeel is de inleiding op deze begroting, waarin de belangrijkste punten zijn weergeven en een samenvatting is opgenomen van het financiële resultaat.

Programma's
De Begroting 2025 kent 5 programma’s en de gemeenteraad autoriseert de baten en lasten per programma.

De opbouw van een programma ziet er als volgt uit:

- titel van het programma
- algemene beleidsdoelstelling
- maatschappelijk effect
- regulier werk (weergegeven in een infographic)
- ambities bestuursakkoord
- dit kost het
- beleidsindicatoren.

De ambities vanuit het bestuursakkoord zijn weergegeven met concrete thema's. Per thema beantwoorden we de vragen:

- wat willen we bereiken?
- wat gaan de daarvoor doen?
- hoe kunnen we dat meten?[1]

Per programma is een financiële toelichting opgenomen van de belangrijkste ontwikkelingen tussen de begroting 2024 na wijziging en de nieuwe begroting 2025. Aangezien bij alle programma's sprake is van prijsindexering en ontwikkeling bijdrage inzet MijnGemeenteDichtbij, lichten we deze daar niet afzonderlijk toe.
Bij ieder programma is verder een overzicht opgenomen van de begrote en voorgenomen investeringen.
Tenslotte zijn per programma de verplicht voorgeschreven BBV beleidsindicatoren opgenomen. Deze beleidsindicatoren zijn voor alle gemeenten gelijk en kunt u raadplegen op www.waarstaatjegemeente.nl. Dit maakt het mogelijk onze gemeente te vergelijken met andere gemeenten. In dit overzicht staan ook de landelijke cijfers.

Paragrafen
De paragrafen gaan in op financiële en bedrijfsmatige onderwerpen die meerdere programma’s raken. Alle paragrafen zijn wettelijk verplicht. De onderwerpen van de paragrafen zijn belangrijk voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente.

[1] Dit onderdeel is nog niet bij alle thema’s volledig uitgewerkt. Dit werken we in de komende periode verder uit.

Financiën
Dit onderdeel bevat een uiteenzetting van de financiële positie van de gemeente Boxtel. De meeste overzichten zijn wettelijk voorgeschreven. We gaan onder andere in op:

- de ontwikkeling van het financiële begrotingsbeeld
- de geprognosticeerde balans in meerjarenperspectief
- het meerjarig overzicht van baten en lasten
- de investeringsplanning
- een overzicht van reserves en voorzieningen.

Bijlagen
Deze begroting wordt gecompleteerd met een aantal bijlagen, waarvan een deel is opgenomen in het afzonderlijk bij deze begroting behorend bijlagenboek.

Financiële samenvatting

Vanaf het begrotingsjaar 2025 is het autorisatieniveau gewijzigd van beleidsproduct- naar programmaniveau. Samenvattend geeft de begroting het volgende beeld:

Financiële samenvatting (x € 1.000!)	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
Baten programma:					
Duurzame Transformatie	10.349	8.554	8.110	8.150	8.162
Sociale Kracht	11.186	10.180	10.195	9.796	9.700
Leefbare Ruimte	5.496	7.441	7.599	6.388	6.462
Vitaal Ondernemen	608	1.015	487	490	494
Meewerkend Bestuur	88.919	89.361	87.402	89.287	91.550
Totaal baten	**116.557**	**116.551**	**113.792**	**114.111**	**116.367**
Lasten programma:					
Duurzame Transformatie	14.487	12.300	11.766	11.543	11.485
Sociale Kracht	55.557	55.266	54.686	54.343	54.097
Leefbare Ruimte	25.370	27.223	27.615	26.508	27.431
Vitaal Ondernemen	7.156	7.132	7.205	7.258	7.405
Meewerkend Bestuur	14.157	13.761	13.762	14.649	15.355
Totaal lasten	**116.727**	**115.682**	**115.034**	**114.302**	**115.773**
Saldo van baten en lasten	**-171**	**869**	**-1.242**	**-191**	**594**
Mutaties reserves programma:					
Duurzame Transformatie	775	415	415	15	
Sociale Kracht	1.276	411	325	309	-47
Leefbare Ruimte	72	113	-28	319	13
Vitaal Ondernemen	41	41	41	38	110
Meewerkend Bestuur	-1.715	-817	844	90	
Mutaties reserves	**448**	**163**	**1.597**	**771**	**76**
Begrotingssaldo	**278**	**1.032**	**355**	**579**	**670**
af: Saldo incidentele baten en lasten	-1.580	34	991	208	0
Structureel en reëel begrotingsbeeld	**1.858**	**997**	**-636**	**371**	**670**

Uitgangspunten begroting

De begroting 2025-2028 is opgesteld op basis van de uitgangspunten zoals vastgesteld in de Kadernota 2025. Deze uitgangspunten zijn in deze begroting opgenomen in het hoofdstuk Financiën (uitgangspunten en grondslagen begroting 2025 en meerjarenramingen 2026-2028). Samengevat is dit:

- **Ontwikkeling loonkosten**
  De loonkosten zijn gebaseerd op de huidige cao gemeenten. Deze cao heeft een looptijd tot 1 april 2025. Vanaf 2025 gaan we uit van een jaarlijkse trendmatige indexering van 3,5%.
- **Inflatie (exploitatie)budgetten**
  De prijsgevoelige uitgaven en prijsgevoelige inkomsten compenseren we voor de jaarlijkse begrote prijsstijging. Deze indexering is gebaseerd op het

prijsstijgingspercentage van de netto materiële overheidsconsumptie (septembercirculaire 2023) en is voor 2025 bepaald op 1,6%.

- **Inflatiecorrectie belastingen en tarieven**
  Voor de inflatiecorrectie voor belastingen en tarieven hanteren we een gewogen percentage. Deze bestaat uit 1/3 prijsmutatie budgetten en 2/3 voor overige ontwikkeling loonkosten. De index voor 2025 is 2.9%.
- **Rente**
  De renteontwikkeling is gebaseerd op de actuele ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt. Op basis van onze liquiditeitspositie zijn de gevolgen voor onze begroting tot 2028 nihil.
- **Omslagrente kapitaallasten en grondexploitatie**
  De rekenrente die we als kapitaallasten toerekenen voor de gerealiseerde investeringen en grondexploitatie is gebaseerd op de werkelijke rentekosten en onze vermogenspositie. Het percentage voor de begroting 2025 en volgende jaren is gebaseerd op de realisatie 2023 en is berekend op 0,79%.

De begroting is verder gebaseerd op de mutaties zoals meegenomen met de op 2 juli 2024 vastgestelde Eerste bestuursrapportage 2024 en Kadernota 2025. Daarnaast zijn de gevolgen van de meicirculaire 2024 verwerkt in de begroting.

Sluitende meerjarenbegroting
In overeenstemming met de uitgangspunten vanuit het beleidsakkoord sluiten alle jaren met een positief begrotingssaldo. Toch zijn er zorgen naar de toekomst. Zo hebben we met de Kadernota een fors deel van onze reserves ingezet om nieuw beleid te realiseren en is en blijft de impact van het 'ravijnjaar 2026' met een daling van onze algemene uitkering met € 3,6 miljoen groot op onze begroting. Dit in combinatie met mogelijke bezuinigingen op Rijksniveau maakt dat we zorgen hebben naar de toekomst. We hopen dat we in de aanloop naar de begroting 2026 hier meer duidelijkheid over hebben.

Provinciaal toezicht
De provincie beoordeelt onze begroting en toetst hierbij of de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Om te beoordelen of de structurele lasten in de begroting worden gedekt door structurele baten wordt het begrotingssaldo gecorrigeerd met de incidentele baten en lasten. Hieruit volgt het structureel en reëel begrotingsbeeld. Conclusie is dat onze begroting zowel voor het begrotingsjaar 2025 als het structurele begrotingsjaar 2028 voldoet aan deze toets.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is voor deze begroting bepaald op 3,1. We streven naar een minimale norm van 1,0 en dus kan worden geconcludeerd dat ons weerstandsvermogen voldoende is.
Het weerstandsvermogen geeft aan of en in welke mate we in staat zijn om risico's met financieel gevolg op te vangen vanuit de bestaande weerstandscapaciteit. Voor een uitgebreide toelichting hierop verwijzen we u naar de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing'.

Portefeuilleverdeling

RONALD VAN MEYGAARDEN | Burgemeester | Portefeuille:
Algemene Coördinatie Openbare Orde en Veiligheid Toezicht & Handhaving Volksgezondheid

MARIËLLE VAN ALPHEN – HABRAKEN | Wethouder Economie en Werkgelegenheid | Wijkwethouder Centrum, Breukelen, Kalksheuvel, De Oksel en 1e locoburgemeester | Portefeuille:
Economie en werkgelegenheid Economische ontwikkeling Centrum Boxtel Werkgelegenheid, inkomensvoorziening en arbeidsmarkt Opvang vluchtelingen en huisvesting statushouders Complexgewijze huisvesting arbeidsmigranten GreenTech Park Brabant (Vorst B)

DÉSIRÉ VAN LAARHOVEN – VAN ABEELEN | Wethouder Duurzaamheid, Plattelandsontwikkeling en Jeugdzorg | Wijkwethouder Lennisheuvel en 2e locoburgemeester | Portefeuille:
Energietransitie en klimaatadaptatie Plattelandsontwikkeling (inclusief VAB-beleid) Landbouwtransitie Natuur, landschap en biodiversiteit Milieu Van Gogh Nationaal Park, Het Groene Woud en Mozaïek Dommelvallei (Plaats) De Kleine Aarde 3.0 Jeugdzorg Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting in de kernen Implementatie omgevingsvisie Toerisme en recreatie (inclusief kermissen) Monumentenzorg Cultureel erfgoed Communicatie en Marketing Projecten Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting: Boxtel: Jorishof, 't Ronduutje, Appartementencomplex De Kleine Aarde Lennisheuvel: Achter Den Eijngel, CPO project Lennisheuvel Esch: Postelstraat, De Ruiting Liempde: Kerkweide-Oost, Pastorie, Pastorietuin, Woningen achter de pastorie, Nieuwstraat-Dorpsstraat Tiny Houses

WIM VAN DER ZANDEN | Wethouder Ruimtelijke Ontwikkeling en Volkshuisvesting | Wijkwethouder Selissenwal en Esch en 3e locoburgemeester | Portefeuille:
Ruimtelijke ontwikkeling Volkshuisvesting Gemeentelijke gronden Grondexploitaties Vergunningverlening Ruimte voor Ruimte WMO Implementatie omgevingsvisie Kerkweide-West, Albinonistraat, Flexwoningen Ouderenagenda

HANS HEESEN | Wethouder Financiën, Onderwijs, Cultuur, Sport en Subsidies | Wijkwethouder Munsel-Selissen en Liempde en 4e locoburgemeester | Portefeuille:
Financiën Onderwijs Subsidieverstrekking en subsidiebeleid Gebouwenbeheer Kunst en Cultuur Sport

FRED VAN NISTELROOIJ | Wethouder Mobiliteit, Infrastructuur en Openbare Ruimte | Wijkwethouder Boxtel-Oost en 5e locoburgemeester | Portefeuille:
Afval en reiniging Programma water en riolering Parkeerbeleid Groenbeleid Mobiliteit Infrastructuur Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS) Mobiliteitsbeleid 2040 Openbare ruimte (wegen, groen, openbare verlichting) Jeugd- en jongerenwerk Gemeenschapshuizen Samenwerking maatschappelijke partners Boxtel Binnen de Bruggen Organisatie

Programmaplan

Duurzame Transformatie

Algemene beleidsdoelstelling

Boxtel moet klaar zijn voor de toekomst. Een toekomst waarbij we uit moeten gaan van een ander, minder voorspelbaar klimaat. Iets waar we vandaag al de eerste effecten van zien. Dat betekent aanpassen en tegelijk onze negatieve impact op de natuur en onze ecologische voetafdruk flink verkleinen. Daarom investeren we in een duurzaam en veerkrachtig Boxtel. We werken aan een veerkrachtige leefomgeving waar voldoende ruimte is voor water en groen, in goede balans met de gebouwde omgeving. Omgeven door een robuust landschap en vitale natuurgebieden. Zodat we een fijne, gezonde en toekomstbestendige leefruimte kunnen bieden aan al onze inwoners.
Verder gaan we zuinig en bewust om met beschikbare energie en grondstoffen. Waarbij we onze behoefte aan energie en grondstoffen verkleinen en dat wat we nodig hebben zoveel mogelijk uit duurzame bronnen halen.

Maatschappelijk effect

In het programma Duurzame Transformatie willen we de volgende maatschappelijke effecten realiseren:

- Een klimaatadaptieve en veerkrachtige leefomgeving die in een veranderend klimaat veilig en gezond leven mogelijk maakt;
- De groene en blauwe ruimte in onze dorpen en buitengebied is gezond en biodivers en draagt bij aan een klimaatadaptieve en veerkrachtige leefomgeving;
- In het landelijk gebied hebben we een gezonde en veerkrachtige natuur in goede harmonie met wonen, werken en recreëren;
- Afval kennen we niet meer, doordat we zorgvuldig omgaan met de beperkt beschikbare grondstoffen in een circulaire economie;
- We zijn energieneutraal en iedereen heeft toegang tot duurzame en betaalbare energie, waar we bewust en zuinig mee omgaan;

Regulier werk

De afbeelding hieronder geeft een indicatie van de vaste werkzaamheden die we uitvoeren binnen het programma Duurzame Transformatie.

Ambities beleidsakkoord

Thema 1 Groen-Blauw Boxtel

Wat willen we bereiken?
De 'groen-blauwe ruimte' - dat is het geheel van bodem, water, natuur, lucht, landschap, groen én biodiversiteit - is een belangrijke basis voor een klimaatadaptieve en veerkrachtige leefomgeving. Daarom zetten we in op de verbetering en versterking van al deze elementen, zowel in het buitengebied als in de gebouwde omgeving. Samen met onze inwoners, maatschappelijke partners en mede-overheden.

Boxtel zet in op een leefomgeving die klimaatadaptief en veerkrachtig is. In een veranderend klimaat merken we dat het weer onvoorspelbaarder wordt. Dat betekent dat we voorbereid moeten zijn op te veel water door heftige piekbuien of langdurige regenval. Maar ook op perioden van hitte en droogte, waarbij een tekort aan water kan ontstaan. Dit kan leiden tot allerlei bijkomende problemen. Zoals schade aan de gebouwde omgeving, natuur en gewassen, maar ook risico's voor de gezondheid van onze inwoners. Hoe beter we voorbereid zijn, hoe beter we schade kunnen voorkomen én een fijne, veilige en gezonde leefomgeving kunnen bieden aan iedereen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Klimaatadaptatie

We volgen de vastgestelde strategie en voeren de maatregelen uit zoals opgenomen in de vastgestelde Uitvoeringsagenda klimaatadaptatie. Hierbij kan onder andere gedacht worden aan het afkoppelen van regenwater en het opstellen van een hittestressplan. Voor de uitvoering van maatregelen heeft Waterschap De Dommel cofinanciering ter beschikking gesteld.

Programma Water en Riolering

In 2025 stelt de gemeenteraad het nieuwe Programma Water en Riolering vast. Uiteraard hebben we hierin aandacht voor klimaatadaptatie en de robuustheid van het rioolstelsel en de gemeentelijke watergangen.

Natuur, Landschap en Biodiversiteit

In 2025 starten we met de uitvoering van het programma Natuur, Landschap en Biodiversiteit, dat eind 2024 wordt vastgesteld.

GGA Kampina - deelgebied Essche Stroom

De opgaven voor klimaat, natuur, water en landbouw zijn nauw met elkaar verweven. Het is daarom belangrijk om samen te zoeken naar slimme combinaties van oplossingen voor sterkere natuur, voldoende water met een betere kwaliteit, een goede bodem en toekomst voor de landbouw.
Natuurherstel binnen Natura 2000-gebied Kampina is niet voldoende om de natuurdoelen te halen. Natuurherstel vraagt om verandering in ruimte- en grondgebruik in de overgangsgebieden rondom het natuurgebied. Hiervoor is door de provincie de gebiedsgerichte aanpak (GGA) Kampina en Oisterwijkse Vennen opgestart. Binnen de GGA Kampina ligt het deelgebied Essche Stroom. Als gemeente gaan we de projectgroep voor dit deelgebied trekken. Doel van deze projectgroep is te komen tot constructieve gesprekken en oplossingen voor het gebied zelf en de bewoners en ondernemers in het gebied.

Vitaal landelijk gebied

Het landelijk gebied in Boxtel staat voor grote opgaven. In het bestuursakkoord en in de ontwerp Omgevingsvisie is aangekondigd dat er een koers buitengebied wordt opgesteld. In die koers worden alle ambities en doelen die te maken hebben met een vitaal landelijk gebied samengebracht.
Met het programma Vitaal Landelijk Gebied werken we aan de economische en ruimtelijke vitaliteit van het buitengebied, met ruimte voor bedrijven en respect voor natuur en milieu. Dit draagt bij aan aantrekkelijk vestigingsklimaat, fijn wonen en een stevige sociale structuur. Het programma geeft uiteindelijk ook weer hoe we de doelen en opgaven gaan realiseren in de vorm van gebiedsgerichte deelprogramma's, projecten en acties.

Landelijke beëindigingsregeling veehouderij

We willen een passend perspectief bieden voor veehouders die in het kader van de Landelijke Beëindigingsregeling veehouderij met hun huidige activiteiten willen stoppen. We benoemen hiervoor een contactpersoon die de veehouders begeleidt en adviseert in de planologische procedure.

VAB-beleid (vrijkomende agrarische bebouwing)

In 2025 wordt het VAB-beleid vastgesteld en starten we de uitvoering ervan. Met het VAB-beleid willen we de transformatie van agrarische bedrijven helpen en een andere invulling

mogelijk maken. In voorkomende gevallen kan dit leiden tot extra woningbouw. Het VAB-beleid gaat onderdeel uitmaken van het programma Vitaal Landelijk Gebied.

Hoe kunnen we dat meten?
Klimaatadaptatie
In 2025 ontwikkelen we een dashboard klimaatadaptatie met indicatoren.

Natuur, Landschap en Biodiversiteit
Volgens projectmatig werken worden de eerste uitvoeringsprojecten gedefinieerd en opgepakt.

Ruimte voor water, robuust rioolstelsel
Een robuust rioolstelsel is cruciaal voor een gezonde leefomgeving. We monitoren de volgende onderdelen: lengte vrijvervalriool, aantal klachten/meldingen van storingen drukriool en rioolverstoppingen, % afgekoppelde panden en aantal illegale hemelwateraansluitingen.

Thema 2 Energieneutraal, minder afval en verspilling

Wat willen we bereiken?
Energie en grondstoffen. We maken er dagelijks gebruik van en de beschikbaarheid ervan lijkt zo vanzelfsprekend. Toch weten we dat het gebruik van energie en grondstoffen zijn grenzen heeft.
Daarom werken we zo snel mogelijk toe naar een energieneutraal Boxtel. Bouwen we aan onze eigen duurzame energievoorziening en nieuwe energiesystemen. En zetten we maximaal in op het besparen van energie en het voorkomen van onnodige verspilling van energie.

Van afval willen we af. We willen daarom door bewustwording de hoeveelheid huishoudelijk afval verkleinen en (zwerf)afval voorkomen.
Maar afval is ook grondstof. Daarom zetten we in op betere afvalscheiding, het sluiten van kringlopen en stimuleren we duurzaam hergebruik. Dit doen we met een hoog serviceniveau en we sturen via de afvalstoffenheffing.

Wat gaan we daarvoor doen?
Energietransitie
We stimuleren zon op dak en objecten en de realisatie van zonneparken, zodat we kunnen gaan voldoen aan de opgave voor duurzame opwek van de RES Noord Oost Brabant voor 2030. We gaan een samenwerkingsovereenkomst aan met Enexis met als doel de uitbreiding van het energienet te versnellen. Het betreft de plaatsing van extra transformatiehuisjes en 3 middenspanningsstations.
Realisatie van het Uitvoeringsprogramma warmtetransitie (isolatie en aardgasvrij) met behulp van de SPUK-uitkeringen die voor de Aanpak Energiearmoede en Lokale aanpak isolatie zijn verstrekt. Het gaat hier om het plaatsen van, onder andere, warmtepompen en isolatie. We schakelen hierbij Buurkracht in om in verschillende wijken burgers te mobiliseren en te stimuleren om energie te besparen.
Bij de isolatieaanpak hebben we rekening te houden met de flora- en faunawetgeving. Daarom stellen we een gemeentelijk Soortenmanagementplan (SMP) vast.
Via het eind 2024 vast te stellen accommodatiebeleid geven we ook uitvoering aan de verduurzaming van ons maatschappelijk vastgoed.

Om de acties uit het Uitvoeringsprogramma warmtetransitie uit te kunnen voeren is extra ambtelijke capaciteit nodig. Deze financieren we met behulp van de SPUK-uitkering CDOKE.

Circulaire economie: Circulair en lokaal
Conform het Rijksprogramma Nederland Circulair streven we naar een volledig circulaire economie en 50% minder primaire grondstoffen in 2050. In 2025 ontwikkelen we hiervoor lokaal beleid.
We zetten de in 2024 gestarte pilot op het industrieterrein Daasdonk op het gebied van circulariteit voort.

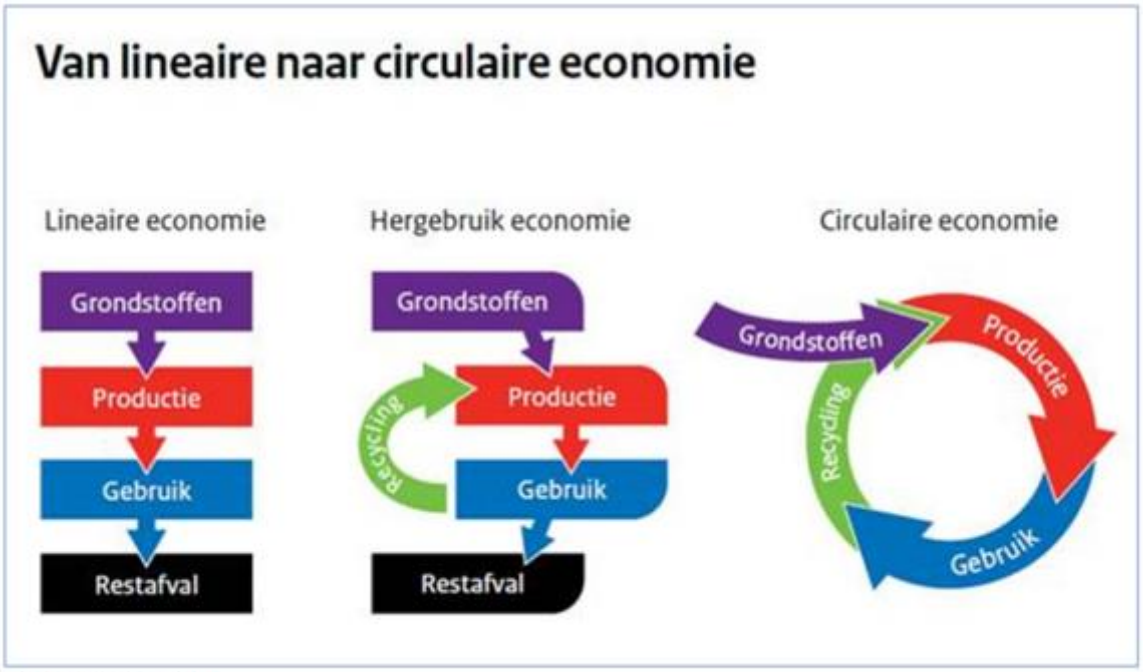

Bron: RPCE, 2016

Afval en grondstoffen
In de gemeentelijke duurzaamheidsvisie staan verspilling en de circulaire economie benoemd als belangrijk thema. Met ons afvalbeleid geven we hier uitvoering aan in een belangrijk deel van de keten, namelijk het afval dat vrijkomt bij onze inwoners. Het afvalbeleid is in transitie van een lineaire naar een circulaire economie. Op dit moment bevinden we ons in de hergebruik economie.
In 2025 werken we verder aan het uitvoeren van het meerjarig uitvoeringsprogramma Afval en Grondstoffen.

Hoe kunnen we dat meten?
Energie
De realisatie opwek en energiebesparing (in procenten) meten we regionaal via de jaarlijkse RES monitor. De voortgangsrapportage 2023, waarin de monitor 2023 is opgenomen is hier[2] te vinden.
Afval en grondstof
Voortgang wordt gemeten aan de hand van de gestelde doelen uit het beleid Afval en Grondstoffen.

[2] https://www.energiewerkplaatsbrabant.nl/werkgroepen/res+noordoost+brabant/publicaties+en+rapporten+overzicht/voortgangsrapportage+2023/default.aspx#folder=2469205

	Eenheid	2030	
Minder restafval	kilogram per inwoner per jaar	< 30 kg	Hoeveelheid ongescheiden, niet herbruikbaar afval / aantal inwoners
Meer afvalscheiding	% gescheiden ingezameld	> 90 %	Hoeveelheid gescheiden ingezameld herbruikbaar afval / totaal afval
Meer hergebruik	% hergebruik grondstoffen	> 60 %	Hoeveel hergebruikt materiaal / totaal afval

Thema 3 Veiliger en minder overlastgevend spoor- en vliegverkeer

Wat willen we bereiken?
Voor een veilige en gezonde leefomgeving moeten we ook kijken naar het spoor- en vliegverkeer. Boxtel wordt doorkruist door spoorwegen. Ze zijn druk bereden door personen- en goederentreinen. Dat is goed voor de verbondenheid en bereikbaarheid van Boxtel, maar levert ook hinder op door geluid, trillingen en verkeersopstoppingen. Ook zijn er risico's verbonden aan het vervoer van gevaarlijke stoffen.
Hetzelfde geldt voor het vliegverkeer vanaf Eindhoven Airport en van defensie. (Laag)vliegende toestellen zorgen voor geluidshinder en ongezonde uitstoot.
We zetten daarom in op het voorkomen van hinder en onveilige situaties. Dat doen we binnen onze gemeente, maar ook in samenwerking met anderen.

Wat gaan we daarvoor doen?
Verminderen geluidsoverlast spoor
Wij dringen op basis van het vastgestelde geluidsaneringsplan bij ProRail en Rijk aan op een spoedige realisatie van geluidschermen en raildempers langs beide sporen.
We dienen een project in voor de verbetering van de leefbaarheid in de spoorzone dat meegaat in de aanvraag van de regio RNOB voor een nieuwe Regio Deal met het Rijk.

Spoorgoederenvervoer gevaarlijke stoffen
Richting ProRail en Rijk stellen wij ons kritisch op ten aanzien van het spoorgoederenvervoer met gevaarlijke stoffen en werken daar regionaal in samen. In samenwerking met de provincie en de omliggende gemeenten is een position paper opgesteld. Onderdeel hiervan is de inzet op meer transport van gevaarlijke stoffen per buisleiding.
We sluiten daarom aan bij het bod van de provincie over de Delta Rhine Corridor (DRC) waarbij we gezamenlijk inzetten op de realisatie van een leiding die gebruikt kan worden voor meerdere producten. In eerste instantie gaat het dan over LPG/propeen dat dan minder over het spoor vervoerd hoeft te worden. Later kan de leiding dan ingezet worden voor bijvoorbeeld waterstof om te voorkomen dat vanwege de energietransitie veel ammoniak over het spoor vervoerd gaat worden.
Daarnaast verlenen we medewerking aan de omzetting van een grote hoge druk aardgasleiding naar het transport van waterstof met een aansluiting op de DRC. Dit om een waterstofnet in Nederland mogelijk te maken.

Hinder door (militair) vliegverkeer
Wij blijven ageren tegen laag (militair) vliegverkeer boven onze kernen. We trekken bestuurlijk samen op met de gemeenten rondom Eindhoven Airport. Dit geldt zowel voor de benodigde procedures en de exploitatie van het vliegveld zelf als de Nota Ruimte voor Defensie.

Dit kost het

Duurzame Transformatie	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Bedragen x € 1.000	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Afval	4.569	4.218	4.175	4.205	4.219	4.231
Riolering	3.440	3.640	3.679	3.801	3.926	3.926
Milieu	17	133	0	0	0	0
Klimaatadaptatie en energietransitie	648	2.260	700	105	5	5
Plattelandsvernieuwing	74	98	0	0	0	0
Totaal baten	**8.747**	**10.349**	**8.554**	**8.110**	**8.150**	**8.162**
Afval	4.569	4.218	4.175	4.205	4.219	4.231
Riolering	3.440	3.640	3.679	3.801	3.926	3.926
Milieu	1.449	2.031	1.675	1.666	1.704	1.722
Klimaatadaptatie en energietransitie	1.239	3.448	2.012	1.328	1.037	1.047
Plattelandsvernieuwing	469	1.149	760	767	658	560
Totaal lasten	**11.166**	**14.487**	**12.300**	**11.766**	**11.543**	**11.485**
Saldo van baten en lasten	**-2.419**	**-4.138**	**-3.746**	**-3.656**	**-3.394**	**-3.323**
Resultaatbestemming:						
Onttrekkingen aan reserves	21	775	415	415	15	0
Stortingen in reserves	394	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	**-373**	**775**	**415**	**415**	**15**	**0**
Saldo van baten en lasten	**-2.792**	**-3.363**	**-3.331**	**-3.241**	**-3.379**	**-3.323**
Ontwikkeling begroting			**32**			

Financiële toelichting
Ten opzichte van de begroting 2024 daalt het nadelige resultaat op dit programma met € 32.000.
De ontwikkelingen met een afwijking van meer dan € 50.000 zijn:

- Toevoegen van € 100.000 budget Soorten Management Plan voor het jaar 2025;
- Toevoegen van € 50.000 budget voor vervolgonderzoek geurhinder Louis Bolk instituut en GGD voor het jaar 2025.

De overige afwijkingen bestaan uit afwijkingen kleiner dan € 50.000, prijsindexering, kapitaallasten, bijdrage MGD, administratieve mutaties en incidentele budgetten in 2024.

Investeringen

Investeringen programma Duurzame Transformatie (x € 1.000)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
begrote investeringen:				
Rioolinvesteringen op basis van vGRP-6	980	740		
voorgenomen investeringen:				
Verduurzaming maatschappelijk vastgoed				500
Totaal begrote en voorgenomen investeringen	**980**	**740**		**500**

Beleidsindicatoren

Indicatoren programma Duurzame Transformatie	Eenheid	Periode	Nederland	Boxtel
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2020	170,7	146,8
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	%	2022	41,3	16,8

Sociale Kracht

Algemene beleidsdoelstelling

We willen dat Boxtel een gemeente is waarin iedereen mee kan doen. In het programma sociale kracht richten we ons met name op die inwoners die daarbij hulp nodig hebben. Bijvoorbeeld inwoners met gezondheidsproblemen, een afstand tot de arbeidsmarkt dan wel jongeren met problemen of nieuwkomers. We kijken daarbij ook naar wat de inwoner zelf kan bijdragen. Het zetje in de rug kan niet alleen door de gemeente gegeven worden. Dat is financieel niet houdbaar. Daarom werken we samen met maatschappelijk partners en inwoners aan een sterke sociale basis. Hierin zien alle mensen in onze wijken en kernen naar elkaar om, ondersteunen elkaar en kennen geen bestaansonzekerheid. Een sociaal krachtig Boxtel.

Maatschappelijk effect

In het programma Sociale Kracht willen we de volgende maatschappelijke effecten teweegbrengen:

- De kernen en wijken in Boxtel hebben een sterke sociale cohesie, met een goede sociale infrastructuur,
- Boxtel is een gemeente waarin voor iedereen plek is en iedereen mee kan doen.
- Onze inwoners met een hulpvraag ervaren dat ze duurzaam goed geholpen worden, op basis van de hulpvraag die zij hebben.
- De inwoners van Boxtel zijn in beter staat om gezond te leven en kunnen hun talenten ontplooien.

Regulier werk

De afbeelding hieronder geeft een indicatie van de vaste werkzaamheden die we uitvoeren binnen het programma Sociale Kracht.

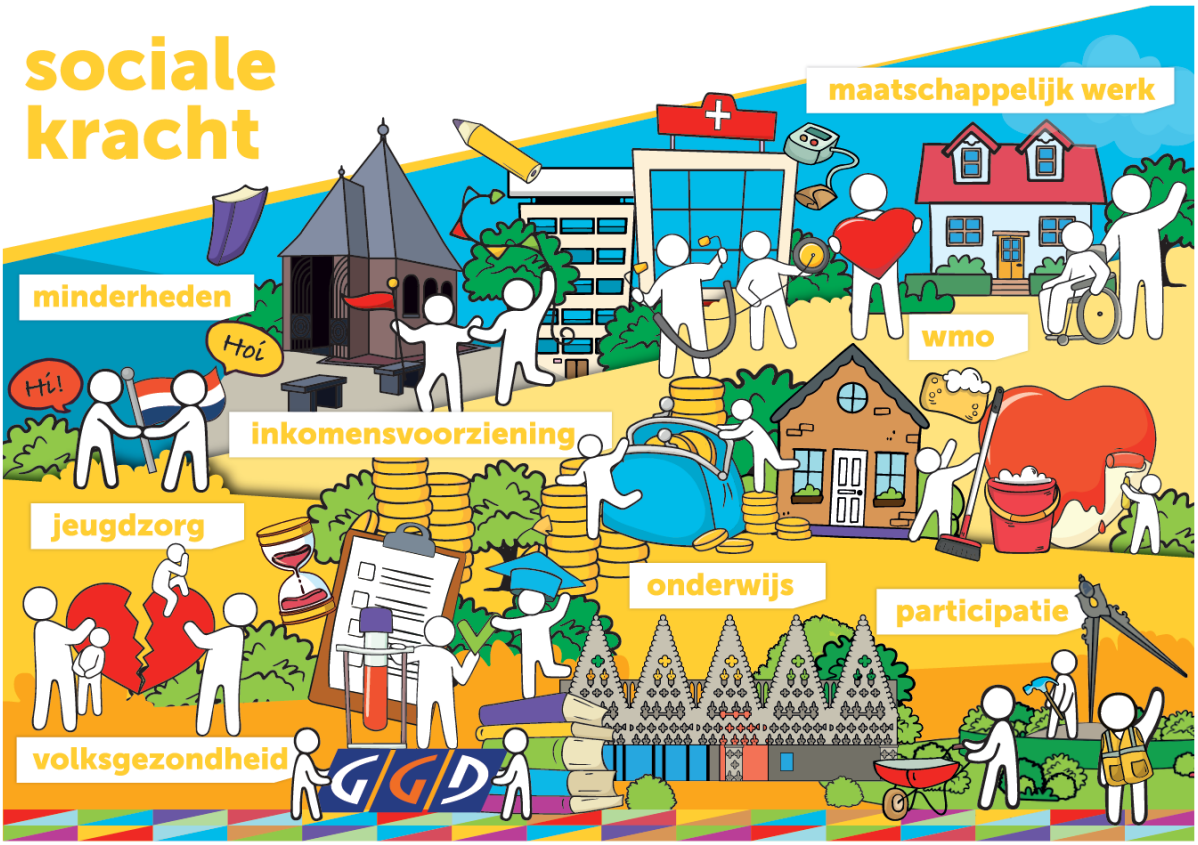

Ambities beleidsakkoord

Thema 4 Veerkrachtig Boxtel met sterke sociale basisvoorzieningen

Wat willen we bereiken?
Boxtel is een gemeenschap met een sterke sociale cohesie met een rijk palet aan verenigingen en netwerken. Dit geeft een goed uitgangspunt om te werken aan versterking van de veerkracht van onze gemeenschap en inwoners. Veerkrachtig Boxtel houdt in dat inwoners samen en met ondersteuning van maatschappelijk organisaties in staat zijn om problemen op te pakken. Inwoners helpen elkaar om mee te kunnen (blijven) doen in de samenleving. Bijvoorbeeld in de vorm van mantelzorg. Veerkrachtige inwoners zijn in staat om, al dan niet met ondersteuning, hun eigen hulpvragen duurzaam op te lossen. Dit geldt voor alle leeftijdsgroepen.

De gemeente organiseert sterke sociale basisvoorzieningen om de veerkracht te stutten. Hartjes in de Wijk en het (accommodatiegericht) jongerenwerk vormen hierbij ons focuspunten. Gastvrije, aantrekkelijke ontmoetingspunten, waar inwoners ook terecht kunnen voor ondersteuning. Hierin werken we samen met onze primaire partners ContourdeTwern, MEE, BSB, de GGD en de WSD. Maar ook met andere maatschappelijk partners en sociale verbanden.
Zo kunnen we samen het sociale gezicht van Boxtel blijven laten zien.

Wat gaan we daarvoor doen?

Visie sociaal domein

In 2024 ontwikkelen we een visie op het sociaal domein, die in 2025 ter vaststelling aangeboden zal worden. De visie heeft net als de omgevingsvisie een horizon tot 2040. Het opstellen gebeurt ook in afstemming met elkaar. Met het opstellen van de visie zijn we niet klaar. Het 'echte' werk zit in de uitvoering ervan. Om te voorkomen dat de visie een zogeheten papieren tijger wordt, wordt een uitvoeringsplan toegevoegd aan de visie. Daardoor kunnen we samen met onze partners gelijk aan de slag met de uitvoering. Onze partners spelen een belangrijke rol in deze uitvoering. Zij verwachten dat ze meer de regie op de uitvoering in de sociale basis gaan nemen.

Wijkgericht werken

We werken met wijkanalyses die we opstellen op basis van beschikbare data. We bouwen voort op datgene wat al aanwezig is in de wijk, te denken valt aan inwonersinitiatieven en inzet maatschappelijke partners. Met de wijkanalyses gaan we in gesprek met de inwoners, zij weten immers als geen ander wat er speelt in hun wijk. Op deze manier kunnen we onze data toetsen en verrijken met de beleving van de inwoners. Vervolgens stellen we in gezamenlijkheid een actieplan voor de wijk op.

Jongerenwerk

Een kwartiermaker van R-Newt doet in 2024 een onderzoek naar de invulling van het jongerenwerk richting de toekomst. Dit moet leiden tot een voorstel voor een nieuwe invulling van het jongerenwerk vanaf 2025. Op basis van besluitvorming door ons college in het najaar van 2024, wordt in 2025 invulling gegeven aan dit voorstel.
Wij gaan uit van accommodatie-gebonden jongerenwerk. Jongeren hebben behoeft aan een plek waar ze laagdrempelig terecht kunnen. Dit moet een veilige omgeving zijn voor alle jongeren. Voor onze maatschappelijke partners is dit ook een plek om jongeren te ontmoeten.
Daarnaast is aangegeven dat het jongerenwerk meer wijkgericht moet werken. Dit kan door het creëren van inloopplekken voor jongeren in de wijk. De gemeente Boxtel zet ook in op wijkgericht werken. Daarom is het logisch om met het jongerenwerk hierop aan te sluiten.

Doorontwikkeling Hartjes in de Wijk

Sinds 2023 werken we aan Hartjes in de Wijk vanuit de ouderenagenda. Het succes zit in de goede samenwerking tussen professionals van deelnemende organisaties en vrijwilligers, de voorziening is laagdrempelig en mensen worden direct geholpen.
In 2025 verbreden we het Hartje in De Rots, naar de doelgroep 0-100 jaar. Daarnaast gaan we activiteiten aanbieden, pakken we meer casussen op en breiden de samenwerking uit met meer partijen zoals bijvoorbeeld de seniorenverenigingen en buurtsport. Voor de doorontwikkeling stellen we een kwartiermaker aan. Het uitgangspunt is dat deze persoon door alle partijen samen bekostigd wordt om commitment te krijgen van iedereen. Op deze manier werkt de kwartiermaker ook "onafhankelijk' en is niet verbonden aan één van de partijen. De kwartiermaker wordt in 2024 aangesteld en zal zijn werkzaamheden in 2025 voortzetten.

Campagne Wijzer Ouder Worden (WOWW)

WOWW is een bewustwordingscampagne van de gemeente Boxtel, met als doel onze inwoners te laten zien hoe je op een slimme en leuke manier ouder kunt worden. Met WOWW richten we ons op twee doelgroepen. Zorgvragers: ouderen van 65+ die mogelijk veel van de zorg vragen, maar zich ook bewust moeten worden dat de zorg overbelast is en

er geen zorggarantie is (in de toekomst). Zorggevers: 45+'ers die mogelijk zelf mantelzorg verlenen, ook hen maken we bewust dat de zorg overbelast is, waardoor er uitdaging op hun bordje en die van hun ouders komen, waarop ze zich al kunnen voorbereiden.

Welzijn op Recept
In Welzijn op Recept (WoR) verwijst de huisartsen mensen met psychosociale problematiek naar een sociaal werker van ContourdeTwern. In 2025 breiden we Welzijn op Recept uit naar alle huisartsenpraktijken binnen gemeente Boxtel. WoR komt voort uit de Ouderenagenda maar is wel breder, de doelgroep voor deze pilot is 18 jaar en ouder. De doelgroep ouderen maakt vooralsnog het meeste gebruik van WoR.

Lokale Inclusie Agenda.
In 2024 hebben we de focus gehad op het formeren van een project- en/of klankbordgroep, het in beeld brengen van waar we nu staan door middel van een nulmeting en het opstellen van de Lokale Inclusie Agenda. De focus ligt in de jaren 2025 tot en met 2027 op de realisatie hiervan.
Met het maken van expliciet beleid, zorgen we ervoor dat de behoeften van alle burgers, inclusief kwetsbare groepen, worden erkend en aangepakt. Dit draagt bij aan een maatschappij waarin iedereen gelijke kansen heeft op werk, onderwijs, en sociale participatie. Het bevordert cohesie en voorkomt uitsluiting, wat leidt tot een stabielere en veiligere gemeenschap.
We kiezen voor een meerjarig programma om te borgen dat de doelstellingen en bijbehorende acties die we in de Lokale Inclusie Agenda opnemen ook daadwerkelijk tot realisatie komen.

Thuis in de wijk
In 2022 zijn we van start gegaan met het lokale uitvoeringsprogramma 'Thuis in de wijk'. Volwassenen met psychische en/of psychosociale problematiek, verslavingsproblematiek en/of licht-verstandelijke beperking die een beroep doen op beschermd wonen, wonen zo zelfstandig mogelijk 'Thuis in de wijk' en niet meer in 'intramurale settings'.
Het is belangrijk dat deze inwoners gebruik kunnen maken van voorzieningen in de wijk om het zelfstandig wonen te bevorderen. Daarom zorgt iedere gemeente in de regio Meierij en Bommelerwaard voor een lokaal en integraal aanbod van voorzieningen dat toegankelijk is voor inwoners die aanspraak maken op beschermd wonen. Om de lokale opgave te realiseren is een 'set aan basisvoorzieningen' ontwikkeld op basis van de vijf vuistregels van Thuis in de Wijk: Goed wonen; Gezonde financiën; Waardevolle daginvulling; Passende ondersteuning; Fijne leefomgeving. Voor 2025 is het realiseren van de laagdrempelige inloopvoorzieningen een belangrijk speerpunt.

Dak- en thuisloosheid
In 2022 is het Nationaal Actieplan Dakloosheid gelanceerd. Het doel van dit actieplan is dat iedereen in 2030 een dak boven zijn/haar hoofd heeft. Naar aanleiding van dit actieplan is in de regio Meierij en Bommelerwaard een telling gedaan om dak- en thuisloosheid in beeld te brengen. De uitkomsten van deze telling zijn in najaar van 2023 bekend gemaakt. In oktober 2024 ligt er een regionaal actieplan voor aan de colleges van deelnemende gemeenten. Op basis hiervan zal iedere gemeente een lokaal actieplan voor de komende jaren uitwerken. Het college zal dat in 2025 vaststellen.

Bureau Sociaal Raadslieden
Bureau Sociaal Raadslieden (BSR) bij ContourdeTwern biedt inwoners informatie, advies en hulp bij vragen over geld en recht. Inwoners kunnen er terecht met vragen over wet- en

regelgeving rondom uitkering, werk, belasting, wonen, consumentenzaken, juridische kwesties, personen- en familierecht, onderwijs, gezondheid en welzijn. We verruimen de openstelling van het loket, zodat de dienstverlening verbetert.

Herijking subsidiebeleid
We zijn gestart met de herijking van het subsidiebeleid. Hierin beschrijven we de visie op subsidieverstrekking en bijbehorende uitgangspunten. In de subsidieregelingen maken we nieuwe afspraken over berekeningsgrondslagen en werken we toe naar een passend prijspeil. Hiermee sturen we op een breed aanbod voorzieningen met een preventieve werking. Besluitvorming hierover zal in 2025 plaatsvinden.

Sport en bewegen
Begin 2024 is een start gemaakt met de uitvoering van het Sportakkoord. Samen met het Kernteam geven wij uitvoering aan het sportakkoord. Het Kernteam Sportakkoord is samengesteld uit vertegenwoordigers uit de sport – en beweeggemeenschap binnen de gemeente. Ook de BSB en de GGD maken hier onderdeel van uit. Met het kernteam geven wij uitvoering aan de thema's en ambities van het sportakkoord. Deze inspanningen moeten uiteindelijk leiden tot een goed netwerk op het gebied van sport en bewegen tussen sportaanbieders onderling, de gemeente, maar ook andere maatschappelijke partners, zoals de BSB en de GGD.
In onze gemeente willen wij de buurtsportcoaches een ruimer takenpakket geven. Waar de afgelopen jaren de buurtsportcoaches vooral in het basisonderwijs werden ingezet, moeten wij nu als gevolg van wijziging in de regelgeving de buurtsportcoaches voor een brede doelgroep inzetten. Op dit moment werken wij aan de invulling van een nieuw buurtsportcoachprogramma voor de doelgroep van 0 tot 100. Binnen dit programma komt ook ruimte voor projecten om bijzondere doelgroepen meer te laten sporten en te bewegen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan Uniek Sporten of ondersteuning van beweeggroepen voor ouderen. De uitvoering start in 2025.

Sociaal werker nieuwkomers (2025 t/m 2028)
De doelgroep nieuwkomers in Boxtel groeit met statushouders, gezinsmigranten en arbeidsmigranten. Zij willen meedoen en van betekenis zijn, maar kennen niet altijd de wegen of begrijpen door hun beperkte Nederlandse taalvaardigheid de (complexe) regels niet. Daarom start in 2025 bij ContourdeTwern een sociaal werker voor nieuwkomers. Deze organiseert groepsactiviteiten, ondersteunt initiatieven met vrijwilligers en bevordert de expertise rond deze doelgroep bij de wijkteams en andere maatschappelijke partners. Zo worden nieuwkomers zelfredzamer en sneller onderdeel van de (Boxtelse) samenleving.

Taakstelling huisvesting statushouders
Ieder halfjaar moeten we vanuit het rijk een bepaald aantal statushouders van woonruimte voorzien. In het 3e kwartaal 2024 en het 2e kwartaal 2025 horen we hoeveel statushouders we in totaal in 2025 moeten huisvesten. We verwachten dat het aantal in 2025 ongeveer gelijk is aan de opgave van 2024, namelijk 65 – 70 statushouders. Dit is opnieuw een forse uitdaging. Daarom gaan we door met het zoeken en benutten van woonoplossingen buiten de reguliere kaders, zoals een doorstroomlocatie en inzet van flexwoningen. Omdat we in 2024 de taakstelling mogelijk niet behalen en dit soort woonoplossingen om tijd vraagt, houden we rekening met het scenario dat de provincie ons onder actief toezicht stelt.

Hoe kunnen we dat meten?
Jaarlijks publiceren we de monitor sociaal domein. Hierin worden de ontwikkelingen in het sociaal domein weergegeven. In 2025 ontwikkelen we ook een dashboard voor het sociaal domein, waarin beleidsindicatoren opgenomen worden.

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2023	Verwachting 2024	Doel 2025	Doel 2028
Taakstelling huisvesting statushouders Realisatie taakstelling	50	65-70	65-70	Nog niet bekend

Thema 5 Wijkgerichte, effectieve ondersteuning op maat

Wat willen we bereiken?
Inwoners kunnen via Wegwijs voor hulp en ondersteuning een beroep doen op het sociaal domein. Via het thema Veerkracht Boxtel proberen we zoveel mogelijk te voorkomen dat dit beroep nodig is. Daar waar ondersteuning vanuit de gemeente wel nodig is, bieden wij die dichtbij via onze wijkteams. We baseren de ondersteuning op basis van het concept positieve gezondheid. Dit houdt in dat we breed kijken naar de behoeften, maar ook naar de eigen mogelijkheden van deze inwoners en hun netwerk. Het streven is daarbij om de benodigde ondersteuning zo snel en effectief mogelijk in te kunnen zetten. We hebben hierbij oog voor de financiële houdbaarheid van het sociaal domein. Bij het oplossen van hulpvragen werken we nauw samen maatschappelijk partners zoals thuiszorg- en GGZ-aanbieders, huisartsen en woningcorporaties.

Wat gaan we daarvoor doen?
Sterke sociale wijkteams
We zijn bezig met de doorontwikkeling van het wijkgericht werken met als doel het inzetten van gerichte ondersteuning, afgestemd op de behoefte in de wijk of kern en het dicht bij de inwoner organiseren van deze ondersteuning.
De structuur van het venster sociaal is aangepast op het wijkgericht werken. Deze is per 1-1-2024 geformaliseerd. De gemeente is verdeeld in 2 wijken. Per wijk is een integraal wijkteam actief, dat hulpvragen van inwoners oppakt. Het realiseren van de doelen m.b.t. wijkgericht werken vraagt ook een verandering van de gemeentelijke dienstverlening. Het gaat hier dan vooral om de wijze waarop we de dienstverlening organiseren. We gaan de dienstverlening laagdrempelig(er) en dicht(er)bij de inwoners organiseren. We sluiten hierbij onder meer aan bij Hartjes in de wijk.
Daarnaast is het vormen van sterke basisteams een opdracht vanuit de Hervormingsagenda Jeugd. De VNG heeft hiervoor een richtinggevend kader opgesteld, dat overigens voor het hele sociaal domein van toepassing is. Tenslotte geven de al uitgevoerde cliëntervaringsonderzoeken jeugd en een breed onderzoek in 2025 ons handvatten om verbeteringen door te voeren. In 2025 zetten we hierin verder stappen. Een mogelijk knelpunt is de beschikbare formatie om dit uit te voeren.

Onafhankelijke cliëntondersteuners
In 2024 hebben we een project uitgevoerd om onafhankelijke vrijwillige cliëntondersteuners te werven en in te zetten. Zij ondersteunen inwoners om hun weg te vinden in het sociaal domein. Met ingang van 2025 neemt ContourdeTwern coördinatie over.

Veiligheid in afhankelijkheidsrelaties (VIA)
In 2025 geven we verder uitvoering aan het implementatieplan van VIA, de werkwijze wordt gefaseerd geïmplementeerd binnen de wijkteams. Door integraal aan het werk te gaan willen we dat huiselijk geweld en kindermishandeling langdurig gaat stoppen. Samen met het gezin maken we hiervoor een plan.

Project Uitstroom Jongeren in Verblijf 16-27 jaar
In 2025 zetten we een gestandaardiseerde aanpak in, waarbij we werken met toekomstperspectiefplannen gebaseerd op de BIG 5: ondersteuning, huisvesting, onderwijs en werk, inkomen en welzijn. Dit bevordert de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van jongeren die (sneller) uitstromen uit verblijfsinstellingen. Daarnaast trainen we de consulenten die betrokken zijn bij het project in de JIM-methode (Jouw Ingebrachte Mentor).

Versnellen en realiseren woonopgaven 16-27 jaar
In het Programma Volkshuisvesting en wonen-welzijn-zorg 2023-2027 hebben we toekomstige uitdagingen voor specifieke doelgroepen beschreven, waaronder jongvolwassenen die uitstromen uit intramurale voorzieningen zoals Beschermd Wonen en Jeugdhulp met verblijf. Het project ‘versnellen en realiseren woonopgaven 16-27 jaar’ heeft tot doel fysieke huisvesting te realiseren. In 2024 hebben we dit voorbereid en hebben een aanvraag ingediend voor regionale jeugdzorgmiddelen. In 2025 starten we de uitvoering.

Regionaal Uitvoeringsprogramma Jeugd 2024-2028
Binnen de regio Noordoost-Brabant werken we samen met jongeren, ouders/verzorgers, gemeenten en zorgpartners aan de uitvoering van het Regionaal Beleidsprogramma Jeugdhulp 2024-2028. In 2025 zetten we ons in voor de lokale bijdrage in projecten en activiteiten binnen het uitvoeringsprogramma.

Normverhoging minimaregelingen
Vanuit de gemeente worden inwoners met een laag inkomen ondersteund door middel van verschillende minimaregelingen. Zo zijn er regelingen waarmee een inwoner via een collectieve zorgverzekering korting krijgt, kan er een bijdrage worden verkregen voor deelname aan sport en cultuur, en kan er voor onverwachte kosten bij worden gesprongen via bijzondere bijstand. Op dit moment zijn deze mogelijkheden beschikbaar voor inwoners met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm. Maar binnen de gemeente zien wij ook veel dat inwoners die net boven deze norm zitten, in financiële problemen komen door stijgende kosten van het levensonderhoud.
In de begroting is een bedrag van € 200.000 opgenomen om de minimaregelingen uit te breiden. We onderzoeken welke mogelijkheden we hebben voor verruiming.

Participatiewet in Balans
Op het moment van schrijven is het wetsvoorstel 'Participatiewet in Balans' in behandeling bij de Tweede Kamer. Het doel van de wet is om in de dienstverlening aan mensen met een bijstandsuitkering meer uit te gaan van vertrouwen. Ook moet de uitvoering voor gemeenten eenvoudiger en kunnen professionals meer rekening houden met wat er speelt in iemands leven. De beoogde ingangsdatum voor de Participatiewet in Balans is vastgesteld op 1 juli 2025.

Vroegsignalering
We zijn in 2023 gestart met de vroegsignalering van schulden. Deze kosten worden nu betaald uit het AGR/Dividend vanuit de WSD. Voor 2025 dienen we deze kosten structureel op te nemen in de gemeentebegroting. Voor de gemeente Boxtel gaat dit om € 58.500,- per

jaar. Dit bedrag is ook in de kadernota opgenomen. Het inzetten van vroegsignalering is effectief in het voorkomen van grote schulden. Door vroegtijdig hulp te bieden voorkomen we dat de inwoners in verdere problemen komen.

Statushouders in de zorg
We merken dat vrouwen met een migratieachtergrond relatief lang in de Participatiewet uitkeringen blijven zitten. Zij hebben een grote afstand tot de arbeidsmarkt. We starten een project om deze vrouwen te helpen naar werk in de huishoudelijke hulp. Deze vrouwen worden dan opgeleid door Koning Willem 1 College en krijgen een leer-werkplek bij een van de zorgverleners in de aanbesteding. Hierdoor kunnen deze vrouwen re-integreren en worden de wachttijden voor de huishoudelijke hulp verminderd. De ambitie is om dit opleidingstraject in het eerste kwartaal van 2025 te starten.

Opvang Oekraïense ontheemden
In lijn met de wens van veel gemeenten heeft het kabinet besloten dat werkende Oekraïners die in een gemeentelijke opvanglocatie verblijven, vanaf uiterlijk 1 januari 2025 een eigen bijdrage moeten gaan betalen. De gemeenten zijn belast met de uitvoering van de inning. Implementatie- en uitvoeringskosten die gemeenten maken, worden vergoed door het Rijk. Wij zullen vanaf 1 januari 2025 uitvoering geven aan deze regeling.

Consulent Participatie Inburgering
Vanwege de hoge asielinstroom verwachten we dat er continue relatief veel statushouders doorgeplaatst worden naar de gemeenten. Vanuit de wet inburgering zijn statushouders verplicht om in te burgeren en naar vermogen mee te doen, liefst via betaald werk of een opleiding. Daarom start in 2025 een extra consulent Participatie-inburgering. Hiervoor zetten we 0,56 fte in (in totaal 1 fte binnen MGD). Als statushouders eerder aan de slag gaan of maatschappelijk meedoen, levert dat op veel vlakken voordelen op. Ze leren de taal sneller, doen mee in de samenleving en worden minder afhankelijk van een uitkering.

Accounthouder werk – migratie (2025 t/m 2027)
In 2025 start een accounthouder Werk met als aandachtsgroep Migratie (1 fte). Deze richt zich op het bij elkaar brengen van reguliere werkgevers en werkzoekende Oekraïense vluchtelingen en statushouders (die in het AZC wachten op woonruimte). Dit vraagt om meer interculturele expertise en een specifieke benadering van de bedrijven en werkgevers. We benutten hierbij de diverse regionale projecten en landelijke subsidieregelingen voor deze doelgroepen.

Hulpmiddelen
Het huidige contract met Medipoint loopt af per 31-12-2024. In 2024 zijn we gestart met een aanbesteding. Op het moment van schrijven zijn de uitkomsten nog niet bekend. We moeten wel rekening houden met prijsstijgingen als gevolg van de gestegen kosten. De structurele omvang is afhankelijk van de inkoop. Daarnaast was er de afgelopen jaren sprake van tekorten. Bovendien voorzien we een stijging in verstrekking als gevolg van de vergrijzing. De exacte omvang van de verwachte kostenstijging is nog niet te bepalen. Daar komen we bij de 1e berap van 2025 op terug.

Regionale inkoop toezicht en handhaving Wmo en Jeugdhulp
Er is behoefte aan toezicht en handhaving op het gebied van rechtmatigheid bij aanbieders van Wmo en Jeugdzorg. Uit landelijke onderzoeken is gebleken dat hier besparingen door kunnen worden gerealiseerd en er gaat een preventieve werking vanuit richting aanbieders. Daarbij draagt het bij aan kwalitatief goede zorg. In de Wmo en de Jeugdwet staat ook dat

gemeenten verplicht zijn toezicht en handhaving te organiseren. Tot nu toe gaven onze consulenten dit vorm. Dit is echter niet effectief vanwege het ontbreken van expertise en capaciteit en dat organisaties vaak ook regionaal werken. We hebben regionale afspraken gemaakt om toezicht en handhaving door de gemeente ’s-Hertogenbosch te laten uitvoeren.

Hoe kunnen we dat meten?
Jaarlijks publiceren we de monitor sociaal domein. Hierin worden de ontwikkelingen in het sociaal domein meer in detail weergegeven. In 2025 ontwikkelen we ook een dashboard voor het sociaal domein, waarin beleidsindicatoren opgenomen worden.

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2023	Verwachting 2024	Doel 2025	Doel 2028
Statushouders met werk (%)	52	52	52	52
Statushouders met bijstand (%)	37	37	37	37
Statushouders (18-30 jaar) die onderwijs volgen (%)	23	23	23	23
Geslaagden inburgering (%)		42	42	45
Aantal inwoners met een Wmo voorziening	2.051	2.175	2300	2.500
Percentage Wmo-gebruikers met 1 of 2 voorzieningen	83%	84%	85%	87%
Aantal uitkeringen Participatiewet/loaw/loaz per 1 januari		400	400	415
Aantal klanten met een traject	525	500	500	500
Uitstroom uit de uitkering naar regulier werk		40	40	40
Gemiddeld aantal jongeren (<27jaar) met een lopend traject		90	90	90
Aantal regulieren werkgevers aan wie loonkostensubsidie wordt verstrekt t.b.v. een werknemer	34	25	30	30

Thema 6 Gezond Boxtel met breed onderwijs

Wat willen we bereiken?
Gezondheid is een groot goed. Als je iemand vraagt naar wat hij/zij het belangrijkst vindt, is de kans groot dat het antwoord 'gezondheid' luidt. We definiëren gezondheid op basis van het concept positieve gezondheid. Hierbij ligt het accent niet op ziekte. Positieve gezondheid gaat over de manier waarop mensen zelf om kunnen gaan met hun gezondheid, op hun

veerkracht en op wat hun leven betekenisvol maakt. Het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. Én om zo veel mogelijk eigen regie te voeren. Een goede gezondheidsinfrastructuur met de huisartsenpraktijk als basis, is een essentiële randvoorwaarde.
Een goede gezondheid is niet vanzelfsprekend. Uit onderzoek blijkt dat er een heel sterke samenhang is met de sociaaleconomische situatie van mensen. We streven er daarom naar de oorzaken van gezondheidsverschillen weg te nemen. Onze inwoners moeten daarvoor de mogelijkheid hebben om zich te ontwikkelen. Goed onderwijs vormt hiervoor de basis; zowel basis- als voortgezet en middelbaar (beroeps)onderwijs. Dit biedt ook de beste garantie op betekenisvol werk. Daarom zetten we in op een sterkere verbinding tussen de 3 O's: onderwijs, ondernemers en overheid.

Wat gaan we daarvoor doen?
Gezond en Actief Leven Akkoord
Het Gezond en Actief Leven Akkoord 2023-2026 heeft tot doel gezondheidsachterstanden terug te dringen en een gezonde leefstijl te bevorderen. In 2025 stellen we een lokaal uitvoeringsplan op, waarin we voortbouwen op de activiteiten uit 2023 en 2024.

Sport en bewegen
Via het onderwijs kunnen wij een groot aantal kinderen bereiken. Door verenigingen in contact te brengen met het onderwijs kunnen wij kinderen kennis laten maken met het sportaanbod in de gemeente. Dergelijke projecten verlopen via de combinatiefunctionarissen van de BSB.
Om sporten en bewegen financieel toegankelijk te houden voor kinderen kennen wij een voorziening via stichting Leergeld.

Samenwerkingsagenda Huisartsen
Wij werken aan een samenwerkingsagenda met de lokale huisartsen. Deze eerstelijnszorgverleners spelen een cruciale rol in het welzijn van en de zorg aan onze inwoners. Voor diverse maatschappelijke opgaven zoals maatschappelijke voorzieningen, het Integraal Zorgakkoord, het Gezond en Actief Leven Akkoord, overgewicht, thuis in de wijk en de hervormingsagenda jeugd is samenwerking met huisartsen essentieel. Een samenwerkingsagenda is een waardevol instrument om de samenwerking met huisartsen te versterken en te richten. In de samenwerkingsagenda is ook plaats voor knelpunten die de huisartsen ervaren bij het zoeken naar passende huisvesting.

Financieel Fit en Gezond: Transitieplan GGD
Het transitieplan van de GGD heeft als uitgangspunt om de bedreigingen zoals de personele lasten, druk op het personeel, transitie van de zorg en financiële onzekerheid, om te buigen naar kansen. Wij vinden het belangrijk dat de GGD Hart voor Brabant een toekomstige organisatie is en blijft. De financiële gevolgen van het transitieplan en de verhoging van het budget gemeentelijke bijdrage basispakket zijn verwerkt in de gemeentebegroting.

Leerlingenvervoer
Voor het leerlingenvervoer gaan we vanaf het schooljaar 2025-2026 werken met nieuwe beleidsregels en een nieuwe verordening. Hiermee willen we meer mogelijkheden creëren om via maatwerk kinderen minder lang leerlingenvervoer te hoeven verzorgen. Bijvoorbeeld door meer gebruik te maken van eigen vervoer en/of openbaar vervoer. Hiermee kunnen we de ook de stijging van de kosten dempen.

Doorstroompunt
De rol van het Doorstroompunt (voorheen RMC) voor voortijdig schoolverlaters wordt in 2025 uitgebreid van 23 tot 27 jaar. Hierdoor komt ook de doelgroep 23-27 jaar in beeld. Het doorstroompunt voorkomt voortijdige schooluitval van jongeren tot 27 jaar. Ze bieden begeleiding terug naar school/werk of dagbesteding, zo nodig in samenwerking met ketenpartners.

Lokale educatieve agenda
We zijn in 2024 gestart met het proces om de Lokale Educatieve Agenda (LEA) 2025-2028 op te stellen. Deze bouwt voort op de LEA 2020-2024. De LEA gaat over afspraken tussen de gemeenten, kinderopvangorganisaties en het onderwijs en vloeit voort uit de gemeentelijke verplichtingen in de Wet op het Primair Onderwijs. Vanaf 2025 voeren we de nieuwe LEA uit.

VVE-beleid
We geven uitvoering aan Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). In 2024 actualiseren we het VVE-beleid, dit zal naar verwachting 1 januari 2025 ingaan. Eén van de doelen is om de administratieve lasten voor de gemeente, de kinderopvang en de GGD te verlichten. De jaarlijkse verantwoording over het bereik van VVE (verplichting vanuit Wpo) leggen we af aan de Inspectie van het Onderwijs (IvhO).

NPO
De uitvoering van het gemeentelijk NPO (nationaal plan onderwijs) loopt door tot en met 31 juli 2025. Het plan is gericht op het bestrijden van achterstanden die zijn ontstaan door de corona. Uitvoering geschiedt in samenwerking met de GGD, CdT, BSB, voorscholen, primair- en voortgezet onderwijs.

Basisvaardigheden (laaggeletterdheid)
We ondersteunen inwoners vanuit het Taalhuis om hun taal-, reken- en/of digivaardigheden te versterken. Dit doen we met cursussen, laagdrempelige activiteiten en met hulp van veel taalvrijwilligers. Een belangrijk speerpunt in 2025 is de gezinsaanpak geletterdheid. Dit is een nieuwe wettelijke taak per 2025. Het doel is om de ouderbetrokkenheid bij de taalontwikkeling bij het jonge kind te vergroten, handvatten hierin te geven en de taalvaardigheid van laaggeletterde ouders te vergroten. Dit vraagt om integrale samenwerking met Onderwijsachterstanden, Vroeg- en Voorschoolse educatie, Bibliotheekwerk en Kunst en Cultuur en de vele partners in het werkveld. In 2025 ronden we het plan voor de gezinsaanpak af en zetten we een eerste stap in de uitvoering. Zo creëren we meer gelijke kansen voor kinderen en pakken we laaggeletterdheid bij de kern aan.

Opvang Oekraïners
In regionaal verband hebben Boxtel en Sint-Michielsgestel afspraken gemaakt over de gezamenlijke invulling van de opgave met betrekking tot de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Deze gezamenlijke opgave bedraagt 456 opvangplekken per 1 januari 2025. In Sint-Michielsgestel worden 70 Oekraïners opgevangen in gebouw De Schakel, zodat de resterende opgave voor Boxtel 386 bedraagt. We verwachten dat we deze opvangplekken in de eerste helft van 2025 zullen hebben gerealiseerd.
We blijven tegelijkertijd uitkijken naar nieuwe locaties, omdat de huurovereenkomsten van de huidige opvanglocaties niet allemaal oneindig zijn en we voor tijdige vervanging dienen zorg te dragen.

De kosten van het ontwikkelen van nieuwe locaties worden vergoed door het Rijk. Daarnaast ontvangen we van het Rijk per gerealiseerde opvangplek per dag een normbedrag, waaruit de kosten van opvang, leefgeld, beveiliging en begeleiding volledig kunnen worden betaald.

Hoe kunnen we dat meten?
Jaarlijks publiceren we de monitor sociaal domein. Hierin worden de ontwikkelingen in het sociaal domein meer in detail weergegeven. In 2025 ontwikkelen we ook een dashboard voor het sociaal domein, waarin beleidsindicatoren opgenomen worden.

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2023	Verwachting 2024	Doel 2025	Doel 2028
Aantal leerlingen met vervoersbeschikking	98	100	100	100
Waarvan met OV, fiets of eigen auto	7	7	10	12

Dit kost het

Sociale Kracht	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Inkomensvoorziening	8.657	8.503	8.613	8.713	8.783	8.783
WMO	1.102	407	363	401	401	401
Onderwijs	671	505	505	505	505	505
Jeugdzorg	6	1	0	0	0	0
Participatie	76	0	96	96	96	0
Maatschappelijk werk	611	595	595	473	4	4
Minderheden	12.530	1.168	0	0	0	0
Volksgezondheid	7	7	7	7	7	7
Totaal baten	**23.660**	**11.186**	**10.180**	**10.195**	**9.796**	**9.700**
Inkomensvoorziening	14.828	10.821	11.023	11.142	11.227	11.245
WMO	9.082	10.762	11.335	10.947	10.982	10.831
Onderwijs	2.731	2.818	2.541	2.564	2.567	2.588
Jeugdzorg	10.737	12.182	12.775	12.745	12.774	12.682
Participatie	10.424	12.234	11.724	11.385	11.309	11.326
Maatschappelijk werk	2.862	3.432	3.654	3.651	3.199	3.102
Minderheden	10.882	1.649	507	516	522	530
Volksgezondheid	1.254	1.660	1.708	1.736	1.764	1.793
Totaal lasten	**62.799**	**55.557**	**55.266**	**54.686**	**54.343**	**54.097**
Saldo van baten en lasten	**-39.139**	**-44.371**	**-45.086**	**-44.491**	**-44.548**	**-44.397**
Resultaatbestemming:						
Onttrekkingen aan reserves	648	1.323	458	372	356	0
Stortingen in reserves	3.830	47	47	47	47	47
Mutaties reserves	**-3.182**	**1.276**	**411**	**325**	**309**	**-47**
Saldo van baten en lasten	**-42.320**	**-43.095**	**-44.676**	**-44.166**	**-44.239**	**-44.444**
Ontwikkeling begroting			**-1.580**			

Toelichting
Ten opzichte van de begroting 2024 stijgt het nadelige resultaat op dit programma met € 1.580.000.
De ontwikkelingen met een afwijking van meer dan € 50.000 zijn:

- Toevoegen van respectievelijk € 60.000, € 40.000 en € 20.000 budget voor bewustwordingscampagne WOWW voor de jaren 2025, 2026 en 2027;
- Toevoegen van € 90.000 budget voor Hartjes in de Wijk voor de jaren 2025, 2026 en 2027;
- Structureel toevoegen van € 150.000 budget voor jongerenwerk;
- Toevoegen van € 127.300 budget voor project Hervormingsagenda jeugdzorg voor de jaren 2025, 2026 en 2027;
- Structureel toevoegen van € 200.000 budget verhogen inkomensnorm minimaregeling van 120% naar 130%.

De overige afwijkingen bestaan uit afwijkingen kleiner dan € 50.000, prijsindexering, kapitaallasten, bijdrage MGD, administratieve mutaties en incidentele budgetten in 2024.

Beleidsindicatoren

Indicatoren programma Sociale Kracht	Eenheid	Periode	Nederland	Boxtel
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2023	6,3	10,6
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	%	2022	6,0	4,0
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	%	2022	1,0	1,0
Cliënten met een maatwerkvoorziening Wmo	per 10.000 inwoners	2023	700,0	680,0
Jongeren met jeugdbescherming	%	2023	1,1	0,9
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2023	13,5	13,4
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2023	191,5	195,1
Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	2023	344,8	195,6
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2023	27,2	25,7
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2023	2,4	1,9

Leefbare Ruimte

Algemene beleidsdoelstelling

Boxtel onderscheidt zich door haar unieke woon- en leefomgeving. Centraal gelegen in Brabant, goed verbonden en omringd door fraaie natuur en een bijzonder landschap.
We willen een aantrekkelijke woonomgeving bieden aan onze huidige en toekomstige inwoners. Een omgeving waar onze huidige én toekomstige inwoners een passende, duurzame woning kunnen vinden. De kwaliteit en leefbaarheid van de woonomgeving is daarbij belangrijk. Daarom blijven we investeren in goede bereikbaarheid en infrastructuur, voldoende (maatschappelijke) voorzieningen en een goed functionerende én ook gezellige openbare ruimte.
Uiteindelijk werken we zo mee aan het onderhouden en versterken van een fijne leefomgeving voor iedereen.

Maatschappelijk effect

In het programma Leefbare Ruimte willen we de volgende maatschappelijke effecten realiseren:

- We hebben voldoende passende, betaalbare en duurzame woningen;
- De bijbehorende voorzieningen, zoals scholen en winkels, zijn passend bij de hoeveelheid inwoners;
- Alle kernen in onze gemeente zijn goed bereikbaar en iedereen kan zich makkelijk en veilig bewegen. Boxtel is een belangrijk knooppunt voor openbaar vervoer, ook voor de omliggende kernen;
- Boxtel staat bekend om zijn aantrekkelijke centrum met een goed en afwisselend aanbod van cultuur, commercie en recreatie;
- Ons maatschappelijk vastgoed, zoals schoolgebouwen, is een stevige en toekomstbestendige basis voor de leefbaarheid in onze kernen.

Regulier werk

De afbeelding hieronder geeft een indicatie van de vaste werkzaamheden die we uitvoeren binnen het programma Leefbare Ruimte.

Ambities beleidsakkoord

Thema 7 Aantrekkelijk wonen voor iedereen

Wat willen we bereiken?
Boxtel wil een aantrekkelijke gemeente zijn om in te wonen. Daarvoor is het belangrijk dat we tijdig voldoende passende, betaalbare en duurzame woningen kunnen bieden aan onze huidige en toekomstige inwoners. De behoefte aan woningen is en blijft voorlopig onverminderd groot. Niet alleen door het tekort aan woningen, maar ook door de toename van het aantal woningzoekenden. Onder andere door de goede verbondenheid van Boxtel en de snelle groei van de stad Eindhoven en Brainport regio.

Boxtel biedt een unieke woonomgeving, door de goede verbondenheid en groene omgeving. Die kwaliteiten willen we behouden en versterken. Dit vraagt dat we in samenhang afwegen hoe we zowel meer woon- en werkruimte kunnen ontwikkelen (verstedelijken) als de groene leefomgeving en natuur en landschap kunnen verbeteren en versterken. We willen hierbij meer ruimte geven aan actieve grondpolitiek, zodat we zelf meer sturing kunnen geven aan dit proces.

Hoewel er veel aandacht gaat naar de realisatie van nieuwe woningen vormt de bestaande openbare ruimte het grootste deel van onze gemeente. Goed beheer hiervan is van groot belang voor alle inwoners. Dit beheer willen we sober en doelmatig uitvoeren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Volkshuisvesting

De afgelopen jaren is een deel van de woningbouwplannen vertraagd. De stikstofproblematiek speelt hierbij een belangrijke rol. Maar ook een relatief beperkte ambtelijke capaciteit was hier mede debet aan. In 2025 breiden we de formatie die hiervoor beschikbaar is uit, zodat er structureel meer capaciteit beschikbaar komt voor het beoordelen van woningbouwplannen.

Bij de advisering over ruimtelijke plannen letten wij erop dat gebouwd wordt voor de juiste doelgroepen in de juiste hoeveelheden volgens het vastgestelde programma Volkshuisvesting en wonen-welzijn-zorg.

In de plannen zoeken wij naar ruimte voor speciale woonvormen die hieraan bijdragen. Te denken is aan:

- Tijdelijke woonvormen (flex woningen)
- Tiny houses
- Woon-zorgvormen
- Mantelzorgwoningen
- Kleinschalige groepswoningen
- Collectief particulier opdrachtgeverschap

In ons beleid bieden we meer ruimte aan specifieke doelgroepen in de bestaande en nieuw te bouwen woningvoorraad en/of die bijdragen aan een passender gebruik van de bestaande woningvoorraad. Welzijn en zorg maken hierdoor onderdeel uit van de woonopgave. We stemmen hiervoor af met het sociaal domein. (Deze instrumenten staan vermeld in de uitvoeringsagenda die met het Programma Volkshuisvesting en wonen-welzijn-zorg 2023-2027 is vastgesteld). Hierbij is te denken aan:

- Beleid (kwetsbare) aandachtsgroepen (huisvesting)
- Splitsingsbeleid
- Meergeneratie-/mantelzorg wonen
- Antispeculatiebeding
- Doelgroepenbeleid
- Migratie/asiel/statushouders

In 2023 hebben we een nieuw Toetsingskader van woningbouwplannen vastgesteld. In 2025 evalueren we dit Toetsingskader en stellen we dit, waar nodig, bij.

Omgevingsplan en omgevingsprogramma's

We vertalen de Omgevingsvisie naar een Omgevingsplan en Omgevingsprogramma's. Voor de coördinatie van zowel het Omgevingsplan en de Omgevingsprogramma's breiden we de formatie uit met 1 fte.

Inbreiden en transformeren bedrijfsgebouwen

In 2024 hebben we onderzoek gedaan naar inbreidingsmogelijkheden. Hieruit is gebleken dat er een relatief groot aantal potentiële inbreidingslocaties is. In 2025 werken we dit verder uit in een uitvoeringsstrategie waarbij we, onder andere, kijken naar realisatiekans en wenselijkheid. Ook hier leggen we de verbinding met de Omgevingsvisie en het programma Volkshuisvesting. Op die manier willen we meer woningbouwontwikkelingen mogelijk maken.

Ook kijken we naar de transitie van (leegstaande) bedrijfsgebouwen (zoals winkel- en kantoorpanden) in de bebouwde kom naar woningen.

Gebiedsontwikkeling buiten de bebouwde kom
Met de provincie zijn wij in overleg om te kijken naar de mogelijkheden voor gebiedsontwikkeling buiten de bebouwde kom. Onderleggers hiervoor zijn het Programma Volkshuisvesting en wonen-welzijn-zorg 2023-2027, het onderzoek naar inbreidingsmogelijkheden en de Omgevingsvisie. Voor het einde van deze beleidsperiode is er zicht op nieuwe gebiedsontwikkelingen.

Circulair bouwen
We gaan de motie "Pilot circulair bouwen in Boxtel" uitvoeren. We onderzoeken de mogelijkheden om circulair gebouwde starters- en/of seniorenwoningen te realiseren op gemeentelijke eigendom.

Kernteam Omgevingsplan
We starten met een kernteam Omgevingsplan. Dit kernteam moet kennis en ervaring op gaan bouwen zodat we op korte termijn ontwikkelingen mogelijk gaan maken die niet met een buitenplanse omgevingsactiviteit (Bopa) zijn uit te voeren. Op de lange termijn moet het kernteam invulling geven aan het omgevingsplan.

Geluidssanering woningen
We ronden het geluidsaneringsproject van 52 woningen af waarvan tot op heden 10 woningen in aanmerking komen voor geluidmaatregelen. Na gereedmelding van dit project is de geluidsanering van woningen die in aanmerking komen voor rijkssubsidie afgerond.

Schone Lucht Akkoord
We nemen actief deel aan het Schone Lucht Akkoord en benutten de kansen voor de verbetering van de luchtkwaliteit. We geven voorlichting over het stoken van hout en maken gebruik van stookwijzer.nu en het stookalert om inwoners te informeren over wanneer beter niet gestookt wordt. Met de gemeenten in de RNOB wordt daarnaast ingezet op de thema's landbouw, mobiliteit en mobiele werktuigen, industrie en meten/participatie.

Geur- en geluidhinder vanuit bedrijventerrein Ladonk
We voeren onderzoeken uit naar de geur van de bedrijven Vion en Hydrobusiness.
Op het gebied van geluid starten we een breed onderzoek naar de geluidsoverlast die omwonenden van industrieterrein Ladonk ondervinden. Bij dit onderzoek worden de omwonenden actief betrokken.

Hoe kunnen we dat meten?
Volkshuisvesting
We brengen jaarlijks het aantal nieuwbouwwoningen in beeld. Hierbij maken we een verdeling in onder andere:
- permanente woningen
- tijdelijke woningen
- sociale huurwoningen
- gerealiseerd in Collectief opdrachtgeverschap
- ruimte voor ruimte woningen

Geluidssanering
We brengen het aantal geïsoleerde woningen in kaart.

Thema 8 Een aantrekkelijk centrum

Wat willen we bereiken?
Boxtel heeft een bijzonder cultureel en economisch waardevol centrum. We willen dat het centrum van Boxtel hét voorzieningencentrum is voor de wijde omgeving en daarmee in sterke mate bijdraagt aan de leefbaarheid van Boxtel, maar ook van de omringende kernen. Daarom zetten we in op het verder ontwikkelen en versterken van het centrum en benutten we de bijzondere culturele en landschappelijke kwaliteiten. Op basis van de visie Boxtel binnen de Bruggen willen we door verbeelding van de oude structuur van de Binnendommels en bruggen het centrum nog aantrekkelijker maken.

Wat gaan we daarvoor doen?
Zichtbaarheid en bereikbaarheid winkelcentra
We investeren in een betere zichtbaarheid en bereikbaarheid van de winkelcentra in onze gemeente. En we zorgen voor een passende inrichting die bijdraagt aan de beleving van de historie. Denk aan de Stationsstraat, de aansluiting bij de Zwaanse brug en rondom de bibliotheek.

Hoe kunnen we dat meten?
Bezoekersaantallen
Parkeerdruk

Thema 9 Verkeersveilig en bereikbaar Boxtel

Wat willen we bereiken?
Goede bereikbaarheid en veiligheid zijn belangrijke voorwaarden voor de kwaliteit van de leefomgeving. Daarom werken we door aan de bereikbaarheid en veiligheid van onze gemeente.
In de openbare ruimte geven we voorrang aan de voetganger en fietser. Daarmee stimuleren we niet alleen het langzaam verkeer, maar ook gezondere en duurzamere vormen van bewegen.
Ook willen we de snelheid in woonwijken beperken en daarmee de fietsveiligheid verbeteren.
We zetten in op een goede bereikbaarheid van het station en het versterken van het openbaar vervoer.
We blijven echter ook oog houden voor de autogebruiker. Bestaande parkeerknelpunten in woonwijken en het centrum willen we aanpakken en we houden het centrum goed bereikbaar, ook voor automobilisten. Onder andere door een parkeerroute voor het centrum in te voeren.
Wel stellen we duidelijke grenzen. Zo brengen we doorgaand auto- en vrachtverkeer meer naar de randen. Hiermee ontstaat vanzelf meer ruimte voor voetganger en fiets en zorgen we voor veiligere en gezondere wijken en buurten.

Wat gaan we daarvoor doen?
Programma Duurzame Mobiliteit
We werken het programma Duurzame Mobiliteit, dat eind 2024 wordt vastgesteld, verder uit.

Programma Hoogfrequent Spoor (PHS)
Met het Programma Hoogfrequent Spoor (PHS) werken we verder aan de verbetering van de veiligheid en leefbaarheid rondom de spoorwegen door Boxtel.

Als het bestemmingsplan voor het deelproject Verbindingsweg Ladonk-Kapelweg (VLK) onherroepelijk wordt en de benodigde vergunningen worden afgegeven kunnen in 2025 de VLK en maatregelen Tongeren worden gerealiseerd.
Voor de Keulsebaan is een aangepast ontwerp uitgewerkt. In 2025 starten we met de noodzakelijke werkzaamheden voor de ruimtelijke procedure, grondverwerving en voorbereiding realisatie.
We bereiden de sluiting van de dubbele overweg Tongersestraat en de aanleg van de fietsonderdoorgang verder voor. Voor de fietsonderdoorgang bereiden we de ruimtelijke procedure opnieuw voor en zetten we de grondverwerving voort.
Het ontruimingslicht bij de overweg in Esch (voorheen PHS Haaren) realiseren we in 2025. Dit gebeurt vanuit het project PHS Vught. Daarnaast bereiden we de omlegging van de Heikant in 2025 verder voor.

Integraal Meerjarenprogramma Openbare Ruimte
We werken aan een Integraal Meerjarenprogramma Openbare Ruimte. Daarin maken we een doorkijk van 4 jaar voor alle uit te voeren werken van alle vakdisciplines in de openbare ruimte, inclusief kostendekking en planning. Hierin zijn opgenomen de investeringen in wegen, groen, verkeer, riolering enzovoort.

Hoe kunnen we dat meten?
We registreren het aantal verkeersongevallen en verkeersslachtoffers. Daarnaast registreren we middels verkeerstellingen het aantal verkeersbewegingen. Hieruit kunnen we onder andere afleiden of de verkeersdruk toe- of afneemt en of het aandeel langzaam verkeer toeneemt.

Thema 10 Toekomstbestendig vastgoed

Wat willen we bereiken?
Maatschappelijk vastgoed is een belangrijke basis voor de leefbaarheid in onze kernen. Als gemeente investeren we daarom in ons vastgoed dat van maatschappelijk belang is. Het gaat hierbij om scholen, gemeenschapshuizen, bibliotheken, maar ook om onze sportaccommodaties. We hebben daarbij aandacht voor de verduurzaming en het onderhoud van het gemeentelijk vastgoed. Hierbij beheren we ons onroerend goed sober, maar doelmatig.
Bijzondere aandacht is er voor de toekomstbestendigheid, gezondheid en veiligheid van onze schoolgebouwen en de directe omgeving daarvan. Voor de basisscholen geldt daarbij aanvullend dat zij goed bereikbaar moeten zijn.

Wat gaan we daarvoor doen?
Algemeen vastgoed/accommodatiebeleid
In 2025 staat het accommodatiebeleid voor besluitvorming op de agenda. Het accommodatiebeleid geeft kaders voor huisvesting van kunst & cultuur, sport en multifunctionele accommodaties. Het accommodatiebeleid heeft een relatie met het sociaal domein, bijvoorbeeld de aanwezigheid van voorzieningen en het subsidiebeleid. Deze stemmen we op elkaar af. Daarnaast continueren we onze werkzaamheden om onze vastgoedportefeuille robuust voor de toekomst te maken.
Eén van de onderdelen van het accommodatiebeleid is een vastgoedroutekaart. Dit document geeft sturing aan het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed.

Onderwijshuisvesting
In februari 2024 is het integraal huisvestingsplan voor onderwijshuisvesting vastgesteld door uw raad. Tijdvak 1 loopt van 2024 t/m 2027. In 2025 werken we de plannen van de Hobbendonken en HUB uit. Daarnaast gaan we verder met de ontwikkeling van basisschool de Willibrordus in Esch.

Hoe kunnen we dat meten?
Bezoekersaantallen MFA
Bezettingsgraad MFA

Dit kost het

Leefbare Ruimte	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Bedragen x € 1.000	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Beheer onroerend goed	2.402	2.398	1.871	1.863	1.817	1.820
Beheer openbare ruimte	259	228	380	381	407	433
Verkeersmaatregelen	56	28	26	26	26	26
Parkeren	207	185	190	195	200	206
Begraafplaatsen	210	199	205	211	217	225
Volkshuisvesting	91	118	46	43	40	37
Groenbeheer	89	97	25	68	9	9
Ruimtelijke ontwikkeling	890	1.147	1.104	1.133	1.163	1.197
Grondexploitaties	1.513	1.096	3.594	3.678	2.510	2.510
Totaal baten	**5.717**	**5.496**	**7.441**	**7.599**	**6.388**	**6.462**
Beheer onroerend goed	4.436	3.994	4.159	4.298	4.330	4.515
Beheer openbare ruimte	6.018	7.464	7.398	7.536	7.627	7.731
Verkeersmaatregelen	1.693	1.341	1.375	1.397	1.449	1.842
Parkeren	248	406	206	257	207	208
Begraafplaatsen	300	442	420	427	433	439
Volkshuisvesting	375	849	803	814	721	730
Groenbeheer	3.428	4.084	3.969	4.012	4.056	4.101
Ruimtelijke ontwikkeling	3.466	4.903	4.514	4.614	4.301	4.450
Grondexploitaties	1.497	1.889	4.379	4.262	3.384	3.416
Totaal lasten	**21.461**	**25.370**	**27.223**	**27.615**	**26.508**	**27.431**
Saldo van baten en lasten	**-15.745**	**-19.875**	**-19.782**	**-20.016**	**-20.120**	**-20.969**
Resultaatbestemming:						
Onttrekkingen aan reserves	342	596	366	478	572	767
Stortingen in reserves	651	525	254	506	254	754
Mutaties reserves	**-310**	**72**	**113**	**-28**	**319**	**13**
Saldo van baten en lasten	**-16.054**	**-19.803**	**-19.669**	**-20.044**	**-19.801**	**-20.956**
Ontwikkeling begroting			**134**			

Toelichting

Ten opzichte van de begroting 2024 daalt het nadelige resultaat op dit programma met € 134.000.

De ontwikkelingen met een afwijking van meer dan € 50.000 zijn:

- Structureel toevoegen van € 170.000 (formatie)budget Ruimtelijke Ontwikkeling;
- Structureel toevoegen van € 54.000 (formatie)budget Omgevingsplan Boxtel;

- Structureel toevoegen van € 54.000 (formatie)budget Omgevingsprogramma;
- Structureel laten vervallen van € 99.700 budget taakstelling maatschappelijk vastgoed;
- Structureel toevoegen van € 72.000 budget WSD Groenonderhoud;
- Structurele dekking uit de anterieure projecten van € 150.000 op budget inhuur civieltechnische projectleiders;
- Structureel toevoegen van € 222.000 oplopend naar € 722.000 vanaf 2028 kapitaallasten voor IHP;
- Structureel toevoegen van € 250.000 kapitaallasten voor nieuwbouw Willibrordus school Esch.

De overige afwijkingen bestaan uit afwijkingen kleiner dan € 50.000, prijsindexering, kapitaallasten, bijdrage MGD, administratieve mutaties en incidentele budgetten in 2024.

Investeringen

Investeringen programma Leefbare Ruimte (x € 1.000)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
begrote investeringen:				
Investeringen gemeentelijk vastgoed	409	1.335	220	2.022
Herinrichting Molenwijkseweg	613			
Herinrichting Lennisheuvel-Boxtel	249			
Kruising Boseind-Keulsebaan	3.050			
Civieltechnische investeringen	119			
Vervangen masten openbare verlichting	237	247	99	
Vervangen armaturen openbare verlichting	221	193	69	
Aansluiting verkeersplan Ladonk			622	
voorgenomen investeringen:				
Gebiedsplan Onder de Rechter				100
Integraal Meerjarenprogramma Openbare Ruimte periode 2025-2028	825	825	825	825
Meerjareninvesteringsplanning groenvoorzieningen	Pm	Pm	Pm	Pm
Herhuisvesting Ursula naar gemeentehuis Boxtel				1.500
Meerjareninvesteringsplanning verkeer en mobiliteit			Pm	Pm
Herinrichting Kalkheuvel 2e fase				1.350
Verkeersregelinstallaties				1.000
Reconstructie Bosscheweg				1.300
Nieuwbouw HUB school Boxtel		Pm		
Nieuwbouw Willibrordusschool Esch	4.750			
Totaal begrote en voorgenomen investeringen	**10.472**	**2.600**	**1.835**	**8.097**

Beleidsindicatoren

Indicatoren programma Leefbare Ruimte	Eenheid	Periode	Nederland	Boxtel
Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	2022	9,3	16,8
Functiemenging (verhouding banen / wonen)	%	2023	54,2	53,3

Vitaal Ondernemen

Algemene beleidsdoelstelling

De gemeente Boxtel heeft een prachtig aanbod aan maatschappelijke- en sportvoorzieningen, vele vormen van cultuur en cultuurbeoefening en mooie recreatie- en verblijfsmogelijkheden. Kunst en cultuur vormen samen met de economische sector een sterke combinatie. Het maakt onze gemeente een prettige gemeente om te wonen, werken en recreëren. We geven ruimte aan initiatieven van inwoners en ondernemers op het terrein van economie, toerisme, cultuur en recreatie. We willen dat onze ondernemers zich verder kunnen ontwikkelen en we ondersteunen hen daarin. Zo kunnen we werkgelegenheid behouden en waar mogelijk uitbouwen. Als werkgelegenheidsgemeente is het belangrijk om niet alleen binnen onze eigen gemeentegrenzen te werken aan een sterke economie. We hebben ook oog voor ontwikkelingen in de regionale samenwerking via regio Noord-Oost Brabant en Agrifood Capital.

Maatschappelijk effect

In het programma Vitaal Ondernemen willen we de volgende maatschappelijke effecten realiseren:

- een aantrekkelijk ondernemers- en vestigingsklimaat dat bijdraagt aan een gezonde lokale en regionale economie;
- een stevige samenwerkingsband tussen gemeente en lokale ondernemers om te zorgen voor een gezonde economie en goede werkgelegenheid;
- duurzame, goed bereikbare en toekomstbestendige bedrijventerreinen, waar ruimte is voor innovatief ondernemerschap;
- een aantrekkelijke gemeente voor toeristen en dagrecreatie door een sterke toeristische sector en een uitnodigend en divers centrum;
- kunst en cultuur werken verbindend, daarom zorgen we voor een gezonde cultuursector en ondersteunen we inwoners, ondernemers en organisaties die zich inzetten voor een beleefbaar Boxtel.

Regulier werk

De afbeelding hieronder geeft een indicatie van de vaste werkzaamheden die we uitvoeren binnen het programma Vitaal Ondernemen.

Ambities beleidsakkoord

Thema 11 Innovatief ondernemerschap

Wat willen we bereiken?

In gemeente Boxtel werken we gezamenlijk met onze ondernemers aan een krachtige economie. Als gemeente stimuleren en faciliteren we ondernemers om zich te kunnen blijven ontwikkelen en vernieuwen. Innovatief ondernemerschap zorgt ervoor dat we ook in de toekomst een gezonde en (veer)krachtige economie houden. Daarom zetten we als gemeente extra in op innovatieve bedrijven en ondernemerschap. Hiermee willen we ons imago als thuisbasis voor hoogwaardige innovatieve en vernieuwende ondernemingen opbouwen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Economie

Binnen dit thema streeft de gemeente naar een sterke lokale economie die gekenmerkt wordt door *duurzaamheid, innovatie, en inclusiviteit*. Uitgangspunt voor 2025 is de uitvoeringsagenda die hoort bij Economische Agenda. Deze wordt in Q4 2024 vastgesteld door de raad. Hierin is ook een meerjarig actieprogramma opgenomen.

De gemeente zet in op het bevorderen van het vestigingsklimaat, het ondersteunen van kennis en innovatie en het stimuleren van de lokale arbeidsmarkt. Er is specifieke aandacht voor de transitie naar duurzame landbouw, het versterken van de bezoekerseconomie en het creëren van een duurzaam en aantrekkelijk bedrijfsklimaat dat lokale en regionale ondernemers ondersteunt. We zetten in op een inclusieve arbeidsmarkt in balans waar iedereen kan meedoen. Bedrijvigheid moet passen bij de lokale en regionale arbeidsmarkt.

Verduurzaming
We stimuleren een duurzame bedrijfsvoering en zetten in op een circulaire economie. We werken de pilot verduurzaming Daasdonk verder uit. Belangrijkste onderwerpen op dit bedrijventerrein zijn netcongestie en circulariteit.
We voeren het project energiehub op het bedrijventerrein Ladonk uit. Een belangrijke katalysator hiervoor is een LIFE subsidie, waar een aanvraag voor is ingediend en mogelijk wordt toegekend.

Samenwerking en zichtbaarheid
We gaan de organisatiegraad op de bedrijventerreinen verbeteren. We willen dit financieren met SPUK-gelden, waarvoor een aanvraag is ingediend en hopelijk wordt toegekend.
We ondersteunen in 2025 een campagne om de zichtbaarheid van de Boxtelse bedrijven te verhogen.

Hoe kunnen we dat meten?
Met betrekking tot de economische ontwikkeling volgende we de indicatoren zoals die opgenomen zijn in de tabel beleidsindicatoren (aantal banen, aantal vestigingsplaatsen en netto arbeidsparticipatie).

Thema 12 Beleef veelzijdig, bruisend en verbindend Boxtel

Wat willen we bereiken?
Met Beleef Boxtel zetten we onze gemeente in de spotlight. Boxtel en omringende kernen hebben veel te bieden op het gebied van retail, horeca, evenementen, toerisme, recreatie, kunst en cultuur. Dit willen we verder ontwikkelen door de verdere professionalisering van de bezoekerseconomie, waarbij we ook kunst, cultuur en erfgoed meenemen.

Evenementen en activiteiten brengen mensen samen en zorgen voor verbinding. In onze gemeente zijn veel inwoners, ondernemers en organisaties actief om elk jaar weer te zorgen voor bruisende en bijzondere evenementen en activiteiten. Als gemeente blijven we dat aanmoedigen en ondersteunen. Dat doen we onder andere onder de vlag van 'Beleef Boxtel'.
Ook onze sportverenigingen hebben een belangrijke verbindende functie. Als gemeente willen we dat nog verder uitbouwen door onze sportaccommodaties een bredere maatschappelijke functie te geven, zoals bijvoorbeeld onderwijs, zorg en cultuur.

Wat gaan we daarvoor doen?
Recreatie en toerisme
In 2025 werken we verder aan de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Bezoekerseconomie. Dat betekent dat we dit jaar aan de slag gaan met de verdere verbetering van de zichtbaarheid en bereikbaarheid van aantrekkelijke plekken in onze gemeente, zoals de winkelgebieden, maar ook de aanbieders van dag- en verblijfsrecreatie. Zoals bijvoorbeeld de Langspier, waar we ook kijken naar de mogelijkheden voor uitbreiding. Daarbij hoort ook dat we investeren in het optimaliseren en mogelijk uitbreiden van de

wandel- en fietsroutes in onze gemeente.
In 2025 werken we mee aan initiatieven om het Duits Lijntje een nieuwe, recreatieve invulling te kunnen geven, zoals railfietsen en een kippenhotel.

Kunst en Cultuur
De Cultuurnota 2024-2030 is de leidraad voor de verdere uitvoering van het cultuurbeleid in 2025. Voor dit jaar investeren we niet alleen in het aanbod zelf, maar ook in het beter kunnen ondersteunen en faciliteren van onze kunst- en cultuursector.
We investeren in het verbeteren en versterken van het aanbod in de kunst- en cultuursector en de daarvoor benodigde faciliteiten. Een aantal voorbeelden daarvan zijn:

- We continueren de culturele vorming van onze jeugd via de Marktplaatsfunctie van Cultuurbox. Deze wordt bekostigd vanuit een cofinanciering vanuit de Rijksoverheid;
- De bibliotheek werkt met de gemeente Boxtel aan een omvattend plan onder de noemer “Huis van Boxtel”, met aandacht voor cultuurprogrammering.
- Met de musea, de podia en de gemeenschapshuizen onderzoeken we het gebruik en de benodigde capaciteit van de locaties voor de verschillende culturele functies, in relatie tot het nieuwe accommodatiebeleid.
- We vragen aan de cultuuraanbieders extra aandacht voor de disciplines dans en urban culture.
- We onderzoeken de mogelijkheden voor een nieuw kunstwerk in het Processiepark in het kader van herdenking en viering 4 en 5 mei.

Erfgoed
In 2025 ronden we in samenspraak met heemkunde kringen en andere partners het erfgoedbeleid af en gaan we over naar de uitvoeringsfase. Hierdoor moet erfgoed zowel intern als extern meer op de kaart worden gezet. Hierdoor behouden we cultuurhistorische plekken en gebouwen voor de Gemeente Boxtel en creëren wij een eigen ‘Verhaal van Boxtel’.

Sportaccommodaties
In 2025 pakken we die sportaccommodaties aan, die volgens het Meerjaren Onderhoudsplan toe zijn aan renovatie.
Verder ronden we het project ‘beheer binnensportaccommodaties’ in 2025 af.
Het project ‘alternatieven voor de binnensportaccommodaties in Boxtel’ - door het mogelijk wegvallen van sporthal De Braken - is in 2024 opgestart. Dit project heeft als doel te komen tot een definitieve oplossing voor het huisvestingsvraagstuk.

Hoe kunnen we dat meten?
Met betrekking tot recreatie en toerisme leggen we het aantal toeristische overnachtingen vast. Voor de overige onderdelen moeten we dit nog verder uitwerken.

Dit kost het

Vitaal Ondernemen Bedragen x € 1.000	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Sport	544	329	314	314	314	314
Recreatieve voorzieningen	62	65	67	69	71	73
Maatschappelijke voorzieningen	66	145	31	31	31	31
Economische aangelegenheden	29	52	583	53	54	55
Kunst	18	18	21	21	21	21
Monumentenzorg en oudheidkunde	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	**720**	**608**	**1.015**	**487**	**490**	**494**
Sport	2.562	2.408	2.587	2.623	2.657	2.702
Recreatieve voorzieningen	661	686	697	711	742	808
Maatschappelijke voorzieningen	810	995	887	889	891	892
Economische aangelegenheden	1.043	1.744	1.622	1.617	1.580	1.595
Kunst	482	598	586	590	595	600
Monumentenzorg en oudheidkunde	297	725	753	775	795	810
Totaal lasten	**5.855**	**7.156**	**7.132**	**7.205**	**7.258**	**7.405**
Saldo van baten en lasten	**-5.135**	**-6.548**	**-6.117**	**-6.718**	**-6.768**	**-6.912**
Resultaatbestemming:						
Onttrekkingen aan reserves	41	41	41	41	38	110
Stortingen in reserves	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	**41**	**41**	**41**	**41**	**38**	**110**
Saldo van baten en lasten	**-5.094**	**-6.507**	**-6.076**	**-6.677**	**-6.730**	**-6.802**
Ontwikkeling begroting			**432**			

Toelichting

Ten opzichte van de begroting 2024 daalt het nadelige resultaat op dit programma met € 432.000.
De ontwikkelingen met een afwijking van meer dan € 50.000 zijn:

- Toevoegen van € 75.000 budget voor herijking Economische Visie en uitvoeringsprogramma;
- Toevoegen van € 50.000 budget voor Cultuurnota Boxtel 2024-2030;
- Toevoegen van € 60.000 oplopend tot € 125.000 budget voor binnensportaccommodatie;
- Structureel toevoegen van € 96.000 aan de voorziening groot onderhoud sportvelden.

De overige afwijkingen bestaan uit kleinere afwijkingen dan € 50.000, prijsindexering, kapitaallasten, bijdrage MGD, administratieve mutaties en incidentele budgetten in 2024.

Investeringen

Investeringen programma Vitaal Ondernemen (x € 1.000)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
begrote investeringen:				
Vervanging speelvoorzieningen 2026-2028		585		
voorgenomen investeringen:				
Meerjarenonderhoud sportvelden				750
Totaal begrote en voorgenomen investeringen		**585**		**750**

Beleidsindicatoren

Indicatoren programma Vitaal Ondernemen	Eenheid	Periode	Nederland	Boxtel
Banen	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2023	836,6	800,3
Netto arbeidsparticipatie	%	2023	73,1	74,3
Niet-sporters	%	2022	46,4	46,2
Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw.15 t/m 64jr	2023	181,8	168,0

Meewerkend Bestuur

Algemene beleidsdoelstelling

Het programma Meewerkend Bestuur heeft als doel de gemeente Boxtel te besturen en te faciliteren vanuit een goede verbinding tussen de Raad en Samenleving.
Het college staat graag in verbinding met de Boxtelse samenleving. Wethouders en de burgemeester zijn benaderbaar en zichtbaar in contact met inwoners. Het lokaal bestuur is continu in beweging. Inwoners, ondernemers en instellingen willen en krijgen steeds meer en vaker invloed op hun eigen (leef)omgeving. Ze nemen ook zelf initiatieven om te participeren. Een modern meewerkend bestuur staat hier voor open en stimuleert dit.
Vanuit MijnGemeenteDichtbij draagt de ambtelijke organisatie bij aan goed leven en werken in onze gemeente. We voeren gezamenlijk taken uit voor en met onze inwoners en (maatschappelijk) ondernemers.
Iedere inwoner heeft recht op een veilige leefomgeving. Onder het motto 'Aanpakken en niet wegkijken' maken we werk van de toenemende dreiging van (drugs)criminaliteit, drugs- en drankmisbruik, overlast, ondermijnende activiteiten en integriteit. We streven naar meer toezicht op straat, maar zien ook voordelen in preventie en voorlichting die criminaliteit en overlast kunnen voorkomen.
We streven naar een gezonde financiële positie binnen onze beleidsperiode. Niet alleen kunnen we dan onze taken voor de inwoners van de gemeente Boxtel naar behoren uitvoeren, ook kunnen we een economisch sterk en duurzaam Boxtel realiseren.
De lokale belastingen vormen een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente om alle taken goed uit te kunnen voeren en het gewenste voorzieningenniveau in stand te houden

Maatschappelijk effect

In het programma Meewerkend Bestuur willen we maatschappelijk het volgende bereiken:

- Onze inwoners weten waar ze moeten zijn voor informatie.
- Meer verbinding met onze inwoners onder meer door burgerparticipatie en inzet wijkmakelaars
- Een veilige leefomgeving voor iedere inwoner.
- Een gezonde financiële positie binnen onze beleidsperiode.
- Een optimale dienstverlening aan de inwoner en alle afnemers van de basisregistraties. Dit doen we door het op een georganiseerde, effectieve, efficiënte en veilige wijze gegevens vast te leggen en uit te wisselen.

Regulier werk

De afbeelding hieronder geeft een indicatie van de vaste werkzaamheden die we uitvoeren binnen het programma Meewerkend Bestuur.

Ambities beleidsakkoord

Thema 13 Overheids- en burgerparticipatie

Wat willen we bereiken?

De gemeente Boxtel staat voor het creëren van een klimaat waarin burgers zelf verantwoordelijkheid nemen voor hun leefomgeving en er veel ruimte is voor participatie. Dit doen we vanuit een vastgesteld participatiebeleid. Ook betrekken we inwoners in een vroeg stadium bij besluitvorming door middel van burgerparticipatie.

Wat gaan we daarvoor doen?
Om een klimaat te creëren waarin burgers zelf verantwoordelijkheid nemen voor hun leefomgeving zetten we de wijkmakelaars in om initiatieven van inwoners onderling en aan gemeentelijk beleid te verbinden. Daarnaast ondersteunen we de dorps- en wijkorganen in de ontwikkeling van hun rol in de wijk.
Om de inwoners vroeg te betrekken stellen we voor nieuwe projecten en nieuw beleid een startnotitie participatie op. Hiervoor implementeren we een uniforme werkwijze voor de aanpak van participatie in de organisatie.

Thema 14 Veilig Boxtel

Wat willen we bereiken?
Wij investeren in sterke maatschappelijke coalities met het oog op een weerbare lokale samenleving. Dat doen we om de dreiging van (drugs)criminaliteit, drugs- en drankmisbruik, overlast, en ondermijnende activiteiten te beperken.
Daarnaast gaan wij jaarlijks een aantal acties uitvoeren voor een veilige en leefbare samenleving. In samenwerking met keten- en netwerkpartners én met andere gemeenten in de regio. We werken aan preventie en voorlichting ter voorkoming van criminaliteit en overlast. De zichtbaarheid van de boa's blijft belangrijk.

Wat gaan we daarvoor doen?
Ondermijning
We werken mee aan de integrale aanpak van ondermijning, waarbij de focus ligt op meldingsbereidheid in de maatschappij en het voorkomen van nieuwe aanwas (jongeren die kiezen voor een criminele carrière).

Bondgenoten
We bevorderen de sociale cohesie en staan goed in verbinding met onze inwoners. Wij zetten hier het project Bondgenoten voor in. Dit programma is gericht op verbinding met sleutelfiguren in de wijken en dorpen en zorgt voor samenwerking met politie, gemeente en inwoners.

Zorg en veiligheid
We leveren een bijdrage op gebied van zorg en veiligheid. We adviseren over dit thema, maar zijn er ook als er sprake is van situaties waarbij onze inwoners daadwerkelijk betrokken zijn. Hierbij ligt de focus op jeugd. We verschuiven de manier van werken van repressie naar preventie.

Tegengaan criminaliteit
We zetten in op bewustwording van inwoners en ondernemers met betrekking tot het thema digitale veiligheid. We zorgen dat ze weten wat ze moeten doen om de kans te verkleinen dat ze slachtoffer worden van digitale criminaliteit.
We bevorderen een goede samenwerking tussen politie en boa’s. We bevorderen de inzet van 'meer blauw' (politie en boa's). We beseffen dat wij geen invloed hebben op de personele inzet van de politie. We blijven in gesprek met de politie en denken mee in oplossingen. De zichtbaarheid van de boa’s wordt evenals in 2024 ook in 2025 voortgezet.
We intensiveren preventie en voorlichting ten aanzien van criminaliteit en overlast drank/drugsmisbruik, hangjeugd en verwarde personen. We willen overlast en criminaliteit immers zoveel als mogelijk voorkomen. De voorlichting en communicatie op dit vlak pakken we zowel intern als extern integraal op. Dat betekent dat we hierin de afstemming zoeken

met andere domeinen en netwerkpartners zoals onder andere de politie, jongerenwerk, Halt, onderwijsinstellingen, etc.
We geven specifieke aandacht aan (financieel) kwetsbaren. Deze groep mensen is extra gevoelig voor criminele activiteiten en of crimineel geld. Met in- en externe partners geven we preventief informatie om de bewustwording te verbeteren.

Uitvoering beleid
Het basisteam breed (Boxtel, Sint-Michielsgestel, Meierijstad, Vught en Heusden) Integraal Veiligheidsbeleid is eind 2022 vastgesteld voor de periode 2023-2026. Daarnaast komt er een uitvoeringsprogramma integrale veiligheid waarin voor 2025 en 2026 concreet is uitgewerkt welke acties en maatregelen we exact willen nemen op het gebied van Integrale Veiligheid.

Hoe kunnen we dat meten?
Om de resultaten van onze inspanningen in kaart te brengen hebben we een aantal meetpunten. De eerste is dat het aantal geregistreerde misdrijven bij de politie niet verder toeneemt. Datzelfde geldt voor het aantal Halt-verwijzingen en het aantal meldingen bij Meld Misdaad Anoniem. Daarnaast is ons doel dat het aantal overlastmeldingen bij politie en gemeente daalt.

Thema 15 Efficiënt en financieel gezond

Wat willen we bereiken?
We streven naar een efficiënte, robuuste en kwalitatief hoogwaardige ambtelijke ondersteuning. Dit betekent dat we via MijnGemeenteDichtbij voortdurend investeren in de ontwikkeling van onze ambtenaren en processen om de best mogelijke dienstverlening te garanderen.
Daarnaast hebben we de ambitie om een gezonde financiële positie te behouden. Dit doen we door verantwoord om te gaan met onze middelen en te streven naar een evenwichtige begroting. Een solide financiële basis stelt ons in staat om duurzaam te investeren in de toekomst.
Tot slot willen we de stijging van de lokale lasten beperken tot de inflatie. We begrijpen dat financiële lasten een grote impact kunnen hebben op onze inwoners en bedrijven. Daarom zetten we ons in om de lastenstijgingen zo laag mogelijk te houden.

Wat gaan we daarvoor doen?
Voor een hoogwaardige ambtelijke ondersteuning zijn we aan de slag met het uitvoeringsplan Dienstverlening, wat loopt tot 2026. In het uitvoeringsplan zetten we de klant centraal, zetten we in op online waar kan & persoonlijk waar moet en kijken we naar het DNA van onze dienstverleners. Met de uitvoering en implementatie van bijhorende acties zetten we in op de verbetering van onze dienstverlening. Voorbeelden zijn o.a. het vernieuwen van bereikbaarheidsafspraken, de implementatie van klantreizen en het organiseren van inspiratie- en bewustwordingssessies.
Voor een gezonde financiële positie hanteren we een sluitende begroting en gaan we verantwoord om met onze financiële reserves.
Om de stijging van de lokale lasten te beperken hanteren we een maximale trendmatige stijging van de belasting tarieven (vastgesteld in de kadernota 2025)

Hoe kunnen we dat meten?

Dienstverlening

Voor de kwaliteit van de dienstverlening stellen we een intern dashboard op. Daarnaast doen we mee aan het onderzoek waarstaatjegemeente dat inzichten geeft in hoe we als gemeente op dit punt presteren.

Financiën

Hiervoor hanteren we ratio's als solvabiliteit, liquiditeit en weerstandsvermogen. En uiteraard een sluitende begroting.

Dit kost het

Meewerkend bestuur	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Bedragen x € 1.000	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Bestuur	786	447	114	114	114	114
Basisregistraties	429	597	695	715	735	756
Algemene dekkingsmiddelen	11.147	11.215	11.245	11.610	11.846	12.131
Openbare orde en veiligheid	40	94	33	34	35	36
Algemeen budgettair	71.138	76.566	77.274	74.929	76.557	78.513
Totaal baten	**83.540**	**88.919**	**89.361**	**87.402**	**89.287**	**91.550**
Bestuur	6.214	7.157	6.016	6.163	6.308	6.296
Basisregistraties	2.118	1.498	1.589	1.625	1.654	1.688
Algemene dekkingsmiddelen	723	835	687	586	614	871
Openbare orde en veiligheid	3.440	3.642	3.780	3.901	4.036	4.146
Algemeen budgettair	0	1.025	1.689	1.487	2.037	2.354
Totaal lasten	**12.496**	**14.157**	**13.761**	**13.762**	**14.649**	**15.355**
Saldo van baten en lasten	**71.044**	**74.762**	**75.600**	**73.639**	**74.638**	**76.195**
Resultaatbestemming:						
Onttrekkingen aan reserves	10.603	6.382	764	844	90	0
Stortingen in reserves	12.227	8.096	1.581	0	0	0
Mutaties reserves	**-1.624**	**-1.715**	**-817**	**844**	**90**	**0**
Saldo van baten en lasten	**69.420**	**73.047**	**74.783**	**74.484**	**74.728**	**76.195**
Ontwikkeling begroting			**1.736**			

Toelichting:
Ten opzichte van de begroting 2024 stijgt het positieve resultaat op dit programma met € 1.736.000.
De ontwikkelingen met een afwijking van meer dan € 50.000 zijn:

- Ontwikkeling inkomsten gemeentefonds (meicirculaire 2024);
- Mutaties begrotingsposten voor rente, prijsindexering en ontwikkeling areaal.

De overige afwijkingen bestaan uit afwijkingen kleiner dan € 50.000, prijsindexering, kapitaallasten, bijdrage MGD, administratieve mutaties en incidentele budgetten in 2024.

Investeringen

Investeringen programma Meewerkend Bestuur (x € 1.000)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
begrote investeringen:				
Discussieposten gemeenteraad				45
Vervanging iPads raad en griffie	30			
Totaal begrote en voorgenomen investeringen	**30**			**45**

Beleidsindicatoren

Indicatoren programma Meewerkend Bestuur	Eenheid	Periode	Nederland	Boxtel
Apparaatskosten	Bijdrage MGD per inwoner	2025	*	915,4
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2025	*	7,9
Demografische druk	%	2024	70,4	77,7
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	€	2023	859,7	903,6
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	2023	941,8	980,8
Gemiddelde WOZ-waarde	x € 1.000	2019	250,0	270,9
	x € 1.000	2020	271,0	287,8
	x € 1.000	2021	290,0	298,0
	x € 1.000	2022	317,0	324,0
	x € 1.000	2023	368,0	376,0
Jongeren met een delict voor de rechter	%	2022	1,0	1,0
Jongeren met jeugdreclassering	%	2021	0,3	0,2
Misdrijven - Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	2023	1,3	1,0
Misdrijven - Geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners	2023	4,3	3,0
Misdrijven - Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	per 1.000 inwoners	2023	5,8	4,6
Misdrijven - Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	2023	2,5	0,7
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2023	8,7	5,3

** gegevens niet beschikbaar*

Paragrafen

Lokale heffingen

In het beleidsakkoord 2021-2026 staat dat Boxtel uitgaat van een terughoudende ontwikkeling van de ozb en lokale lastendruk. De lokale belastingen vormen naast de algemene uitkering een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente om alle verplichte en beleidsvrije taken goed uit te kunnen voeren en het gewenste voorzieningenniveau in stand te houden.

Uitgangspunt is dat deze verantwoord wordt verhoogd en dat burgers profijt hebben van een efficiëntere aanpak op het terrein van riool- en afvalstoffenheffing.

Het beleid algemeen

Conform het beleidsakkoord gaan we behoedzaam om met de lastendruk voor onze inwoners en bedrijven. Het uitgangspunt is dat we de lokale lasten niet meer verhogen dan de inflatiecorrectie. Dit en de areaaluitbreidingen leiden tot een extra toename van de belastingopbrengst in 2025 ten opzichte van 2024.

De tarieven van de lokale heffingen zijn hoogstens kostendekkend. Dat betekent dat de geraamde baten (inkomsten) de geraamde lasten (uitgaven) niet overschrijden. In de volgende sub-paragraaf wordt inzichtelijk gemaakt hoe de tarieven van de heffingen berekend zijn.
Bij de kostendekkende heffingen zijn overzichten geplaatst waaruit blijkt dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden. Verder worden de beleidsuitgangspunten per belasting/legessoort gepresenteerd, de in deze begroting opgenomen opbrengsten en de voorlopige tarieven.

Gelijktijdig met deze begroting stelt de raad bij een apart raadsbesluit de tarieven vast. Zeer waarschijnlijk worden in 2025 de ozb-tarieven definitief vastgesteld. Gedurende het (belasting)jaar mogen de ozb-tarieven namelijk alleen nog maar naar beneden worden bijgesteld. Dit betekent dat de tariefstelling voor het jaar 2025 zoals die door de raad wordt vastgesteld in november 2024 veiligheidshalve hoger zal zijn.

Het beleid per belastingsoort

Onroerende zaakbelasting

De onroerende zaakbelasting (ozb) is een belasting die de gemeente heft over de vastgestelde waarde van elke onroerende zaak en die wordt aangemerkt als een algemeen heffing/dekkingsmiddel. Hiervoor is geen specifieke onderbouwing van de tarieven noodzakelijk.

Gelijktijdig met de begroting worden de ozb-tarieven "voorlopig" (te hoog) vastgesteld. In 2025 worden de tarieven definitief (naar beneden) bijgesteld. Hierbij wordt rekening gehouden met de taakstellende opbrengst. De tarieven worden gebaseerd op de bekende WOZ-waarden per peildatum 1 januari 2024 van het onroerend goed.
Over het algemeen is het zo dat gelet op de (geraamde) opbrengsten dat als de WOZ-waarden stijgen de ozb-tarieven worden verlaagd. De lastendruk is op deze manier niet of minder afhankelijk van de waardeontwikkeling. Naast de indexering van 2,9% zorgen areaaluitbreidingen voor een stijging van de belastingopbrengst in 2025 ten opzichte van 2024.

Toeristenbelasting

In de begroting is voor 2025 geen tariefaanpassing voorzien. De tarieven zijn in 2023 niet aangepast en in 2024 heeft een boventrendmatige verhoging plaatsgevonden.

De toeristenbelasting is aangemerkt als een algemeen heffing/dekkingsmiddel. Hiervoor is geen specifieke onderbouwing van de tarieven noodzakelijk.
De tarieven voor 2025 zijn € 1,95 per persoon per nacht voor campings en € 2,25 voor overige locaties. Voor groepsactiviteiten (meer dan 10 personen) ten behoeve van jongeren (t/m 18 jaar) is het tarief € 1,15.

Rioolheffing

In de begroting wordt uitgegaan van een verhoging van de tarieven met de inflatiecorrectie. Hiermee wordt een volledige kostendekking gerealiseerd.

De dekking bedraagt in het meerjarig perspectief maximaal 100%. Alle lasten en baten worden gebaseerd op de doorrekening van alle onderhoudskosten en investeringsplannen voor een periode van 70 jaren. Het tarief wordt over deze periode berekend, rekening houdende met de indexering en de beschikbare middelen uit de toe- of afgenomen voorziening. Een resultaat in een jaar wordt gestort of onttrokken aan de voorziening Riolering.

Onderbouwing tarieven riolering (x € 1.000)	Werkelijk 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Overige goederen en diensten	15	39	40
Mutatie voorzieningen		12	
Belastingen op producenten	525	105	108
Belastingen op huishoudens	2.894	3.418	3.531
Inkomensoverdrachten - gemeenten		67	
Kwijtscheldingen	6		
Totaal baten	**3.440**	**3.640**	**3.679**
Overige goederen en diensten	452	996	826
Mutatie voorzieningen	227		85
Kapitaallasten	1.136	1.157	1.212
Overige verrekeningen	43	143	144
Compensabele BTW	153	238	267
Ingeleend personeel	63	17	17
Bijdragen inzet MijnGemeenteDichtbij	927	964	998
Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	5	3	4
Kwijtscheldingen	110	123	127
Totaal lasten	**3.117**	**3.640**	**3.679**
Dekkingsresultaat (- = tekort)	**324**	**0**	**0**
Dekkingspercentage	110%	100%	100%

Afvalstoffenheffing

Het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval kost geld. Alle kosten en inkomsten houden we bij in de exploitatie afval. Het saldo (eindresultaat) brengen we in rekening bij de inwoners. Dat doen we via de afvalstoffenheffing. Het uitgangspunt is om 100% van de kosten, inclusief btw en overhead, in rekening te brengen.
De heffing mogen we wettelijk gezien alleen inzetten voor de dekking van de kosten van afvalinzameling en afvalverwerking. We mogen er geen winst op maken. Is er een overschot? Dat storten we in de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing. Is er een tekort? Dat betalen we uit diezelfde voorziening. Dat noemen we een gesloten financiering.

Tarieven

Voor 2025 zijn de belangrijkste wijzigingen:

- Daling van het vastrecht met circa 9%
  Structureel verbeterde inzamelresultaten zorgen nog steeds voor lagere kosten. Hierdoor kunnen we de toegenomen kapitaallasten, personeelskosten en diensten van derden opvangen en is er zelfs ruimte voor een verlaging.
- Hogere aanbiedtarieven
  De aanbiedtarieven stijgen, en worden aangepast. Ongeacht de maat betaalt iedereen hetzelfde bedrag per liter. Hiermee geven uitvoering aan het beleid en zetten we verder in op de financiële prikkel ter bevordering van afvalscheiding en het verminderen van de hoeveelheid restafval.
- Verdwijnen tarief reinigingsrechten
  Het inzamelen van bedrijfsafval is geen wettelijke plicht. Vanaf 1 januari 2025 wordt deze dienstverlening beëindigd, en komen de “reinigingsrechten” te vervallen.

Milieustraat
Ook op de milieustraat zetten we verder in op de financiële prikkel.

- Het aanbieden van restafval en met restafval gemengde stromen maken we duurder. De andere tarieven houden we gelijk.
- De eerste bezoeken gratis komen te vervallen. Inwoners moeten betalen vanaf het eerste bezoek aan de milieustraat,

Geen knipkaarten meer, uitsluitend PIN betalingen
Vanaf 1 januari stoppen we met de knipkaarten. Inwoners dienen vanaf het eerste bezoek de stortkosten direct af te rekenen met PIN. Alle huishouden krijgen een afvalpas waarmee ze toegang tot de milieustraat krijgen.

Eenmalige teruggave vanuit de voorziening
De afgelopen jaren sloten we elk jaar af met een positief resultaat. Hierdoor is het niveau van de voorziening opgelopen. We willen de inwoners laten profiteren door in 2025 een eenmalige teruggave van € 25 uit te keren. De teruggave wordt verrekend met de aanslag voor het vastrecht.

Voor 2026 zien we ook nog ruimte voor een teruggave, al zal die lager zijn dan de teruggave in 2025 (ca. € 15).

Onderbouwing tarieven afval (x € 1.000)	Werkelijk 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Leges en andere rechten	4.004	3.678	3.678
Overige goederen en diensten	558	540	456
Mutatie voorzieningen	57		41
Kapitaaloverdrachten - overige instellingen en personen	7		
Totaal baten	**4.626**	**4.218**	**4.175**
Belastingen	112	109	109
Duurzame goederen	41	20	20
Overige goederen en diensten	1.685	1.973	1.904
Mutatie voorzieningen		18	
Kapitaallasten	93	99	116
Overige verrekeningen	20	21	21
Compensabele BTW	390	401	401
Ingeleend personeel	266	270	255
Bijdragen inzet MijnGemeenteDichtbij	1.164	1.159	1.200
Kwijtscheldingen	148	150	150
Totaal lasten	**3.920**	**4.218**	**4.175**
Dekkingsresultaat (- = tekort)	**706**	**0**	**0**
Dekkingspercentage	118%	100%	100%

Parkeerbelasting
Voor 2024 zijn de tarieven van het betaald parkeren verhoogd. Vanwege afronding is de uiteindelijke verhoging hoger uitgevallen dan de inflatiecorrectie over 2024. Daarom wordt voor 2025 geen verhoging voorgesteld. Bij het vergunning parkeren worden de tarieven wel aangepast (+2,9%).

De parkeerbelasting (inclusief parkeervergunningen) wordt aangemerkt als een algemeen heffing/dekkingsmiddel. Hiervoor is geen specifieke onderbouwing van de tarieven noodzakelijk.

In de Kadernota 2025 hebben we voor de tarieven heffingen en rechten 2025 de indexering bepaald op 2,9%. In de verordening parkeerbelastingen is dit percentage voor parkeren op straat in 2025 toegepast. Hiermee zijn we nog steeds marktconform ten opzichte van omliggende gemeenten.

Reclamebelasting

De reclamebelasting is aangemerkt als een algemeen heffing/dekkingsmiddel. Hiervoor is geen specifieke onderbouwing van de tarieven noodzakelijk. Deze belasting brengt Boxtel in rekening bij alle winkeliers, dienstverleners en horecaondernemers in het afgebakende centrummanagement gebied. Na overleg met het Centrummanagement wordt voorgesteld de tarieven te verhogen met de inflatiecorrectie.

Leges

De huidige legesverordening is onderverdeeld in drie hoofdstukken:

- Hoofdstuk 1: Algemene dienstverlening;
- Hoofdstuk 2: Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet;
- Hoofdstuk 3: Dienstverlening vallend onder de dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2.

Kostendekkendheid leges

Om de kostprijs van de diverse producten vallend onder de legesverordening te berekenen, baseert gemeente Boxtel zich op Activity Based Costing; alle handelingen die komen tot een prestatie worden afgezet tegen het uurtarief van een behandelend medewerker. Van alle producten wordt dus inzichtelijk gemaakt wat de gemiddelde tijdsbesteding is, en de aantallen van deze producten die worden verkocht.
In een legesverordening worden veel verschillende tarieven gehanteerd. De maximale kostendekkendheid hoeft niet per tarief te gelden. Zolang het maximale van honderd procent voor de gehele legesverordening niet wordt overschreden, mag de kostendekkendheid van honderd procent per tarief wel worden overschreden.
Door deze zogenoemde kruissubsidiëring is het mogelijk om het overschot aan legesontvangsten op bepaalde producten te nivelleren met het tekort aan ontvangsten op andere producten. Deze kruissubsidiëring wordt enkel per hoofdstuk toegepast.

Leges algemene dienstverlening

In dit hoofdstuk van de legesverordening worden met name de leges op de producten burgerzaken geheven, zoals identiteitskaarten, paspoorten en rijbewijzen.
De leges burgerzaken worden voor een deel bepaald door de van Rijkswege vastgestelde (maximum) bedragen. Voor zover deze Rijkstarieven niet van toepassing zijn, kan de gemeente het zelf bepalen. Voor dit deel worden de tarieven in 2025 trendmatig met 2,9% verhoogd.

Onderbouwing tarieven burgerzaken (x € 1.000)	Werkelijk 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Leges en andere rechten	411	579	677
Overige goederen en diensten	14	13	13
Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	4	5	5

Totaal baten	**429**	**597**	**695**
Salarissen en sociale lasten	11	9	9
Overige goederen en diensten	14	46	46
Inkomensoverdrachten - Rijk	160	263	298
Bijdragen inzet MijnGemeenteDichtbij	1.007	1.151	1.207
Totaal lasten	**1.192**	**1.469**	**1.560**
Dekkingsresultaat (- = tekort)	**-763**	**-872**	**-865**
Dekkingspercentage	36%	41%	45%

Leges dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet
De Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen (Wkb) zijn per 1 januari 2024 in werking getreden. Dit heeft vanaf 2024 gevolgen gehad voor onder andere de legesbaten en de daarbij behorende lasten, welke ook voor 2025 met name voor ruimtelijke ontwikkeling en vergunningverlening nader zijn onderbouwd met de kennis en ervaring opgedaan uit het eerste jaar van inwerking treden van deze wetten.
Voorbeelden van de leges die in rekening worden gebracht voor een omgevingsvergunning met de werkzaamheden bouwen en slopen, afwijken van het bestemmingsplan zonder de activiteit bouwen en een inrit of uitrit aanleggen. Maar ook waar het gaat om kappen van bomen of brandveilig gebruik valt onder deze dienstverlening en de in rekening te brengen leges.

Dienstverlening vallend onder de dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2
Onder deze dienstverlening vallen alle in rekening te brengen leges betreffende horeca, evenementen en vergunningen als gevolg van de APV.

Inzicht kostendekkendheid leges
De gevolgen van de in rekening te brengen leges en de kostendekkendheid hiervan worden inzichtelijk gemaakt door het kostendekkendheidsonderzoek leges 2025. Op dit moment zijn de gevolgen nog niet geheel inzichtelijk en verwerkt in de begroting.
Zoals in de Kadernota 2025 aangegeven, zijn de leges daar waar wettelijk toegestaan, met 2,9% geïndexeerd, wat leidt tot een verwachte opbrengst van € 1.070.000. Wij verwachten dat de laatste wijzigingen als gevolg van het kostendekkendheidsonderzoek in de Eerste bestuursrapportage 2025 kunnen worden gemeld.

De kostendekkendheidsberekening is vormgegeven voor het algehele belastingjaar 2025. Het kostendekkendheidsonderzoek leges geeft voor nu het volgende resultaat:

Kostendekkendheidspercentage gemeente Boxtel 2025	
Hoofdstuk 1: Algemene dienstverlening	89%
Hoofdstuk 2: Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet	84%
Hoofdstuk 3: Dienstverlening vallend onder de dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2	90%
Totaal dekkingspercentage	**87%**

Grafrechten
Het uitgangspunt is dat de tarieven voor de diensten die samenhangen met de uitvoering volgens de Wet op de Lijkbezorging in de pas lopen met die van andere (gemeentelijke) aanbieders.

Bij een trendmatige verhoging van de tarieven wordt een 100% kostendekkendheid niet gehaald. De lasten en baten van de begraafplaats zijn mede afhankelijk van de trend en ontwikkelingen in de markt zoals prijsverhogingen en/of inflatie en index correcties, verhoging van grondstoffen enzovoort.
De afgelopen jaren (berekend over 10 jaar) is een gemiddelde kostendekkendheid van 85% gehaald wat in vergelijking met andere begraafplaatsen en gemeentelijke begraafplaatsen een hoog dekkingspercentage is. De afgelopen jaren wordt daarnaast gekeken en beoordeeld naar meer in besteden m.b.t. bepaalde groenonderhoudswerkzaamheden waardoor te zien, maar ook de verwachting is dat het dekkingspercentage niet verder zal toenemen. Er wordt bij de keuzes van uitbesteden van onderhoudswerkzaamheden eerst beoordeeld of in eigen beheer de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden. Te denken valt aan; schoffelonderhoud (werd voorheen uitbesteed), graskanten onderhoud (voorheen opgenomen in groenbestek maaien), renovatie van plantvakken e.d.
Een verbetering hiervan wordt gezocht in:

- Een andere grafsoort type met een wijziging in de berekening van grafrechten. Dit heeft er toe geleid dat de "Verordening op de heffing en invordering van grafrechten" aangepast is door ook mogelijkheid van verlengen in 2 opties aan te bieden 5 of 10 jaar verlengen van het grafrecht. Dit is in 2024 ingevoerd met de gewijzigde en geïndexeerde Verordening op de heffing en invordering van grafrechten;
- Een andere wijze van grafuitgifte als voorbeeld kan gedacht worden aan het creëren van een ruimte op de begraafplaats voor andere inrichting van; asbusbewaringen, begraving van Islamitisch gelovigen of bijvoorbeeld natuur begraven door hiervoor een bepaald gedeelte hiervoor in te richten. Hierop zullen in 2025 andere beleidskeuzes voor de gemeentelijke begraafplaats in gemaakt moeten worden;
- Het actief ruimingsbeleid dat tot op heden jaarlijks werd uitgevoerd niet meer op de huidige wijze uit te voeren. Er is onevenwichtigheid in het aantal nieuwe grafuitgiften ten opzichte van het aantal ruimingen dat nu plaatsvindt. Hierin dienen in 2025 nieuwe beleidsafwegingen gemaakt te worden.

Onderbouwing tarieven grafrechten (x € 1.000)	Werkelijk 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Leges en andere rechten	210	199	205
Totaal baten	**210**	**199**	**205**
Belastingen	0	1	1
Duurzame goederen	15	38	
Overige goederen en diensten	114	68	69
Kapitaallasten	3	3	3
Mutatie voorzieningen	11	11	10
Bijdragen inzet MijnGemeenteDichtbij	156	322	338
Totaal lasten	**300**	**442**	**420**
Dekkingsresultaat (- = tekort)	**-90**	**-243**	**-215**
Dekkingspercentage	70%	45%	49%

Marktgelden

In de begroting 2025 zijn de tarieven voor marktgelden trendmatig met 2,9% verhoogd. Er wordt gestreefd naar een kostendekking van 100%, maar met een trendmatige verhoging van de tarieven wordt dit niet bereikt.

De tarieven en de verwachte opbrengsten

In het navolgende overzicht zijn de definitieve tarieven 2024 alsmede de voor 2025 *voorlopig voorgestelde tarieven* opgenomen.
De ozb-tarieven worden definitief bepaald op basis van de werkelijke waardeontwikkeling in de periode tussen peildatum 1 januari 2023 en peildatum 1 januari 2024. Vooralsnog is er geen rekening gehouden met een waardeontwikkeling in de voorlopige berekening van de tarieven voor 2025. Bij een stijging van de waardeontwikkeling worden de ozb-tarieven verlaagd.

Belasting/heffing	Heffingsgrondslag	Vastgesteld tarief 2024	Voorlopig tarief 2025
Onroerende zaakbelasting			
Woningen:			
* eigenaren	WOZ-waarde	0,1072%	0,1103%
Niet-Woningen:			
* eigenaren	WOZ-waarde	0,3320%	0,3416%
* gebruikers	WOZ-waarde	0,2531%	0,2604%
Toeristenbelasting	Overnachting	€ 2,25	€ 2,25
	Overnachting Groep >10 personen 0 t/m 18	€ 1,15	€ 1,15
	Overnachtingen Camping	€ 1,95	€ 1,95
Rioolheffing			
* waterverbruik	t/m 200 m3	€ 196,80	€ 202,20
* waterverbruik	per m3 > 200 m3	€ 1,80	€ 1,85
Afvalstoffenheffing			
* eenpersoonshuishouden	vast tarief *)	€ 183	€ 143
* meerpersoonshuishouden	vast tarief *)	€ 225	€ 182
* diftar	lediging 240 liter rest	€ 10,00	€ 18,00
	lediging 180 liter rest	€ 8,75	€ 13,50
	lediging 140 liter rest	€ 7,50	€ 10,50
	lediging 60 liter rest	€ 6,25	€ 4,50
	Inworp 60 liter ondergrondse	€ 0,00	€ 0,00
* eenpersoonshuishouden (zonder eigen container)	vast tarief *)	€ 231	€ 179
* meerpersoonshuishouden (zonder eigen container)	vast tarief *)	€ 288	€ 233
Parkeerbelasting	diverse tarieven	indexering 3,3%	Betaald parkeren geen verhoging. Parkeervergunningen indexering 2,9%
Reclamebelasting	WOZ-waarde (bovengrens € 131.000)	Minimaal € 246 Maximaal € 919	Minimaal € 246 Maximaal € 919
Leges omgevingsvergunning	diverse tarieven	indexering 3,3%	indexering 2,9%
Leges burgerzaken	diverse tarieven	indexering 3,3%	indexering 2,9%

**) tarief 2025 inclusief € 25 eenmalige teruggave*

Opbrengsten belastingen en heffingen

In de volgende tabel is een overzicht opgenomen van de opbrengsten van de belangrijkste lokale belastingen en heffingen.

Belasting/heffing (x € 1.000)	Werkelijk 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Toelichting
Onroerende zaakbelasting				
- woningen/eigenaren	5.665	5.998	6.264	Indexering tarieven met 2,9%.
- niet-woningen/eigenaren	2.091	2.156	2.239	Opbrengst gebaseerd op
- niet-woningen/gebruikers	1.527	1.568	1.628	woningbouwprogramma.
Toeristenbelasting	115	73	73	Uitgangspunten volgens maatregelenpakket
Rioolheffing	3.419	3.523	3.639	Indexering tarieven met 2,9%.
Afvalstoffenheffing	4.004	3.678	3.678	Eenmalige korting € 25 in 2025.
Parkeerbelasting	201	160	165	Indexering tarieven met 2,9%.
Reclamebelasting	40	49	49	Indexering tarieven met 2,9%.
Leges omgevingsvergunning	827	1.054	1.070	Indexering tarieven met 2,9%.
Leges burgerzaken	411	579	677	Indexering tarieven met 2,9%.
TOTAAL	**18.301**	**18.835**	**19.481**	

Aanduiding van de lokale lastendruk

Jaarlijks wordt bij de begroting een overzicht opgenomen van de ontwikkeling van de lokale lastendruk (ozb, rioolheffing en afvalstoffenheffing) in verschillende woonsituaties. Een huurder betaalt geen ozb. Wat betreft afvalstoffenheffing wordt voor de vergelijking in deze situaties uitgegaan van een meerpersoonshuishouden met 10 ledigingen van een 240 liter container voor restafval per jaar. Het daadwerkelijk te betalen bedrag per huishouden voor afvalstoffenheffing is afhankelijk van het aantal ledigingen. Voor rioolheffing wordt uitgegaan van een waterverbruik van minder dan 200 m3. In onderstaande tabel is rekening gehouden met een waardeontwikkeling van vooralsnog 0% en zijn de tarieven op basis van inflatie 2,9% verhoogd.

Dit levert voor onderstaande situaties het volgende beeld op:

Ontwikkeling lokale lasten	Woz-waarde 2024	Woz-waarde 2025	Lasten 2024	(voorlopige) lasten 2025	mutatie 2024/2025
Huurder			€ 522	€ 564	8,05%
Eigenaar met een woning van	€ 275.000	€ 275.000	€ 817	€ 867	6,12%
Eigenaar met een woning van	€ 400.000	€ 400.000	€ 951	€ 1.005	5,68%
Eigenaar met een woning van	€ 650.000	€ 650.000	€ 1.219	€ 1.281	5,09%
Eigenaar met een woning van	€ 900.000	€ 900.000	€ 1.487	€ 1.556	4,64%

Bij de beoordeling van de gemiddelde belastingdruk worden de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de onroerende zaakbelasting woning betrokken. Voor de vergelijking zijn de gegevens uit de Atlas Gemeenten de lokale lasten 2024 gebruikt.

Landelijk geeft de lokale lastendruk het volgende resultaat over het afgelopen begrotingsjaar.

Coelo Atlas 2024	Landelijk gemiddeld *)	Boxtel	Rangnummer
Meerpersoonshuishouden	€ 994	€ 984	Geen Rangnummer
Eenpersoonshuishouden	€ 911	€ 909	Geen rangnummer
(*) 352 gemeenten, nummer 1 is de goedkoopste			

Overzicht gemeentelijke tarieven Coelo Atlas

Overzicht tarieven 2024	Boxtel	Sint-Michielsgestel	Landelijk
OZB tarief woningen	0,1072%	0,1182%	0,0909%
OZB tarief eigenaar niet-woningen	0,3320%	0,3166%	0,3272%
OZB tarief gebruiker niet-woningen	0,2531%	0,2011%	0,2333%
Afvalstoffenheffing eenpersoonshuishouden	216,00	243,00	279,00
Afvalstoffenheffing meerpersoonshuishouden	291,00	293,00	346,00
Rioolheffing huishoudens eenpersoonshuishouden	197,00	141,00	210,00
Rioolheffing huishoudens meerpersoonshuishouden	197,00	161,00	225,00
Rioolheffing bedrijven, waterverbruik 500 m3	737,00	297,00	419,00
Woonlasten eenpersoonshuishouden	909,00	1.002,00	911,00
Woonlasten meerpersoonshuishouden	984,00	1.072,00	994,00
Toeristenbelasting per nacht	2,25	2,05	3,73
Paspoort	83,85	83,85	83,62
Identiteitskaart	75,80	75,80	75,50
Rijbewijs	51,10	51,10	50,68
Uittreksel BRP	12,75	12,75	14,74

Kwijtscheldingsbeleid

Kwijtschelding wordt verleend voor de onroerende zaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De overige heffingen zijn uitgezonderd van kwijtschelding.

Als een belastingplichtige (natuurlijke persoon), of een zelfstandige ondernemer die voor zijn privé woning, geen of weinig financiële middelen heeft om de belastingaanslag voor de gemeentelijke heffingen te kunnen voldoen, kan onder voorwaarden aan deze belastingplichtige kwijtschelding worden verleend. De beoordeling wordt gebaseerd op het wettelijk vastgestelde toetsingsinkomen en toetsingsvermogen. Het kwijtscheldingspercentage wordt gebaseerd op de zogenaamde 100%-norm.

Voor de begroting 2025 zijn de kwijtscheldingen geraamd op € 276.800 verdeeld over:

- afvalstoffenheffing € 150.000
- rioolheffing € 126.800

In 2024 is bij de Kadernota het voorstel gedaan om de kwijtscheldingsnormen met ingang van 2025 als volgt de verruimen:

1. Verhogen vermogensnorm;
2. Hanteren AOW-uitkering in plaats van normbedragen participatiewet voor gepensioneerden;
3. Aanmerken kosten kinderopvang als uitgaven;
4. Openstellen mogelijkheid van kwijtschelding voor ondernemers voor wat betreft heffingen in de privésfeer (heffingen voor woning).

Vanaf 2020 is het bedrag dat begroot wordt voor kwijtschelding onderdeel van de kostprijs en wordt dus meegerekend in de tariefbepaling voor afval en riolering. Op basis van de huidige ramingen kwijtschelding wordt verwacht dat de verruiming geen gevolgen heeft voor de tarieven van de afvalstoffenheffing en rioolheffing.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen bepaalt of de gemeente in staat is om de financiële gevolgen van onverwachte, niet-begrote kosten (risico's) op te vangen. Met een buffer kan worden voorkomen dat een financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen.

Op 11 december 2018 heeft de gemeenteraad de notitie risicomanagement & weerstandsvermogen vastgesteld. In deze notitie zijn de kaders en spelregels vastgesteld voor het bepalen van het beschikbaar en benodigd weerstandsvermogen en het ratio weerstandsvermogen.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit:

- de benodigde weerstandscapaciteit = het totaal van de risico's en kansen op basis van een inschatting van kans en impact.
- de beschikbare weerstandscapaciteit = de financiële middelen om de risico's te dekken.

De beschikbare weerstandscapaciteit is als volgt berekend:

Tabel: Beschikbare weerstandscapaciteit (bedragen x € 1.000)	Bedrag
Algemene risico reserve per 1 januari 2025	€ 9.002
Stille reserves	€ 0
Begrotingssaldo begroting 2025	€ 1.032
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	**€ 10.034**

Conform bestaand beleid wordt onbenutte belastingcapaciteit niet meegenomen bij de bepaling van beschikbare weerstandscapaciteit. Op het moment dat een beroep wordt gedaan op extra financiële ondersteuning uit het gemeentefonds, wordt van de gemeente verwacht dat deze capaciteit ook daadwerkelijk wordt benut.

De ratio weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de risico's die we lopen (de benodigde weerstandscapaciteit) en de financiële middelen die we hebben om de risico's te dekken (de beschikbare weerstandscapaciteit). De gemeente streeft naar een minimale ratio van 1,0 (raadsbesluit bij notitie Risicomanagement & weerstandsvermogen).
Het ratio weerstandsvermogen is als volgt berekend:

Tabel: Ratio weerstandsvermogen	
Boxtel (bedragen x € 1.000)	1-1-2025
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 10.034
Benodigde weerstandscapaciteit	€ 3.202
Ratio weerstandsvermogen	3,1
Kwalificatie	**Uitstekend**

Met een ratio van 3,1 voldoen we aan de vastgestelde norm.

De risico's

De voor 2025 geïnventariseerde risico's zijn doorgerekend op kans en impact. Dit geeft het volgende risicoprofiel. De nummers verwijzen naar het betreffende risico in het risicoregister.

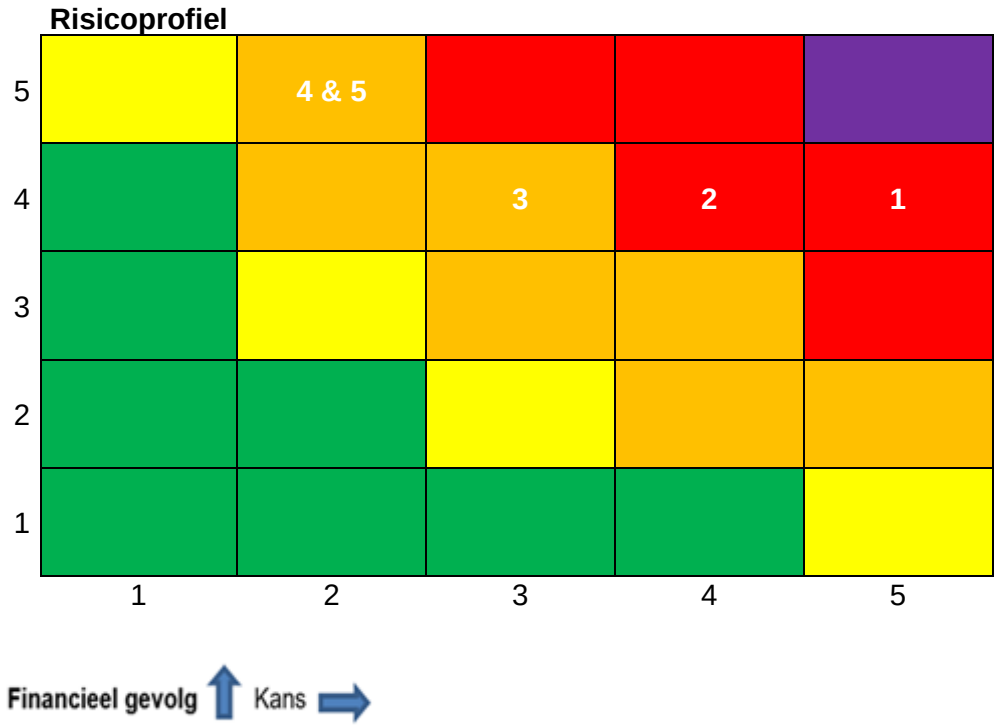

Risicoregister

Risico's worden vastgelegd in het risicoregister. Per risico is een inschatting gemaakt van de kans dat het risico zich voordoet en de financiële gevolgen ervan. Deze inschatting is in lijn met het beleid vertaald naar een risicoscore.
De risico's zijn ingedeeld op incidenteel/structureel risico (I/S). In lijn met het beleid wordt het risicobedrag verhoogd met 10% als opslag voor de risico's die op dit moment nog niet zijn ingeschat. Er wordt in het risico register onderscheid gemaakt tussen de kwantificeerbare en niet-kwantificeerbare risico's.

In onderstaand risicoregister zijn uitsluitend de risico's met een impact vanaf € 100.000 weergegeven. Deze grens is bepaald op 0,10% van het bedrag van de exploitatie van 2018. Onverwachte, niet-begrote kosten (risico's) die een effect hebben op de financiële positie van GR MijnGemeenteDichtbij worden conform de verdeelsleutel opgenomen in de weerstandsparagrafen van de gemeenten.
De benodigde weerstandscapaciteit is als volgt berekend:

Risico's met een impact vanaf het jaar 2025

Nr.	Kwantificeerbare risico's	Effect	Type	Kans	Gevolg (x1000)	Impact (x1000)	Risico score	Kans op optreden in jaar
1	Hogere onderhoudskosten op groot onderhoud door inflatie	Extra lasten, niet begroot	S	90%	269	242	20	2025 e.v.
2	Toename uitgaven WMO	Extra lasten, niet begroot	S	70%	473	331	16	2025 e.v.
3	Stijging volume Zorg in Natura (PxQ)	Extra lasten, niet begroot	S	50%	380	190	12	2025 e.v.
4	Uitval van kritische applicaties/systemen door een cyberaanval	Extra lasten, niet begroot	I	30%	2.800	840	10	2025 e.v.
5	Risico's grondexploitatie	Groter verlies of lagere winstneming	I	30%	2.351	705	10	2025 e.v.
	Totaal risico's met een impact vanaf het jaar 2025					2.309		
	Overige risico's < € 100.000					602		
	10% risico-opslag voor niet gekwantificeerde risico's					291		
	Totaal benodigde weerstandscapaciteit					3.202		

Kwantificeerbare risico’s in het rode gebied hebben betrekking op het programma Sociale kracht en Leefbare ruimte. Deze risico’s worden hieronder apart toegelicht. Indien nodig worden significante risico's uit het oranje gebied worden toegelicht.

Programma Leefbare ruimte

1. Hogere onderhoudskosten op groot onderhoud door inflatie

In 2022 was de inflatie fors hoger dan begroot. In de onderhoudsplannen is hier onvoldoende rekening mee gehouden. We gaan namelijk uit van een jaarlijkse correctie van 2%. Het risico is hierdoor dat de onderhoudskosten op groot onderhoud hoger uitvallen dan begroot.

Programma Sociale Kracht

2. Toename uitgaven WMO

Binnen de WMO is er sprake van een open-einde regeling. Bij een open-einde regeling wordt de geïndiceerde zorg verstrekt, ook als het beschikbare budget op is daardoor is er altijd een risico dat de uitgaven hoger zijn dan begroot, doordat de WMO een open-einde regeling is.

Programma Meewerkend bestuur

3. Uitval van kritische applicaties/systemen in verband met een cyberaanval

Het risico op schade door een cyberaanval neemt toe. Een cyberaanval kan bestaan uit een gijzeling van data (ransomware) of diefstal en mogelijke publicatie van privacygevoelige informatie. De inschatting van de impact van dit risico is gebaseerd op voorvallen die zich elders hebben voorgedaan. De ontwikkelingen op het vlak van cyberaanvallen blijven echter onverminderd snel. We blijven dit continu monitoren, indien nodig stellen we onze verbetermaatregelen hierop bij, zodat we tijdig in kunnen spelen op mogelijke ontwikkelingen

Niet kwantificeerbare risico's

Nr.	Niet-kwantificeerbare risico's	Effect	Type	Impact	Kans op optreden in jaar
6	Maatschappelijke ontwikkelingen	Extra lasten, niet begroot	S	PM	2025 e.v.
7	Financiële ontwikkelingen gemeentefonds	Minder inkomsten dan begroot	S	PM	2025 e.v.
8	Overdracht stortplaats Vlagheide aan provincie	Extra lasten, niet begroot	I	PM	2025 e.v.

6. Maatschappelijke ontwikkelingen
Er gebeurt veel in maatschappelijk opzicht. Dit kan een gevolg hebben voor de financiële huishouding van onze gemeente. De oorlog in Oekraïne, het 'stikstof-dossier', de situatie op de woningmarkt zijn voorbeelden van ontwikkelingen die een risico vormen voor het goed kunnen uitvoeren van onze gemeentelijke taken. De financiële risico's die hier aan verbonden zijn laten zich moeilijk inschatten.

7. Financiële ontwikkelingen gemeentefonds
We schatten in dat er komende jaren bezuinigd moet gaan worden, mede door de plannen van het nieuwe kabinet, om het begrotingstekort en de staatsschuld van het rijk verder terug te dringen.

8. Overdracht stortplaats Vlagheide aan provincie
Gemeente Boxtel maakt onderdeel uit van het Stadsgewest 's-Hertogenbosch. Er wordt toegewerkt naar een overdracht van de voormalige stortplaats Vlagheide van Stadsgewest ‘s-Hertogenbosch aan provincie Noord-Brabant. In 2023 heeft de provincie opdracht gegeven voor het uitvoeren van een onderzoek voor het Nazorgfonds gesloten stortplaatsen. Recent zijn de resultaten van deze studie bekend geworden waaruit blijkt dat de eerder berekende en aanwezige (doel)vermogens - binnen het nazorgfonds t.g.v. de nazorgverplichting van de reeds gesloten en in de toekomst sluitende stortplaatsen - mogelijk niet toereikend zijn om aan de toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen. Op het moment dat de impact voor onze gemeente inzichtelijk is zullen we de mogelijke financiële claim verwerken.

Kengetallen

Het is voor de gemeenten verplicht een basisset van vijf financiële kengetallen op te nemen in de begroting en de jaarstukken. Deze kengetallen zijn bedoeld om de gemeentelijke financiële positie inzichtelijker te maken en de vergelijkbaarheid tussen gemeenten te vergroten. Het gaat hierbij om de volgende kengetallen.

Kengetal	Berekening	Toelichting
Netto schuldquote	Totale schulden/totale baten (exclusief reserves)	Geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden.
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Idem, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	
Solvabiliteitsrisico	Eigen vermogen/totaal balans	Geeft inzicht in de mate waarin onze gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.
Structurele exploitatieruimte (begroting)	Structurele baten en lasten + structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves/totale baten (ex. reserves).	Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.
Grondexploitatie	Boekwaarde bouwgrond in exploitatie/totale baten (exclusief reserves)	De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico’s met zich mee.
Belastingcapaciteit	Totale woonlasten gemeente landelijk gemiddelde woonlasten	Geeft inzicht in hoe de totale woonlasten in de gemeente zich verhouden tot het landelijke gemiddelde. Als dit percentage laag ligt, betekent het dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurt is een beleidskeuze.

Deze kengetallen zijn op basis van deze begroting doorgerekend en geven het volgende beeld.

Tabel: Ontwikkeling kengetallen Boxtel	Werkelijk 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Netto schuldquote	7,49%	15,59%	16,57%	15,09%	9,74%	4,88%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	3,18%	11,47%	12,80%	11,57%	6,59%	2,15%
Solvabiliteitsrisico	36,53%	47,79%	49,67%	50,80%	51,63%	53,05%
Grondexploitatie	5,44%	6,51%	6,03%	4,29%	2,23%	0,15%
Structurele exploitatieruimte begroting	10,61%	2,07%	1,83%	-0,05%	1,10%	1,22%
Belastingcapaciteit	103,92%	98,99%	98,99%	98,99%	98,99%	98,99%

Tabel: kengetallen in verhouding tot de normen zoals gehanteerd door de provincie				
Boxtel	Kengetal begroting 2025	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	16,57%	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	12,80%	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsrisico	49,67%	>50%	20-50%	<20%
Grondexploitatie	6,03%	<20%	20-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte begroting	1,83%	>0%		<0%
Belastingcapaciteit	98,99%	<95%	95-105%	>105%

Analyse en conclusie financiële kengetallen
Op basis van de huidige begrotingsgegevens geven alle kengetallen een neutraal tot minst risicovol beeld. Wat dit betreft is sprake van een financieel gezonde gemeente.

In vergelijk met voorgaande jaren zien we het solvabiliteitsratio stijgen en de schuldquote dalen. Dit betekent dat onze vermogenspositie verder verbetert.

Kapitaalgoederen

In deze paragraaf geven we aan hoe we de kapitaalgoederen in gemeentelijk eigendom beheren. In de Financiële verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet (raad 28 mei 2024). staat in artikel 22 dat er een actueel beleidskader onderhoud kapitaalgoederen is.

Kapitaalgoederen zijn de zaken die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen te produceren die zij aan haar burgers levert. Het zijn grote zaken die meestal veel waarde vertegenwoordigen en meerdere jaren meegaan. De onderstaande beleidskaders kapitaalgoederen zijn gerealiseerd en vastgesteld door de gemeenteraad. Het gaat om de volgende kapitaalgoederen:

a. Wegen
b. Openbare verlichting
c. Riolering
d. Water
e. Groen
f. Speeltoestellen
g. Begraafplaats
h. Gebouwen

1. Van de kapitaalgoederen, bedoeld onder 1, geven we aan:
   a. het beleidskader
   b. de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties
   c. de vertaling van de financiële consequenties in de begroting

We beheren en onderhouden de openbare ruimte op basis van wettelijke regels, zorgplichten en de bedoelde functionaliteit en kwaliteit zoals die in de beleidskaders en beleidsplannen is benoemd. Onderdeel van de beheerplannen zijn de vervangingen als gevolg van afschrijving; denk aan riolering, wegen en civiele kunstwerken. Het beheer van de openbare ruimte verandert snel, niet langer traditioneel maar toekomstgericht of kans gestuurd. Elke vervanging is zo een kans voor vernieuwing. Vernieuwing die rekening houdt met de maatschappelijke, technologische en klimatologische ontwikkelingen. Vernieuwing waarin we klimaatadaptieve maatregelen en de energietransitie integraal meenemen. De opgave hierbij is om de vervangings- en vernieuwingsinvesteringen van de kapitaalgoederen te combineren met die van andere investerende partijen zoals woningbouwcorporaties, bedrijven en sociale partners.

Kennis over de omvang van de te onderhouden domeinarealen, maar ook de mutaties in de arealen, zijn van wezenlijk belang. De doelstelling is steeds de mutaties in de beheerarealen inzichtelijk te hebben en op basis hiervan de reservering en aanvraag van de benodigde onderhoudsbudgetten te borgen.

De beheerplannen geven op de middellange termijn aan welke onderhouds- en vervangingsmaatregelen we in welk jaar moeten nemen om het kapitaalgoed in stand te houden. De beheerplannen zijn gebaseerd op een technische controle en/of schouw van het areaal en geven een realistisch beeld van de uit te voeren werkzaamheden en de daarvoor benodigde budgetten. Binnen het Integraal Meerjarenonderhoudsprogramma Openbare Ruimte (IMOR) maken we een doorkijk voor alle uit te voeren werken van alle vakdisciplines in de openbare ruimte. Deze stuurinformatie is de basis voor het verbeterd planmatig uitvoeren van projecten.

In de volgende paragrafen gaan we per kapitaalgoed in op: Beleidskader, Doelen en Financiën en Prestaties 2025.

Wegen (inclusief Openbare verlichting)

Wegen

Beleidskader

Het vastgestelde Beheerplan Wegen uit 2019 geldt als beleidskader voor het wegenbeheer.

Doelen en Financiën

Het jaarbudget voor het beheer, uitvoering en regulier onderhoud voor wegenbeheer bedraagt in 2025 € 2.474.800 (excl. kapitaallasten en doorbelasting vanuit MGD, inclusief de onttrekking vanuit de voorzieningen wegbeheer en civiele kunstwerken). Hierbij is onderscheid te maken in:

- Groot wegenonderhoud (voorziening) € 1.197.300
- Overig wegenonderhoud € 812.500
- Openbare verlichting € 244.000
- Civiele kunstwerken (voorziening) € 57.400
- Overig onderhoud civiele kunstwerken € 163.600

De onderhoudsvoorzieningen zijn op niveau en worden jaarlijks beoordeeld op toereikendheid.

Prestatie 2025

Beleidsuitgangspunten wegbeheer zijn in 2005 door de raad vastgesteld, uitgaande van de actuele inspectiemethoden CROW en het door de raad vastgestelde maximaal toelaatbaar percentage achterstallig onderhoud op enig moment. De raad stelde daarbij prioriteitsvolgorden en wegingsfactoren vast. Het thema veiligheid en de centrumwegen in de kernen krijgen de hoogste prioriteit. De financiële middelen voor wegenonderhoud zijn op dat beheersniveau afgestemd. Bij zowel onderhoudswerkzaamheden als nieuwe inrichting schenken we extra aandacht aan mindervaliden en trajecten voor langzaamverkeer zoals fiets- en voetpaden. Ook krijgt dit jaar het onderhoud van bermen extra aandacht.
We bepalen het daadwerkelijke uitvoeringsprogramma Groot Onderhoud Wegen op basis van visuele inspecties van de voor het jaar 2025 geselecteerde wegen en in afstemming met andere kapitaalgoederen, Verkeer en overige ontwikkelingen in de openbare ruimte, zoals bijvoorbeeld de voorgenomen netverzwaring door Enexis en de aanleg van glasvezel. Het Integraal Meerjarenonderhoudsprogramma Openbare Ruimte (IMOR) is daarbij een belangrijk instrument.

Openbare verlichting

Beleidskader

Het beleidsplan Openbare Verlichting 2021-2025 bevat een vertaling naar een bijbehorend beheerplan dat ervoor zorgt dat we de openbare verlichting in de gemeente conform de vastgestelde ambities onderhouden en gaat uit van versnelde ombouw naar LED.

Doelen en Financiën

De financiële effecten die uit het nieuwe beleidsplan voortvloeien zijn opgenomen in de begroting.

Prestatie 2025

Bij onderhoud openbare verlichting maken we onderscheid in:

- Klein- en storingsonderhoud, oplossen schades

- Groot onderhoud / remplace en schilderen

De herverlichting van de conventionele verlichting en armaturen naar LED vindt plaats door middel van jaarbudgetten. Onder het huidige vervangingsregime is de totale herverlichting over 13 jaar afgerond. (2036)
Vanuit het aspect van duurzaamheid en lagere onderhoudskosten verkorten we deze termijn tot 5 jaar. Dit betekent dat jaarbudgetten naar voren geschoven worden, verdeeld over de vervangingsjaren 2024 tot en met 2028. Eind 2025 is 88 % van de bestaande lichtmasten omgebouwd naar LED. Dekking komt uit de lagere kosten voor onderhoud, beheer en energie. (Kadernota 2024- 2027)

Civiele kunstwerken
Beleidskader
Als kader geldt het beleidsplan Civiele Kunstwerken 2021- 2025. Programmering van het jaarlijks onderhoud geschiedt middels het beheerplan dat volgt uit het beleidsplan en periodieke inspecties van de objecten.

Doelen en Financiën
De financiële effecten die uit het nieuwe beleidsplan voortvloeien zijn opgenomen in de begroting. Voor groot onderhoud is een voorziening ingericht.

Prestatie 2025
In 2025 voeren we in hoofdlijn de werkzaamheden uit die volgen uit het beheerplan civiele kunstwerken. Daarnaast worden alle bruggen geïnspecteerd en sommige bruggen worden constructief herberekend. Het daadwerkelijke uitvoeringsprogramma blijkt op basis van de bijbehorende urgentiemaatstaf per kunstwerk. Binnen de gemeente beheren we circa 90 civiele kunstwerken.

Riolering (inclusief Water)
Beleidskader
Beleidsuitgangspunten voor de uitvoering is het vigerend verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2020- 2024 en dient voor de raming van de jaarlijkse kosten voor onderhoud en beheer van het rioolstelsel en daarnaast als basis voor de bepaling van de hoogte van de rioolheffing. Ingevolge de Omgevingswet is het hebben van een vGRP per 1 januari 2025 niet meer wettelijk verplicht. De gemeentelijke zorgplichten/ ambities en de financiële onderbouwing van de rioolheffing worden geborgd in een Water- en Rioleringsplan. In 2025 wordt het nieuwe Water- en Rioleringsplan voor de periode 2026- 2030 ter vaststellen aangeboden.

Doelen en Financiën
Totale lasten riolering € 3.678.900 (incl. kapitaallasten, kosten doorbelasting vanuit MGD en btw) bedragen in 2025. Uitgangspunt is 100% kostendekkend.

Prestatie 2025
Het vigerend vGRP geeft invulling aan de wettelijke zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Binnen de gemeente beheren we onder andere 285 km vrijvervalriolering, 49 hoofdgemalen, 88 km drukriolering en 428 pompunits drukriool. Dit jaar wordt het hoofdrioolgemaal Boxtelseweg electro-mechanisch vervangen en gaan we onder andere verder met de renovatie van drukrioolgemalen in de buitengebieden van Boxtel en Liempde. Daarnaast starten we medio 2025 met de 1e jaarschijf van wijkgerichte rioolvervanging in

Selissen waarbij ingezet wordt op maximaal afkoppelen en gescheiden aanleg van hemelwater en vuilwater, integraal afgestemd met de overige beheerdisciplines.

Groot onderhoud:
De technische levensduur van vrijverval riolen varieert van zo'n 50 tot 75 jaar. Gezien de verschillende jaren van aanleg verwachten we het zwaartepunt van vervangingen in Boxtel in de periode 2025-2045. Door vernieuwde onderhoudstechnieken zoals inwendige deelreparaties, genaamd relining, is het mogelijk de levensduur te verlengen. Een volledige relining kan de technische levensduur met ca. 50 jaar verlengen en veroorzaakt veel minder verkeershinder omdat niet ontgraven hoeft te worden. Waar mogelijk passen we deze techniek toe.

Doelmatig Waterbeheer De Meierij
In overeenstemming met het landelijk Bestuursakkoord Water werken we sinds 2013 binnen regio De Meierij samen aan doelmatig waterbeheer. Aan deze samenwerking nemen deel de gemeenten Sint-Michielsgestel, Best, ’s-Hertogenbosch, Heusden, Oirschot, Vught en waterschappen De Dommel en Aa en Maas.
Doelstellingen zijn de drie K’s: kosten besparen, kwaliteit borgen en kwetsbaarheid verminderen. De samenwerkingsovereenkomst loopt tot 2027.

Groen

Beleidskader
Het Groenbeleidsplan dat in 2025 ter vaststellen wordt aangeboden, vormt het beleidskader voor het openbaar groen in de gemeente. Hierin staan uitgangspunten voor aanplantbeleid en voor het gewenste beeld per locatie, passend bij de sfeer van een wijk, buurt of infrastructuur. We geven uitvoering aan het Bomenbeleidsplan en het tot stand komen van de Groene Kaart.

Doelen en Financiën
De jaarlijkse onderhoudskosten groen (inclusief bosbeheer en natuurontwikkeling) worden gedekt uit een daarvoor bestemde begrotingspost. In 2025 bedraagt het budget € 1.754.700 exclusief doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij)
Vanaf 2013 is een (egalisatie)reserve Groenbeheer in de begroting opgenomen. Beschikking over deze reserve is incidenteel mogelijk maar we zetten deze reserve niet in als structureel dekkingsmiddel voor onderhoudslasten groen.
Omdat er geen sprake is van een onderhoudsegalisatiereserve is een actueel en door het bestuur vastgesteld beheerplan niet verplicht.

Prestatie 2025
In het streven om zoveel mogelijk 'werk met werk' te kunnen maken volgen we met verbeteringen in het groen- en bermbeheer het programma van het Groot Onderhoud Wegen. Het Integraal Meerjarenonderhoudsprogramma Openbare Ruimte (IMOR) is daarbij een belangrijk middel.
Vervangen bomen:
Gefaseerd worden bomen vervangen als gevolg van de essentaksterfte; deze vervanging is van toepassing zowel binnen- als buiten de bebouwde kom.
Maaibeheer:
Biodiversiteit in het groen stimuleren we door gefaseerd maaibeheer (stroken laten staan), minder frequent maaien en uitgesteld maaibeheer in tijd. Al deze acties leiden tot meer

insectenrijkdom, diversiteit in hoeveelheid planten, verhoging van belevingswaarde en klimaatbestendigheid.
Groen:
We breiden de aanplant van bollen langs een aantal wegen verder uit. Daarnaast brengen we een hogere diversiteit aan plantmateriaal aan en daar waar mogelijk is vormen we om naar meerjarige bloemenmengsels.
Poelen en vijvers:
In het kader van behoud en herstel van flora en fauna soortenrijkdom bij de diverse poelen en vijvers die Boxtel rijk is, faseren we schoningswerkzaamheden aan de poelen in tijd en ruimte. We verwijderen houtachtige opslag rondom de poelen voor meer lichtval wat goed is voor de flora en aanwezige amfibieën.

Speeltoestellen

Beleidskader
Als beleidskader geldt het vastgestelde Speelruimteplan 2023- 2032. Dit beleidsplan is tot stand gekomen in samenwerking met de bewoners en leidt tot een betere verdeling van speeltuinen en 'vrije' speelplekken over de diverse wijken, meer gericht op de verschillende doelgroepen.

Doelen en Financiën
Voor dagelijks onderhoud en eenmalige kosten is binnen de exploitatie een bedrag van € 95.800 begroot. Renovaties, vervanging speelvoorzieningen en groot onderhoud worden verantwoord via jaarlijkse investeringen. Bij het speeltoestellenbeheer maken we gebruik van een beheerprogramma, waarin we onder ander de inspecties en onderhoudsmaatregelen vastleggen.

Prestatie 2025
We geven uitvoering aan de uitgangspunten van het Speelruimteplan 2023- 2032. Daarnaast voeren we jaarlijks een hoofdinspectie uit om te beoordelen of het aanbod nog voldoet aan de veiligheidseisen en uitstraling. Met de resultaten van deze inspectie maken we een jaarwerkplan. We toetsen de speeltoestellen qua veiligheid aan het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS). Binnen de gemeente beheren we 103 speellocaties met 601 speeltoestellen.

Begraafplaatsen

Beleidskader
Als beleidskader geldt de vastgestelde beleidsvisie en beheerverordening 2025- 2035 waarin verbetering is gevonden in de afstemming tussen het soort graftype in relatie tot de berekening van grafrechten; daarnaast is er aandacht geschonken aan een andere wijze van grafuitgifte waardoor meer ruimte gecreëerd kan worden, het natuurlijk begraven en de begraving van islamitisch gelovigen.

Doelen en Financiën
Uitgangspunt is de lasten voor 100% te dekken uit de baten aan grafrechten. Door minder nieuwe graven lopen de inkomsten echter terug, wat beperkt is te compenseren door hogere grafrechten. De egalisatiereserve leges grafhuur is per 2015 opgeheven en de jaarresultaten worden verrekend via de algemene middelen.
Bij een trendmatige verhoging van de tarieven, wordt een 100% kostendekkendheid niet gehaald. De lasten en baten van de begraafplaats zijn mede afhankelijk van de trend en ontwikkelingen in de markt zoals prijsverhogingen en/of inflatie correcties.

De afgelopen jaren is een gemiddelde kostendekkendheid van 85% gehaald wat in vergelijking met andere begraafplaatsen en gemeenten een hoog dekkingspercentage is.

Prestatie 2025
We continueren het bestaand beheer en exploitatie van de begraafplaats en dragen zorg voor een ordentelijk uitzien. In 2024 zijn we gestart met een geo- hydrologisch onderzoek om de waterdoorlatendheid te verbeteren. Gezien de representatieve meettijd van een dergelijk onderzoek zullen we eind 2025 de eerste meetgegevens kunnen analyseren waaruit conclusies en aanbevelingen volgen.
Door reductie van het Bruto Graf Oppervlak (BGO), meer urnennissen en meer mogelijkheden voor vrije grafdekkingen, kan de begraafplaats nu nog zeker 20-30 jaar vooruit. Er is een lichte samenwerking met de bijzondere begraafplaatsen in Boxtel, waarbij grafcapaciteit en tarieven gedeeltelijk op elkaar worden afgestemd.

Gebouwen

Beleidskader
Voor het dagelijks en planmatig beheer van de gemeentelijke gebouwen is een meerjaren onderhoudsplan (MOP gebouwen). Binnen deze MOP zijn alle zaken opgenomen om te voldoen aan een veilig en verantwoord gebruik van de gebouwen en de daarin opgenomen installaties en voorzieningen. De MOP is op 8 oktober 2019 vastgesteld.
Het MOP gebouwen wordt geactualiseerd en voor het eind van 2024 aan de raad ter vaststelling voorgelegd. Daarnaast zullen we ook in 2025 de verduurzaming van onze gemeentelijke gebouwen verder inventariseren en wordt dit op een later moment samengevoegd met het MOP gebouwen. waarbij gelijktijdig de financiële consequenties in beeld worden gebracht.

Doelen en Financiën
De financiële consequenties vanuit de vastgestelde MOP zijn in deze begroting verwerkt en worden ten laste gebracht van de onderhoudsvoorziening gemeentelijk vastgoed.

Prestatie 2025
Elk jaar wordt beoordeeld of de geplande technische onderhoudsmaatregel nog past bij de status van het gebouw. Afhankelijk hiervan wordt de norm gehanteerd: normaal onderhoud of instandhouding. Binnen de gemeente beheren we 53 gebouwen.
In 2025 wordt er € 413.900 in de voorziening gestort en is er aan geplande onderhoudsuitgaven € 836.800 geraamd.

Financiering

Deze paragraaf bevat de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie vindt plaats binnen de kaders zoals gesteld in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Deze financieringsparagraaf is samen met de Financiële verordening een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is een door de Wet FIDO voorgeschreven sturings- en verantwoordingsinstrument ter beperking van het renterisico op de korte schuld met een looptijd van minder dan een jaar.

Deze kasgeldlimiet geeft het maximale bedrag aan dat met vlottende middelen mag worden gefinancierd en bedraagt 8,5% van de begrotingsomvang bij aanvang van het jaar. Voor onze gemeente is voor het begrotingsjaar 2025 de volgende kasgeldlimiet van toepassing.

begrotingsomvang	kasgeldlimiet
€ 118.595.300	€ 10.080.600

Met onze huisbankier, Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), is een financieringsovereenkomst aangegaan van € 6.600.000.

Schatkistbankieren

Op basis van de Wet FIDO zijn decentrale overheden verplicht om overtollige liquide middelen tegen marktconforme rente (zijnde de rente waartegen de Nederlandse staat zichzelf financiert op de geld -en kapitaalmarkten) in de schatkist aan te houden.
Voor gemeenten (en provincies, waterschappen en hun gemeenschappelijke regelingen) geldt een percentage van 2% met een minimum van € 1 miljoen voor het verplicht schatkistbankieren.
Om decentrale overheden enige flexibiliteit te geven is een drempelbedrag van toepassing. Indien het totaal aan liquide middelen deze drempel overschrijdt, behoren de overtollige middelen te worden uitgezet bij de schatkist. Voor onze gemeente is voor het begrotingsjaar 2025 de volgende drempel voor schatkistbankieren van toepassing.

begrotingsomvang	schatkistbankieren
€ 118.595.300	€ 2.371.900

In de overeenkomst met de BNG is vastgelegd dat bedragen vanaf € 400.000 automatisch worden afgeroomd naar het Rijk.

Garantstelling

In het verleden zijn er regelmatig garantstellingen geweest voor leningen aan derden. De gemeente kan garantie verlenen voor leningen als daarmee het maatschappelijk belang gediend is er voldoende zekerheden gesteld worden. Per 1 januari 2024 was het totaal van de directe garantstellingen € 1,1 miljoen. Het totaal van de garantstellingen met een achtervangfunctie via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw was € 142,8 miljoen. Het risico dat de gemeente loopt bij deze garantstellingen is meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen.

Renterisiconorm

Het renterisico is gebaseerd op de Wet FIDO en heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen en te spreiden. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van de begrotingsomvang. Het doel hiervan is om het financieel risico bij rentestijgingen zoveel als mogelijk te spreiden over de jaren. Voor de komende meerjarenbegroting is de renterisiconorm als volgt berekend:

Berekening renterisiconorm

Berekening renterisiconorm	2024	2025	2026	2027	2028
(x € 1.000)					
renteherzieningen					
netto aflossingen	3.289	3.294	3.255	2.510	2.365
renterisico	**3.289**	**3.294**	**3.255**	**2.510**	**2.365**
begrotingsomvang	125.673	118.595	115.942	115.182	117.243
percentage risiconorm	20%	20%	20%	20%	20%
renterisiconorm	**25.135**	**23.719**	**23.188**	**23.036**	**23.449**

Uit dit overzicht blijft dat de komende jaren geen renteherzieningen voorzien zijn van opgenomen geldleningen en dat het renterisico lager is dan de renterisiconorm.

Bij de berekening van de norm is rekening gehouden met het budgettaire risico voor de begroting. Daarom is uitgegaan van de netto aflossingen ofwel de te betalen aflossingen zijn verminderd met de te ontvangen aflossingen van de doorgeleende leningen. Op basis van deze cijfers wordt geconcludeerd dat voor onze gemeente de financieringsfunctie als sterk aangemerkt kan worden.

Liquiditeitsbegroting

Om de begroting tot uitvoering te brengen gaan we uitgaven doen. Hiervoor is een liquiditeitsbegroting opgesteld, waarmee er inzicht is op welke wijze alle begrote uitgaven kunnen worden betaald. Door omstandigheden (procedures, personele capaciteit, economische ontwikkelingen e.d.) kunnen plannen vertragen en ontstaat er een afwijkend financieringsbeeld, uiteraard met de bedoeling om de begroting daar zo mogelijk op aan te passen. Gebaseerd op de werkelijke cijfers 2023, de geactualiseerde begroting 2024 en de meerjarenbegroting 2025-2028 ontwikkelt de liquiditeitsbegroting zich als volgt.

Financieringsontwikkeling	2023	2024	2025	2026	2027	2028
(bedragen x € 1.000)						
saldo inkomsten exploitatie en investeringen	120.902	125.683	115.203	111.150	112.285	114.478
saldo ontvangen aflossingen	514	414	412	397	403	407
saldo ontvangsten	**121.416**	**126.097**	**115.615**	**111.547**	**112.688**	**114.885**
saldo uitgaven exploitatie	105.329	107.330	104.907	102.384	101.207	101.663
saldo investeringen en voorzieningen	4.864	25.133	13.651	6.141	3.655	11.514
aflossing geldleningen	4.000	3.574	3.582	3.545	2.804	2.662
saldo uitgaven	**114.193**	**136.037**	**122.140**	**112.070**	**107.666**	**115.839**
op te nemen geldleningen						
financieringsresultaat	**7.223**	**-9.940**	**-6.525**	**-523**	**5.022**	**-954**
resultaat voorgaande jaren	14.873					
Cumulatief	**22.096**	**12.156**	**5.631**	**5.108**	**10.130**	**9.176**
	overschot	overschot	overschot	overschot	overschot	overschot

In alle jaren is sprake van een financieringsoverschot en derhalve geen financieringstekort. Hiermee wordt voldaan aan de kasgeldlimiet. In deze doorrekening is echter nog geen rekening gehouden met de nog in de begroting op te nemen aanvullende investeringen voor PHS en huisvesting onderwijs (IHP).
De meerjarige ontwikkeling van de rente op de kapitaalmarkt is onzeker en dit geeft een risico voor de toekomst.

EMU-saldo

Op Europees niveau zijn afspraken gemaakt dat het EMU-tekort (het gezamenlijke begrotingstekort van de overheden en de sociale fondsen) niet meer dan 3% mag bedragen. Ook lokale overheden dragen bij aan dit tekort. Op basis van de Wet FIDO heeft de minister van Financiën aanwijzingsbevoegdheden met betrekking tot het EMU-saldo.
In het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen van 21 november 2023 is de EMU-saldonorm voor de medeoverheden voor de periode 1 januari 2024 tot en met 31 december 2026 op -0,5% van het bruto binnenlands product (bbp) vastgesteld.
Het verwachte verloop van het EMU-saldo behoort opgenomen te worden in de jaarlijkse begroting. Hiervoor kan verwezen worden naar onderstaand overzicht.

Berekening EMU-saldo	2024	2025	2026
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
	Volgens realisatie tot en met september 2024, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2025	Volgens meerjarenraming in begroting 2026
Berekend EMU-saldo	**-13.034**	**-3.848**	**-1.384**

Rente

Rente speelt een belangrijke rol in de begroting; er zijn kosten (vergoeding voor het lenen van geld) maar ook opbrengsten (bespaarde rente) mee gemoeid. Op basis van het BBV behoort rente op een post in de begroting te worden opgenomen en wel via het taakveld treasury. Dit doen we op basis van de renteomslag, inclusief de berekende rente over het eigen vermogen en de voorzieningen.

Op basis hiervan is sprake van het volgende renteresultaat:

Renteschema rentetoerekening (x € 1.000)	werkelijk 2023	begroot 2024	begroot 2025	begroot 2026	begroot 2027	begroot 2028
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	512	471	462	355	347	512
b. De externe rentebaten	688	510	410	310	210	110
Totaal door te rekenen externe rente	**-176**	**-39**	**52**	**45**	**137**	**402**
c. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	106	82	73	69	52	34
Saldo door te rekenen externe rente	**-282**	**-121**	**-21**	**-24**	**85**	**368**
d.1 Rente over eigen vermogen	500	458	366	365	352	346
d.2 Rente over voorzieningen	283	226	184	182	181	187
De aan de taakvelden toe te rekenen rente	**501**	**563**	**529**	**523**	**618**	**901**
e. De werkelijke aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	1.043	856	754	747	720	684
f. **renteresultaat op het taakveld treasury**	**-542**	**-293**	**-225**	**-224**	**-102**	**217**
afwijking (max. 25%)	***108,18%***	***52,04%***	***42,53%***	***42,83%***	***16,50%***	***-24,08%***

In de notitie Rente van cie. BBV staat de stellige uitspraak dat correctie van de toegerekende rente dient plaats te vinden wanneer de toegerekende rente >25% afwijkt van de daadwerkelijke rentelasten. Vanwege de tijdelijke overliquiditeit lukt dit vooralsnog niet tot en met 2026.
Met ingang van de begroting 2025 is de renteomslag zoals die toegerekend wordt aan geactiveerde investeringen aangepast van 0,98% (2024) naar 0,79%.

Bedrijfsvoering

De paragraaf Bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

De verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering ligt bij onze gemeenschappelijke regeling MijnGemeenteDichtbij. Een aantal in het oog springende onderwerpen lichten we hier verder toe.

Organisatieontwikkeling

De focus van MijnGemeenteDichtbij voor de komende jaren op organisatie ontwikkeling ligt op de volgende thema's:

Verbinding verbeteren

- We versterken onze verbinding met het bestuur, met onze inwoners en met elkaar.

Resultaat behalen

- Hierbij ligt de primaire focus op het op orde krijgen van de planning & control cyclus en het bestuurlijke besluitvormingsproces.

Sturing versterken

- Hierbij is het verstevigen van het bestuurlijk en ambtelijk opdrachtgeverschap een aandachtspunt.

Voor 2025 zetten we voornamelijk in op het versterken van de verbinding. We geven hier op tal van manieren inhoud aan. We doen dat aan de hand van verschillende werkvormen samen met onze mensen, onze besturen en onze inwoners en ondernemers.

Personeel en Organisatie

In 2025 streven we naar een organisatie waarin onze medewerkers volledig tot hun recht komen. Ons succes ligt in de kracht van onze mensen - zij zijn onze professionals en vormen het hart van onze organisatie.

Onze organisatie biedt ruimte voor iedereen en dat geldt voor zowel onze medewerkers als voor de inwoners van onze beide gemeenten. We werken continu aan een omgeving waarin iedereen zich prettig voelt met waardering en respect als belangrijke uitgangspunten. We geloven in de kracht van jong talent maar zien ook het belang van ervaren deskundigheid. In een omgeving waar gelijkheid, welkomstgevoel en betrokkenheid centraal staan, geven we onze mensen de ruimte om met energie en plezier te werken en verder te groeien. Professionele ontwikkeling is daarbij onmisbaar.

Leren en ontwikkelen neemt een steeds prominentere plek in binnen onze organisatie. Scholing wordt gestimuleerd op alle niveaus, of het nu gaat om ons online leerplatform, het jaarlijkse talentontwikkelprogramma, kennissessies gericht op leiderschap of interne dan wel externe trainingen. We bieden onze medewerkers kansen om zich verder te ontwikkelen en te groeien binnen de organisatie. Allemaal ingrediënten voor werkplezier en daarmee behoud van onze talenten, in een arbeidsmarkt die naar hen lonkt.

Door het jaar heen ondersteunen we onze mensen op diverse fronten, van mentale en fysieke gezondheid tot het creëren van een inspirerende werkomgeving. Zo versterken we hun vitaliteit en duurzame inzetbaarheid, en creëren we kansen voor interne groei en doorstroom.

Samen bouwen we verder aan een organisatie waarin elk talent telt in een omgeving waar onze mensen goed gedijen, geïnspireerd en gemotiveerd blijven hun bijdrage te leveren aan onze gemeenschappelijke missie.

Cao Gemeenten loopt af op 31 maart 2025. De ontwikkelingen rondom de onderhandelingen van de nieuwe cao volgen wij op de voet. Als organisatie praten en denken wij mee via de ledenraadpleging uitgevoerd door de VNG. Wanneer een akkoord is bereikt worden de gemaakte afspraken uitgevoerd binnen onze organisatie.

Huisvesting

De MijnGemeenteDichtbij-organisatie is ondergebracht binnen de gemeentehuizen en -werven van beide gemeenten. Efficiënt gebruik van de gebouwen blijft continu het streven. Wij hanteren het hybride werken beleid, afhankelijk van de soort activiteit kan zowel thuis, elders als op kantoor gewerkt worden. De gevolgen hiervan op huisvesting voor de langere termijn zijn in onderzoek. Daarbij zal meegenomen worden dat veiligheid aan de balies, het gebruik van de bestuursvleugel en overleg- en stiltewerkplekken geoptimaliseerd worden.

Parallel wordt er een visie ontwikkeld voor het gebruik van het gebouw Ursula en de mogelijke gevolgen hiervan. Met de Kadernota 2025 is een investeringsbudget van € 1,5 miljoen hiervoor beschikbaar gesteld.

Informatieveiligheid

In het voorjaar van 2024 is door het Algemeen Bestuur de vernieuwde I-Visie vastgesteld. Hierin is het informatiebeleid van MijnGemeenteDichtbij vastgelegd. De uitwerking wordt vanaf dit jaar doorgevoerd.

Data gedreven werken

In 2024 is een aantal pilots gestart die ons meer inzicht en kennis moeten brengen op het gebied van inwoner gericht werken met data. In de pilots is komt naar voren dat we als MijnGemeenteDichtbij onvoldoende kennis en capaciteit in huis hebben om hier een slag in te maken. Tijdelijk is dit opgelost door een Trainee in te zetten die ons ondersteunt in praktische zin en een databeleid opstelt. Voor 2025 is de wens dit te continueren.

NIS2 Richtlijn

In 2025 zullen we extra aandacht besteden aan de implementatie van de Europese NIS2-richtlijn (Network and Information Systems). Deze richtlijnen zullen vertaald worden naar nationale wetgeving genaamd BIO 2.0 waar gemeentes zich aan moeten houden. Deze Europese richtlijn stelt strengere eisen aan de beveiliging van digitale infrastructuren en systemen. Als gemeente moeten we onze Informatie veiligheid verder versterken om te voldoen aan deze nieuwe regelgeving. Dit houdt in dat we investeringen doen in cybersecurity, zoals het verbeteren van de bewustwording en het trainen van medewerkers, teammanagers en directie als ook het waarborgen van continuïteit in onze dienstverlening. Deze maatregelen zijn cruciaal om onze gemeente digitaal weerbaar te maken en de privacy van onze inwoners te beschermen. Informatiebeveiliging verandert continu waarbij de organisatie in zijn geheel een veel belangrijkere rol krijgt dan voorheen. De rol van ICT word kleiner onder andere door de Cloud ontwikkeling en het afnemen van diensten in plaats van eigen servers en hardware.

Verantwoording Wet open overheid (Woo)

De Wet open overheid (Woo) is sinds mei 2022 in werking getreden. De actieve openbaarmakingsplicht vanuit de Woo treedt echter gefaseerd in werking. Het zal, naar verwachting, vele jaren in beslag nemen alvorens de openbaarmaking van alle zeventien (voorheen elf) vastgestelde categorieën uit de Woo verplicht is gesteld. Vanuit onze gemeente zullen wij de landelijke instructies blijven volgen. Dit houdt in dat wij in 2025 op dezelfde wijze om zullen gaan met de implementatie van de Woo als in de afgelopen jaren. Hierbij speelt de informatiehuishouding binnen de organisatie een grote rol. Vandaar dat de implementatie van de Woo verweven is met het project ‘Grip op informatie’.

Verbonden partijen

In deze paragraaf komen aan de orde onze visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting en de plannen betreffende de verbonden partijen. Daarbij gaan wij in op de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen en mogelijke risico's bij de verbonden partijen.

Visie op verbonden partijen

Onze relatie met verbonden partijen heeft de volgende belangrijke kenmerken:

- wij participeren uitsluitend in verbonden partijen indien daarmee een publieke taak wordt gediend;
- waar de uitvoering van gemeentelijke taken als een vorm van 'verlengd lokaal bestuur' is overgedragen aan derde partijen, hechten wij hieraan op dezelfde wijze als bij uitvoering in eigen beheer belang aan bevordering van effectiviteit, efficiency en transparantie.

Waar het gaat om kaderstelling, toezicht houden en controle ten aanzien van verbonden partijen, vullen wij de gemeentelijke rol in door aanwijzing van vertegenwoordigers in de besturen van de verbonden partijen en doordat begrotingen aan de Raad voor zienswijze worden voorgelegd.

Daar waar in de paragraaf sprake is van financieel risico, wordt bij onderdeel gemeenschappelijke regelingen het (totale) risico van de verbonden partij bedoeld, dus niet het risico voor de gemeente.

Gemeenschappelijke regeling

Hierna volgt een lijst van de verbonden partijen waaraan Boxtel deelneemt.

1. Stadsgewest 's-Hertogenbosch
2. GGD Hart voor Brabant
3. Veiligheidsregio Brabant-Noord
4. Regionale Ambulance Voorziening Brabant-Noord (RAV)
5. Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC)
6. WSD-Groep
7. Omgevingsdienst Brabant-Noord
8. Samenwerkingsorganisatie MijnGemeenteDichtbij

Stadsgewest 's-Hertogenbosch

Algemene gegevens	
Naam	Stadsgewest 's-Hertogenbosch
Adres	Postbus 103, 5480 AC Schijndel
Website	https://www.s-hertogenbosch.nl/

Bestuurlijke gegevens	
Doelstelling	Provincie en exploitanten hebben een overeenkomst afgesloten die inhoudt dat de rekenrente niet wordt verlaagd en dat de exploitanten voorlopig geen stortplaatsen voor eeuwigdurende nazorg aan de provincie overdragen. Deze afspraak geldt voor de periode tot de komende ALM-studie, dus tenminste nog 3 jaar. Dat betekent dus ook dat het gewest vooralsnog blijft bestaan. Dit uitstel geeft exploitanten de tijd om samen met de provincie mogelijkheden te onderzoeken of op de onderscheiden stortplaatsen nieuwe inkomsten te genereren zijn. Ook wordt door de gezamenlijke exploitanten gekeken naar ontwikkelingen die bijdragen aan verlaging van het benodigde doelvermogen. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan verlenging van de levensduur van de afdichting naar 100 jaar. In verband met het hiervoor beschreven proces, is het overleg met de provincie over de sluitingsverklaring tijdelijk opgeschort. Met de sluitingsverklaring gaat de verantwoordelijkheid voor de nazorg over van exploitant naar provincie. Met de provincie zijn er op dit moment nog geen harde afspraken over wanneer de overdracht zal plaatsvinden.
Activiteiten	Beheer voormalige stortplaats de Vlagheide.
Zeggenschap gemeente	Wethouder F. van Nistelrooij is lid van het algemeen bestuur
Programma	Meewerkend bestuur

Financiële gegevens			
Cijfers (bedragen x €1.000)	2024	2025	Toelichting
Gemeentelijke bijdrage	32,7	32,0	
Aandeel gemeente in financieel risico	9,3%	9,3%	Het risico wordt bepaald door een terugbetalingsverplichting van 9,3% van € 1.518.000. Zie de toelichting hieronder.
Financieel risico	1.518	1.518	Het takenpakket van het Stadsgewest is beperkt tot het beheer van de gesloten stortplaats Vlagheide te Schijndel. Bij de vaststelling van de begroting 2020 is besloten om per ultimo 2020 een substantieel deel (€ 4.583.000) van het opgebouwde negatief saldo af te rekenen. De gemeenten hadden hiervoor een voorziening getroffen. Het resterende negatief vermogen van € 1.518.000 zal naar verwachting, na overdracht van de stortplaats en afwikkeling van het Nazorgfonds, uit het overschot uit deze afwikkeling, kunnen worden afgelost.
Bedrijfsresultaat (na bestemming)	0	0	
Eigen vermogen per 31-12	-1.518	-1.518	
Vreemd vermogen per 31-12	2.500	2.500	

GGD Hart voor Brabant

Algemene gegevens	
Naam	GGD Hart voor Brabant
Adres	Postbus 3024, 5003 DA Tilburg
Website	https://www.ggdhvb.nl/

Bestuurlijke gegevens	
Doelstelling	Door samenwerking in de vorm van een openbaar lichaam de publieke gezondheidszorg inclusief jeugdgezondheidszorg behartigen.
Activiteiten	Een bijdrage leveren aan de publieke gezondheidszorg.
Zeggenschap gemeente	Portefeuillehouder Volksgezondheid, burgemeester R. van Meygaarden, is lid van het algemeen bestuur.
Programma	Sociale kracht.

Financiële gegevens			
Cijfers (bedragen x €1.000)	2024	2025	Toelichting
Gemeentelijke bijdrage	1.478,2	1.522,3	
Aandeel gemeente in financieel risico	3,0%	3,1%	
Financieel risico	1.500	1.500	Het weerstandsvermogen (algemene reserve en bestemmingsreserves) is groot genoeg om de risico's te dekken en is in overeenstemming met afspraken in het algemeen bestuur. De algemene reserve zal naar verwachting eind 2024 weer voldoen aan de vastgestelde ondergrens.
Bedrijfsresultaat (na bestemming)	0	0	
Eigen vermogen per 31-12	4.459	3.980	
Vreemd vermogen per 31-12	12.924	13.174	

Veiligheidsregio Brabant-Noord

Algemene gegevens	
Naam	Veiligheidsregio Brabant-Noord
Adres	Postbus 218, 5201 AE 's-Hertogenbosch
Website	https://www.vrbn.nl/

Bestuurlijke gegevens	
Doelstelling	Samenwerking versterkt de mogelijkheden van gecoördineerde en georganiseerde hulpverlening. Om de beoogde vernieuwingen en veranderingen in de komende jaren tot stand te brengen, heeft de Veiligheidsregio samen met haar partners een nieuw beleidsplan opgesteld voor de periode 2024-2027: Samenwerken aan veerkracht en veiligheid. Daarin geeft de Veiligheidsregio vorm aan haar ambities, focus en prioriteiten.
Activiteiten	Doelmatige voorbereiding en uitvoering van georganiseerde en gecoördineerde, waar mogelijk integrale hulpverlening door brandweer, geneeskundige hulpverlening en gemeenschappelijk meldcentrum.
Zeggenschap gemeente	Burgemeester, R. van Meygaarden, is lid van het algemeen bestuur.
Programma	Meewerkend bestuur

Financiële gegevens			
Cijfers (bedragen x €1.000)	**2024**	**2025**	**Toelichting**
Gemeentelijke bijdrage	2.427,3	2.540,6	op basis van aantallen CBS per 1-1-2023
Aandeel gemeente in financieel risico	5,0%	5,0%	
Financieel risico	2.629	3.000	De beschikbare weerstandscapaciteit is € 2,4 miljoen (algemene reserve). Het weerstandsvermogen komt dan uit op 0,8. Volgens de kwalificatie van het Nederlands Adviesbureau is de omvang van het weerstandsvermogen in relatie tot geïdentificeerde risico's daarmee matig (tussen 0,8 en 1 is matig, onder de 0,8 is onvoldoende).
Bedrijfsresultaat (na bestemming)	0	0	
Eigen vermogen per 31-12	13.000	14.000	
Vreemd vermogen per 31-12	75.512	78.734	

Regionale Ambulance Voorziening Brabant-Noord (RAV)

Algemene gegevens	
Naam	Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden - West - Noord (RAV)
Adres	Postbus 3024, 5003 DA Tilburg
Website	https://www.ravbrabantmwn.nl/nl-NL/Home

Bestuurlijke gegevens	
Doelstelling	Door samenwerking kunnen professionele en betaalbare ambulancediensten worden verzorgd.
Activiteiten	Het verzorgen van ziekenvervoer en noodhulp ambulancevervoer
Zeggenschap gemeente	Portefeuillehouder Volksgezondheid, burgemeester R. van Meygaarden, is lid van het algemeen bestuur.
Programma	Sociale kracht

Financiële gegevens			
Cijfers (bedragen x €1.000)	**2024**	**2025**	**Toelichting**
Gemeentelijke bijdrage	0	0	Er wordt geen bijdrage van de gemeenten gevraagd.
Aandeel gemeente in financieel risico	n.v.t.	n.v.t.	In de GR RAV is vastgelegd in artikel 18 lid 3: De gemeenten zullen er steeds zorg voor dragen dat het openbaar lichaam te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. Hoewel er geen bijdrage van de gemeenten in de exploitatie wordt gevraagd, blijft de gemeente drager van het financieel risico. Dit risico is gebaseerd op de verdeelsleutel naar rato van.
Financieel risico	0	0	In 2020 is er door NZa boekenonderzoek verricht naar de werkelijke loonkosten en de

			overige personeelslasten. Dit heeft erin geresulteerd dat NZa deze budgetten vanaf 2021 heeft opgehoogd. Dit betekent dat het risico dat was geraamd op ca 3,7 miljoen gereduceerd kon worden tot nihil. Ook de overige risico's zijn gekwantificeerd als nihil. Voor onverwachte, niet-begrote kosten (risico's) is een weerstandsvermogen beschikbaar van ruim € 14 miljoen.
Bedrijfsresultaat (na bestemming)	0	0	na mutatie reserves.
Eigen vermogen per 31-12	15.099	14.758	
Vreemd vermogen per 31-12	33.302	31.611	

BHIC

Algemene gegevens	
Naam	Brabants Historisch Informatie Centrum
Adres	Postbus 81, 5201 AB 's-Hertogenbosch
Website	https://www.bhic.nl/

Bestuurlijke gegevens	
Doelstelling	Door samenwerking kan deskundigheid worden geboden tegen de minst mogelijke kosten.
Activiteiten	Beheer van de archiefbescheiden en collecties. Vanuit de Archiefwet 1995 zijn overheidsorganen verplicht de onder hen berustende archiefbescheiden in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren, alsmede zorg te dragen voor de vernietiging van de daarvoor in aanmerking komende archiefbescheiden. Het BHIC beheert de overgebrachte statische archiefbescheiden welke blijvend te bewaren zijn. Het archief bevat informatie die belangrijk is voor de bedrijfsvoering van de gemeente, maar ook voor publieke verantwoording, rechtsvinding en vanuit cultuur-historisch oogpunt. De inzage door publiek van de openbare archiefbescheiden wordt door het BHIC verzorgd. Het BHIC houdt toezicht op de niet overgebrachte semi-statische archiefbescheiden voor Sint-Michielsgestel, Boxtel en MijnGemeenteDichtbij. Dit wordt uitgevoerd middels jaarlijkse inspecties. Daarnaast heeft het BHIC een adviserende rol zowel gevraagd als ongevraagd.
Zeggenschap gemeente	Portefeuillehouder is burgemeester R. van Meygaarden.
Programma	Vitaal ondernemen

Financiële gegevens			
Cijfers (bedragen x €1.000)	2024	2025	Toelichting
Gemeentelijke bijdrage	146,2	156,6	De bijdragen werden t/m 2023 steeds gebaseerd op de inwoneraantallen van 20 jaar geleden, zoals opgenomen in de Regeling Brabants Historisch Centrum. In de bestuursvergadering van 31 maart 2023 is, na overleg met de portefeuillehouders, besloten vanaf 1-1-2025 uit te gaan van nieuwe inwoneraantallen. Indien gerekend wordt met de meest recente inwoneraantallen per 1-1-2023, geeft dit een verschuiving van de bijdragen tussen de deelnemers

Aandeel gemeente in financieel risico	6,5%	6,3%	Dit bedraagt 6,3% van het risico voor lagere overheden (gemeenten en waterschappen). Het overige risico wordt gedragen door Rijk en Provincie.
Financieel risico	379	413	Het weerstandsvermogen is met € 433.000 voldoende om de risico's te dekken.
Bedrijfsresultaat (na bestemming)	0	0	
Eigen vermogen per 31-12	1.477	1.299	
Vreemd vermogen per 31-12	5.225	5.374	

WSD-Groep

Algemene gegevens	
Naam	WSD
Adres	Postbus 173, 5280 AD Boxtel
Website	https://www.wsd-groep.nl/

Bestuurlijke gegevens	
Doelstelling	De visie van WSD is helder: WSD maakt het verschil voor mensen. "Wij geloven in een maatschappij waarin iedereen volwaardig en naar vermogen kan meedoen. Daarom kunnen en willen wij niet accepteren dat er mensen zijn die niet volwaardig kunnen participeren enkel omdat zij een afstand tot de arbeidsmarkt hebben". Het is dan ook de missie van WSD om zoveel mogelijk mensen die onder de Participatiewet vallen te matchen, in te zetten en te ontwikkelen. WSD maakt dit gemakkelijk en aantrekkelijk voor gemeenten en werkgevers. Samen creëren zij duurzame kansen en werk. De samenwerking tussen de WSD en de gemeente Boxtel krijgt vorm in het Lokaal Plan. Dit plan is vastgesteld voor de periode 2021-2025. In het Lokaal Plan zijn de basisdienstverlening en de plusdiensten verder uitgewerkt.
Activiteiten	WSD ondersteunt, begeleidt en ontwikkelt mensen met een verminderde loonwaarde naar werk en/of naar vormen van participatie. Het betreft dan mensen die tot de doelgroep van de sociale werkvoorziening horen en mensen met beperkingen, die tot de doelgroep van de Participatiewet horen, die met behulp van inzet van re-integratieactiviteiten weer kunnen participeren. Verder is de expertise van WSD integraal inzetbaar binnen het gehele sociale domein.
Zeggenschap gemeente	Portefeuillehouder Economie en Participatie mevrouw M. van Alphen is lid van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur van de WSD.
Programma	Sociale kracht.

Financiële gegevens			
Cijfers (bedragen x €1.000)	**2024**	**2025**	**Toelichting**
Gemeentelijke bijdrage	52,9	52,4	Conform het besluit van het Algemeen bestuur in de vergadering van 16-12-2009 blijven de bestuurs- en indicatiekosten apart benoemd en afgerekend worden met de gemeenten. Ze worden berekend aan de hand van het aantal geplaatsten.
Aandeel gemeente in financieel risico	22,3%	21,8%	
Financieel risico	10.500	10.700	Het financieel risico heeft niet alleen betrekking op de bestuurs- en indicatiekosten, maar moet organisatiebreed worden gezien. Jaarlijks wordt het weerstandsvermogen

			(algemene reserve) herijkt op basis van de verschillende bedrijfs- en subsidierisico's. Het voorstel is om het minimum weerstandsvermogen fractioneel te verhogen van € 10,5 naar € 10,7 miljoen en is daarmee voldoende om de risico's te dragen.
Bedrijfsresultaat (na bestemming)	2.766	1.635	Na onttrekking bestemmingsreserves.
Eigen vermogen per 31-12	29.395	31.791	Omdat er in de begroting van de WSD geen geprognosticeerde balans is opgenomen, zijn de cijfers uit de jaarrekening 2023 opgenomen, dus per 31-12-2022 en 31-12-2023.
Vreemd vermogen per 31-12	8.234	8.029	idem als bij eigen vermogen.

Omgevingsdienst Brabant-Noord

Algemene gegevens	
Naam	Omgevingsdienst Brabant Noord
Adres	Victorialaan 1, 5213 JG ‘s-Hertogenbosch
Website	https://www.odbn.nl/home

Bestuurlijke gegevens	
Doelstelling	Met samenwerking kan deskundigheid worden gebundeld en eenduidige uitvoering worden gegeven aan toezicht en handhavingstaken.
Activiteiten	Het verzorgen van adequate advisering op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving bij bedrijven.
Zeggenschap gemeente	Portefeuillehouder Ruimtelijke ontwikkeling, de heer W. van der Zanden, is lid van het Algemeen Bestuur.
Programma	Duurzame transformatie.

Financiële gegevens			
Cijfers (bedragen x €1.000)	**2024**	**2025**	**Toelichting**
Gemeentelijke bijdrage	794,0	915,6	• Basis- en VTH verzoektaken 744,3 • Overige verzoektaken 114,0 • Collectieve taken 36,2 • SSIB 12,2 • Klachtenregeling 5,7 • Bodem-loket 3,2
Aandeel gemeente in financieel risico	2,2%	2,4%	
Financieel risico	2.472	1.735	De geraamde beschikbare weerstandscapaciteit (= algemene reserve) bedraagt € 1.852.238 per 1-1-2025. De weerstandsratio bedraagt hiermee 1,07 en is daarmee voldoende.
Bedrijfsresultaat (na bestemming)	35	0	
Eigen vermogen per 31-12	8.157	8.160	
Vreemd vermogen per 31-12	11.529	11.491	

Samenwerkingsorganisatie MijnGemeenteDichtbij

Algemene gegevens	
Naam	Samenwerkingsorganisatie MijnGemeenteDichtbij
Adres	Markt 1, 5281 DA Boxtel
Website	www.mijngemeentedichtbij.nl/

Bestuurlijke gegevens	
Doelstelling	De organisatie wil hoogwaardig en efficiënte diensten verlenen aan burgers, ondernemers en het bestuur van de deelnemende gemeenten.
Activiteiten	De Samenwerkingsorganisatie MijnGemeenteDichtbij levert de ambtelijke ondersteuning voor de gemeenten Boxtel en Sint-Michielsgestel.
Zeggenschap gemeente	Het Algemeen bestuur wordt gevormd door beide colleges. Het Dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter van het college en één wethouder. Voor Boxtel zijn burgemeester R. van Meygaarden en wethouder F. van Nistelrooij aangewezen als lid van het DB.
Programma	Meewerkend bestuur

Financiële gegevens			
Cijfers (bedragen x €1.000)	**2024**	**2025**	**Toelichting**
Gemeentelijke bijdrage	29.434,5	30.147,1	
Aandeel gemeente in financieel risico	55,8%	55,7%	
Financieel risico	n.v.t.	n.v.t.	Volgens artikel 30a van de Gemeenschappelijke Regeling, wat de basis is voor deze samenwerking van GR MijnGemeenteDichtbij is bepaald dat deze geen eigen reserves zal vormen. Van een beschikbare weerstandscapaciteit is daarom geen sprake. Onverwachte, niet-begrote kosten (risico's) zijn er natuurlijk wel. Dit is de benodigde weerstandscapaciteit. Het gevolg hiervan is dat als deze risico's zich voordoen de benodigde middelen beschikbaar gesteld worden vanuit de gemeenten. Deze risico's worden conform de verdeelsleutel opgenomen in de weerstandsparagrafen van de gemeente Boxtel en Sint-Michielsgestel en zijn daarmee ook onderdeel van het weerstandsvermogen van de gemeenten.
Bedrijfsresultaat (na bestemming)	0	0	
Eigen vermogen per 31-12	0	0	
Vreemd vermogen per 31-12	4.606	4.422	

Deelneming in naamloze vennootschappen

Hierna volgt een lijst van de verbonden partijen waaraan Boxtel deelneemt.

1. NV BNG Bank
2. Brabant Water NV

NV BNG Bank

Algemene gegevens	
Naam	NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
Adres	Postbus 30305, 2500 GH Den Haag
Website	https://www.bngbank.nl/

Bestuurlijke gegevens	
Doelstelling	De gemeente neemt deel aan en bankiert bij voorkeur bij een financiële instelling die bekend is met het lokaal openbaar bestuur en die als zodanig van financiële soliditeit getuigt in de vorm van een triple-A rating. Gelet op de wijze waarop BNG het openbaar belang behartigt, laten wij het aandelenbezit BNG zijn duurzame karakter behouden. Er is geen aanleiding om van huisbankier te veranderen.
Activiteiten	Verleent bancaire diensten.
Zeggenschap gemeente	De gemeente wordt bij de Algemene vergadering voor Aandeelhouders vertegenwoordigd door de burgemeester.
Programma	Meewerkend bestuur

Financiële gegevens			
Cijfers (bedragen x €1.000) 1)	2022 1)	2023 1)	Toelichting
Opbrengst deelneming	133,5	98,0	Voor 2023 vond een dividend-payout plaats van € 120.000.000, dit is € 2,16 per aandeel. Na aftrek dividendbelasting betekent dit een netto-opbrengst van 53.385 x € 1,836 = € 98.000.
Aandeel gemeente in financieel risico	133,5	133,5	Het gemeentelijk aandeel in het financieel risico gaat niet verder dan de nominale waarde van de aandelen: € 133.462,50 (53.385 aandelen à nominaal € 2,50).
Financieel risico	is laag	is laag	Zie hierboven
Bedrijfsresultaat op basis van de jaarrekening	300.000	254.000	Nettowinst
Eigen vermogen per 31-12	4.600.000	4.700.000	
Vreemd vermogen per 31-12	112.100.000	110.800.000	

Toelichting:

1) De gepresenteerde cijfers zijn de jaarrekeningcijfers van 2022 en 2023. Vanwege de onvoorspelbaarheid van de financiële markten/rente doet de BNG al jaren geen voorspelling omtrent het te verwachten resultaat en presenteert daarom ook geen begrotingen.

Brabant Water NV

Algemene gegevens	
Naam	Brabant Water
Adres	Postbus 1068, 5200 BC 's-Hertogenbosch
Website	https://www.brabantwater.nl/

Bestuurlijke gegevens	
Doelstelling	Brabant Water produceert, transporteert en levert water voor huishoudelijk en industrieel gebruik. Zodoende heeft Brabant Water een belangrijke functie in de openbare drinkwatervoorziening De gemeente neemt als aandeelhouder deel in de N.V. Brabant Water.
Activiteiten	Het produceren, transporteren en leveren van water voor huishoudelijk en industrieel gebruik.
Zeggenschap gemeente	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente bij de AvA. Deze bevoegdheid kan worden gemandateerd. De burgemeester is lid van de Commissie van Aandeelhouders.
Programma	Meewerkend bestuur

Financiële gegevens			
Cijfers (bedragen x €1.000)	2022	2023	Toelichting
Opbrengst deelneming	0	0	De gemeente is houder van 27.694 aandelen (nominaal à 0,10) = € 2.769,40. Er vindt geen winstuitkering plaats.
Aandeel gemeente in financieel risico	2,8	2,8	Het gemeentelijk financieel risico gaat niet verder dan de nominale waarde van de aandelen: € 2.769,40.
Financieel risico	is laag	is laag	zie hierboven
Bedrijfsresultaat (na bestemming)	5.347	9.213	Er is geen recente begroting beschikbaar. De gepresenteerde cijfers zijn daarom gebaseerd op de jaarrekeningen van 2022 en 2023.
Eigen vermogen per 31-12	690.022	699.235	Idem
Vreemd vermogen per 31-12	529.053	618.615	Idem

Deelneming in stichtingen

De Regio Noordoost Brabant (RNOB) is de enige stichting waarin Boxtel deelneemt.

Regio Noordoost Brabant (RNOB)

Algemene gegevens	
Naam	Regio Noordoost Brabant (RNOB)
Adres	Onderwijsboulevard 225 5223 DE ‘s-Hertogenbosch
Website	http://www.rnob.nl/

Bestuurlijke gegevens	
Doelstelling	Deelname aan RNOB (Regio Noordoost Brabant) betekent een kans op een sterke impuls voor de economische en sociale ontwikkeling van de regio. Samen werken we aan goed leven, wonen en werken in Noordoost Brabant. De regionale samenwerking in RNOB tussen 10 gemeenten (de gemeente Heusden maakt vanaf 2025 geen onderdeel meer uit van RNOB) en 2 waterschappen is vastgelegd in het ‘Convenant regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant 2021-2024’. Het samenwerkingsconvenant loopt dus tot en met 2024. In 2024 wordt/is een nieuw samenwerkingsconvenant aan de raad voorgelegd om de samenwerking te verlengen. In het convenant, genaamd Samenwerkingsconvenant RNOB, is geen geldigheidsduur meer opgenomen. De onderwerpen waarop wordt samengewerkt zijn vastgelegd in de Samenwerkingsagenda richting 2030.
Activiteiten	De RNOB is een overheidssamenwerking met gezamenlijke opgaven die over de gemeentegrenzen heen gaan en waarvan de aanpak om een lange adem vraagt. De

	samenwerking richt zich op de vitale leefomgeving, duurzame bereikbaarheid, aantrekkelijk vestigen en behoud van talent in onze regio. Via werkorganisaties wordt samengewerkt met het onderwijs en het bedrijfsleven: • Arbeidssamenwerking NOB Werkt zet zich in voor een veerkrachtige arbeidsmarkt waar plaats is voor alle talenten en werk voor iedereen die wil werken. Binnen deze samenwerking worden programma's, tools en diensten voor bedrijven en inwoners ontwikkeld. • Agrifood Capital BV is de uitvoeringsorganisatie die boeren en voedselverwerkers koppelt aan die van slimme technologie-ontwikkelaars, leergierige onderzoekers en logistieke experts. Het ontwikkelen van de slimste en duurzaamste voedselketens, van boer tot bord.
Zeggenschap gemeente	De burgemeester is lid van de bestuurlijke coördinatie groep. Wethouders nemen deel aan de portefeuillehouders-overleggen Duurzame Leefomgeving, Economie, Arbeidsmarkt en Ruimte, Mobiliteit & Wonen. Het overleg tussen de gemeentesecretarissen zorgt voor de afstemming tussen ambitie en menskracht. Agrifood Capital valt onder de portefeuille van wethouder M. van Alphen-Habraken.
Programma	Vitaal ondernemen.

Financiële gegevens			
Cijfers (bedragen x €1.000)	**2024**	**2025**	**Toelichting**
Gemeentelijke bijdrage	135,6	141,2	De gemeenten betalen een bijdrage per inwoner per jaar van: - € 1,62 voor RNOB - € 1,50 voor Agrifood Capital BV - € 1,04 voor NOB Werkt Voor 2025 is uitgegaan van 33.934 inwoners.
Aandeel gemeente in financieel risico			Het gemeentelijke financieel risico beperkt zich tot het geïnvesteerd bedrag in certificaten. (Dit betrof een eenmalige storting. Er zijn geen jaarlijkse kosten van deelname.)
Financieel risico			Het risico is dat de BV AgrifoodCapital in financiële problemen komt. In dat geval is de regio Noordoost Brabant als deelnemer in het stichtingsbestuur en daarmee de gemeenten als deelnemers in de regionale samenwerking (mede) verantwoordelijk. Het financiële risico is echter beperkt tot het bedrag van de inbreng.
Bedrijfsresultaat (na bestemming)	0	0	
Eigen vermogen per 31-12	370	589	Omdat er in de begroting van RNOB geen geprognosticeerde balans is opgenomen, zijn de cijfers uit de jaarrekening 2023 opgenomen, dus per 31-12-2022 en 31-12-2023.
Vreemd vermogen per 31-12	3.135	3.116	Idem als bij eigen vermogen.

Grondbeleid

In de paragraaf Grondbeleid komen de volgende punten aan de orde:

- een visie op het grondbeleid;
- de uitvoering van het grondbeleid;
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Visie

Het grondbeleid is een middel om bestuurlijke ambities waar te maken. Denk hierbij aan ruimtelijke ontwikkeling, woningbouw, economie, de gebiedsgerichte aanpak van het buitengebied en infrastructuur. In september 2023 stelde de raad de nota grondbeleid vast. Deze nota bevat een afwegingskader om per situatie de gemeentelijke rol en inzet van de instrumenten te bepalen. De nota geeft gehoor aan de wens uit het beleidsakkoord Samen aan de slag om meer regie te voeren op maatschappelijke urgente thema's en waar nodig een actief grondbeleid te voeren. De gemeente heeft 3 grondexploitaties (actief grondbeleid) en faciliteert ook ontwikkelingen van initiatiefnemers.

Uitvoering van het grondbeleid

<u>Faciliterend grondbeleid</u>

Als marktpartijen of particulieren het initiatief nemen voor een ruimtelijke ontwikkeling, dan zal de gemeente het spoor van de anterieure overeenkomst volgen. Hierin worden afspraken gemaakt over onder andere het kostenverhaal, de bijdrage bovenwijkse voorzieningen, het woningbouwprogramma en andere procesafspraken. Het college bereidt het programma kostenverhaal en financiële bijdragen voor om de beleidskaders te laten aansluiten bij de Omgevingswet en om de financiële bijdragen (nu bijdrage bovenwijkse voorzieningen) te actualiseren. Voorbeelden van projecten die de gemeente faciliteert zijn Lange Linden (Lindenlust), Heem van Selis, Achter den Eijngel en Hamsestraat-Roderweg.

<u>Actief grondbeleid</u>

De gemeente heeft 3 actieve grondexploitaties, namelijk Vorst B, Reigerskant en Albinonistraat. De totale boekwaarde van deze grondexploitaties is € 8,4 miljoen negatief en het verwachte resultaat op eindwaarde € 1,6 miljoen negatief. Voor het verwachte verlies van Vorst B is een verliesvoorziening getroffen in het verleden en deze behoeft geen bijstelling. De Albinonistraat wordt na de actualisatie een verlieslatende grondexploitatie waarvoor een verliesvoorziening van € 0,1 miljoen getroffen wordt. De grondexploitatie Reigerskant heeft een winstpotentie van € 0,3 miljoen. In het project Reigerskant is in het verleden, waaronder ook in de gemeente Haaren al € 0,3 miljoen tussentijdse winst genomen. De risicoanalyse geeft een benodigde risicoafdekking (impact x kans) van € 2,4 miljoen. Hiervan is € 2,35 miljoen voor de verliesgevende grondexploitatie Vorst B. Dit wordt afgedekt met de reserve grondexploitatie (€ 1,6 miljoen) en de algemene reserve (€ 0,8 miljoen). De risico's voor Reigerskant worden afgedekt met de verwachte winstpotentie.

<u>Voortgang van de gemeentelijke grondexploitaties</u>

De grondexploitaties en de risicoanalyse zijn geactualiseerd.

Hierna volgt een overzicht van de huidige stand van zaken en de te verwachten financiële resultaten op de grondexploitaties.

Project	Begroting 2025-2028			Jaarrekening 2023			Verschil	
	EW	EW met winst		EW met winst			EW met winst	
Vorst B	1.695.184	1.695.184	negatief per 31.12.2031	1.751.287	negatief per 31.12.2031		56.104	voordelig
Reigerskant	252.811	529.701	positief per 31.12.2026	533.009	positief per 31.12.2026		3.308	nadelig
Albinonistraat	122.911	99.552	negatief per 31-12-2024	53.752	positief per 31-12-2024		153.304	nadelig

EW = eindwaarde

EW met winst = eindwaarde vermeerderd met reeds genomen tussentijdse winstnemingen

Het verwachte verlies op eindwaarde van Vorst B wordt afgedekt met de verliesvoorziening grondexploitaties. Het verlies (2024) Albinonistraat wordt afgedekt vanuit de reserve Grondexploitatie.

De boekwaarde en de te verwachten (tussentijdse) winstneming staan in de volgende tabel.

	BW	(Verwachte) tussentijdse winstneming						
		realisatie	prognose*				project specifieke	
Project	1-1-2024	t/m 2023	2024	2025	2026	2027	risico's	totaal
Vorst B	-7.837.990						2.351.297	
Reigerskant	-810.441	276.890	4.048	59.742	113.355		75.000	529.701
Albinonistraat	244.470	23.359					-	23.359
Totaal	-8.403.961	300.250	4.048	59.742	113.355	-	2.426.297	553.060

**Bij de prognose van de winst is rekening gehouden met de project specifieke risico's conform de POC-methode en de rentetoerekening over de gerealiseerde winstneming*

BW = boekwaarde; bij een negatief bedrag zijn de gerealiseerde kosten hoger dan de gerealiseerde opbrengsten bij een positief bedrag zijn de gerealiseerde opbrengsten hoger dan gerealiseerde kosten

Hierna is per grondexploitatie de voortgang en het verschil met de laatst vastgestelde grondexploitatie (jaarrekening 2023) toegelicht.

Vorst B

Het ontwerp bestemmingsplan is in december 2022 vastgesteld. Er zijn zienswijzen op binnengekomen. Deze worden beoordeeld. Het bestemmingsplan wordt daarop eventueel aangepast. De gemeente is in gesprek met de Rabobank om te kijken of de verkaveling en infrastructuur geoptimaliseerd kunnen worden.

Het risicoprofiel is € 2,35 miljoen. Dit betreft een planologisch risico, mogelijke ambities uit het verkeersplan Ladonk die ook hun beslag kunnen hebben op Vorst B en de risico's die samenhangen met gronduitgifte en kosten voor bouw- en woonrijp maken, omdat Vorst B in de voorbereidende fase zit.

Reigerskant

Fase 1 en 2 zijn woonrijp gemaakt. De voorbereidingen voor de laatste fase zijn opgestart. De voormalige gemeente Haaren heeft een verkavelingsopzet gemaakt met een gedifferentieerd programma. In 2022 heeft de gemeente onderzocht of het mogelijk is om meer ruimte te bieden voor sociale woningen voor starters en senioren. Het plan voor de laatste fase is gedeeld met bewoners en geïnteresseerden tijdens een

informatiebijeenkomst. De laatste fase wordt in 2 fasen opgepakt, namelijk fase 3 en fase 4. Hier komen indicatief 28 sociale huurwoningen, 27 middeldure woningen en 2 dure koopwoningen.

Fase 3 past binnen het bestemmingsplan en omvat 20 woningen. In de tweede helft van 2024 wordt de openbare tender uitgeschreven met als doel in 2026 de grond uit te geven. Voor fase 4 is een herziening van het bestemmingsplan nodig en de voorbereidingen hiervoor vinden plaats in 2024.

Albinonistraat
Het bestemmingsplan is in april 2023 vastgesteld en is onherroepelijk. De gronden zijn in april 2023 geleverd aan woningcorporatie JOOST. JOOST is gestart met de bouw van de appartementen en naar verwachting worden de woningen halverwege 2024 opgeleverd. De werkzaamheden voor het woonrijp maken zijn in maart 2024 aanbesteed en zullen na afloop van de bouw van de appartementen worden uitgevoerd. De aanbesteding van het woonrijp maken is ten opzichte van de raming hoger uitgevallen. De raming was gebaseerd op kengetallen, waarbij er geen wadi voorzien was en ook geen extra maatregelen voor de ontsluiting die grenst aan het plangebied. Dit levert een nadeel op van € 153.000.

Voorbereidingskrediet Maastrichtsestraat/Hobbendonkseweg
Om de ambities uit het programma wonen, welzijn en zorg waar te maken en sociale huurwoningen toe te voegen, wil de gemeente onderzoeken of zij gemeentelijk grondeigendom aan de Maastrichtsestraat/Hobbendonkseweg hiervoor kan inzetten. De gemeente zet hierbij haar grondbeleid in als middel om de woonambities te realiseren en wel in de rol van actief grondbeleid.

Met de tweede bestuursrapportage ontvangt de raad een voorstel om voor deze locatie een voorbereidingskrediet van € 100.0000 beschikbaar te stellen. Uit het voorbereidingskrediet worden de plan- en onderzoekskosten bekostigd, die samenhangen met het haalbaarheidsonderzoek. Als het een haalbaar plan is dan ontvangt de raad een voorstel om een grondexploitatie te openen; naar verwachting is dit in 2025. De plan- en onderzoekskosten van het voorbereidingskrediet kunnen dan ingebracht worden in de grondexploitatie.

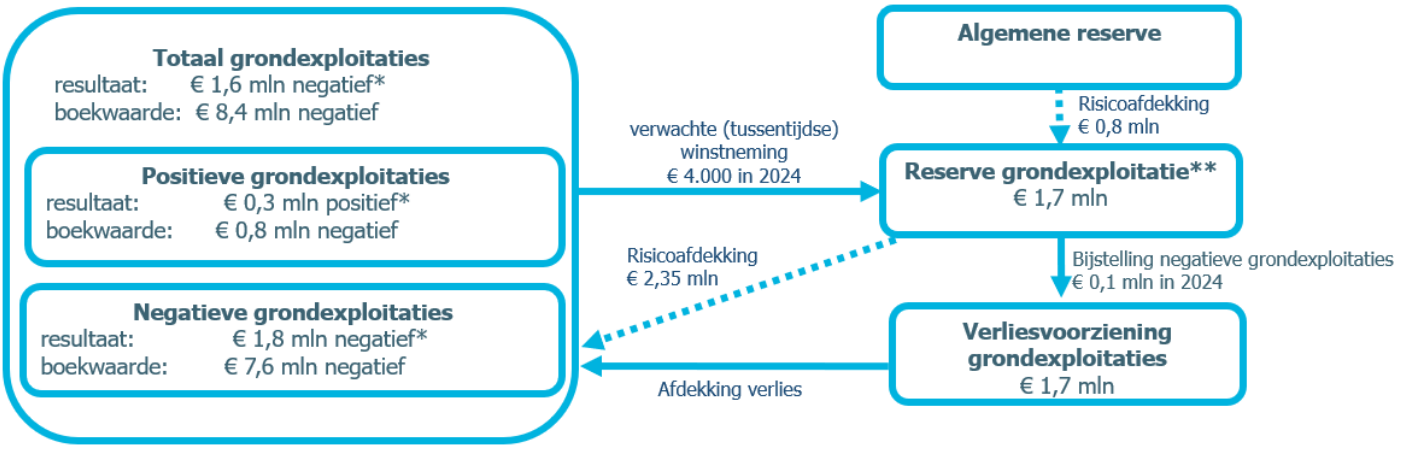

stand per 1 januari 2024
** Eindwaarde*
*** waarvan € 4.000 tussentijdse winstneming waarover niet vrij beschikt kan worden*

Risico's

Jaarlijks voert de gemeente een risicoanalyse uit. Hierbij brengt ze risico's in kaart, wat is de oorzaak en impact van het risico en wat zijn mogelijke beheersmaatregelen. De risico's dekt de gemeente af met de winstpotentie als deze voldoende is. Anders wordt het risico afgedekt met de reserve grondexploitatie en wanneer deze reserve niet toereikend is de algemene reserve.

Project	Risicobedrag	Afdekking met:
Vorst B	2.351.297	reserve grondexploitatie (€ 1,6 mln.) en algemene reserve (€ 0,8 mln.)
Reigerskant	75.000	winstpotentie
Albinonistraat	0	
Totaal	2.426.297	

Reserve Grondexploitatie en Voorzieningen

De reserve Grondexploitatie en de verliesvoorziening Vorst B geven meerjarig het volgende beeld:

Grondexploitatie, saldo per 1 januari (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Reserve grondexploitatie	1.760	2.130	2.130	2.383	2.383	2.383
Verliesvoorziening Vorst B	1.751	1.695	1.695	1.695	1.695	1.695

Via de jaarrekening 2023 is op basis van de actualisatie van de exploitatie Vorst B de voorziening op het vereiste niveau gebracht. Na beëindiging van deze exploitaties wordt de verliesvoorziening aangesproken ter dekking van de dan resterende boekwaarde.

Financiën

Uitgangspunten en grondslagen begroting 2025 en meerjarenramingen 2026-2028

Ter voorbereiding op het begrotingsproces is met de vaststelling van de Kadernota 2025 een aantal financieel technische uitgangspunten bepaald als basis voor de nieuwe begroting. In combinatie met een aantal andere kengetallen en uitgangspunten geeft dit het volgende beeld.

Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028
Aantal inwoners (per 1 januari)	33.998	34.100	34.200	34.300	34.400
Aantal nieuw te bouwen woningen	68	330	31	92	83
Aantal hectaren (per 1 januari)	6.898	6.898	6.898	6.898	6.898
Aantal bijstandsontvangers (per 1 januari)	412	412	412	412	412
College van burgemeester en wethouders in fte	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Ambtelijke organisatie in fte (secretaris + griffie)	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
Ontwikkeling loonkosten	5,50%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%
Ontwikkeling materiële kosten (inflatie)	3,00%	1,60%	1,60%	1,60%	1,60%
Inflatiecorrectie heffingen en tarieven	3,30%	2,90%	2,90%	2,90%	2,90%
Renteniveau korte financiering	3,00%	4,75%	4,75%	4,75%	4,75%
Renteniveau lange financiering	3,50%	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%
Omslagrente geactiveerde investeringen	0,98%	0,79%	0,79%	0,79%	0,79%
Disconteringsvoet grondexploitatie	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Rente grondexploitatie/exploitatieplannen	0,98%	0,79%	0,79%	0,79%	0,79%
Disconteringsvoet exploitatieplannen	0,98%	0,79%	0,79%	0,79%	0,79%
Bovenwijkse exploitatiebijdrage *) (per m2 uitgeefbaar)	8,84	9,10	9,36	9,63	9,91
Uurtarief:					
- t/m schaal 5	93,82	97,10	100,50	104,02	107,66
- schaal 6 t/m 9	99,17	102,64	106,23	109,95	113,80
- vanaf schaal 10	125,99	130,40	134,96	139,68	144,57

**) eind 2024/begin 2025 volgt een nieuwe nota kostenverhaal waarbij dit bedrag zal worden geactualiseerd*

Kostendekkende producten

Voor de kostendekkende producten afval en riolering geldt als uitgangspunt een 100% kostendekking. De daadwerkelijke stijging van deze tarieven kan daarom afwijken van de voorgenomen indexering.

Samenvattend overzicht ontwikkeling begrotingssaldo

Op 2 juli 2024 heeft de gemeenteraad de Eerste bestuursrapportage 2024 en Kadernota 2025 vastgesteld. De hierin opgenomen mutaties zijn verwerkt in de begroting 2024 en in deze begroting 2025-2028. Het begrotingssaldo heeft zich na de vorige begroting 2024-2027 als volgt ontwikkeld.

Ontwikkeling begrotingssaldo (x € 1.000: - = nadeel en + = voordeel)	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
Begrotingssaldo begroting 2024-2027	-9	-81	88	875	-1.277
Mutaties na vaststelling begroting 2024:					
- Tweede bestuursrapportage 2023	-113	-710	-827	268	2.690
- Belastingvoorstellen	191	197	203	210	217
- Eerste bestuursrapportage 2024	-467	-428	-684	-699	-755
- Kadernota 2025	-174	1.297	1.361	-406	-453
- Renovatie velden ODC en MEP	-83	-196	-196	-196	-196
Begrotingssaldo voor samenstellen begroting 2025	**-654**	**79**	**-55**	**52**	**227**
Mutaties verwerkt in deze begroting:					
- Netto effect meicirculaire 2024	932	952	410	295	429
- Financieel technische mutaties begroting 2025-2028				233	14
Begrotingssaldo begroting 2025-2028	**278**	**1.032**	**355**	**579**	**670**

Alle begrotingsjaren sluiten met een positief begrotingssaldo. Ondanks dit zijn er zorgen voor de toekomst.

Financiële ruimte voor toekomstige ontwikkelingen

Allereerst is met de Eerste bestuursrapportage en Kadernota een aantal autonome en gewenste ontwikkelingen in de begroting opgenomen. De beschikbare begrotingsruimte, een deel van onze reservepositie (Algemene reserve en reserve Noodzakelijke maatschappelijke opgaven) en dekkingsmaatregelen zijn hiervoor ingezet. Met deze inzet is het mogelijk om de door ons voorgestelde ambities voor de komende jaren te realiseren. Hierdoor voeren we het beleid verder uit maar neemt de financiële ruimte voor toekomstige ontwikkelingen af.

Ontwikkeling Algemene uitkering uit het Gemeentefonds

Op 27 mei 2024 is de meicirculaire 2024 gepubliceerd. Ten opzichte van waar we eerder van uit zijn gegaan geeft deze circulaire een positief resultaat voor het begrotingssaldo. Het structurele beeld blijft echter zorgelijk. Hoewel het zogenaamde 'ravijnjaar 2026' met het vervallen van de opschalingskorting voor een deel opgelost is, zien we de algemene uitkering in 2026 met € 3,6 miljoen dalen ten opzichte van 2025. Reden hiervoor is de nieuwe financieringsmethodiek.
Vanaf 2024 is de overstap naar een nieuwe methode voor de jaarlijkse indexering van de algemene uitkering in het gemeentefonds geëffectueerd. De ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp) is voortaan maatgevend in plaats van de trap-op-trap-af-systematiek. Hiermee is de ontwikkeling van de algemene uitkering niet meer afhankelijk van de Rijksuitgaven, maar kent daarmee een meer stabielere ontwikkeling. Nadeel bij deze overstap is dat de eerdere korting vanaf 2026 niet is aangepast.
Daarnaast is er onzekerheid over de ontwikkeling van de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds. We zien een reëel risico op bezuinigingen op de Rijksbegroting met gevolgen voor het Gemeentefonds. We hopen dat we in de aanloop naar de begroting 2026 hier meer duidelijkheid over hebben.

Begrotingsmutaties
Samenvattend en gespecificeerd zijn in deze begroting de volgende mutaties met budgettair effect verwerkt.

Mutaties begroting (x € 1.000: - = nadeel en + = voordeel)	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
• Doorrekening meicirculaire 2024	932	952	410	295	429
• Stelpost voorgenomen investeringen van 2027 naar 2028				229	
• Mutaties staat van activa				4	14
Totaal effect mutaties begrotingssaldo	**932**	**952**	**410**	**528**	**443**

De mutaties voor het jaar 2024 verwerken we als begrotingsmutatie met de Tweede bestuursrapportage 2024. Het gaat hierbij met name om de gevolgen van de meicirculaire 2024. Een toelichting op de gevolgen hiervan is opgenomen in de raadsinformatiebrief d.d. 11 juni 2024.

Meerjarig overzicht van baten en lasten en de resultaatbestemming per programma

Het volgende overzicht is als volgt samengesteld:

Resultaat voor bestemming
Per programma, de baten en lasten voor mutaties met reserves; dit leidt dan tot het resultaat voor bestemming per programma.

Resultaatbestemming
Per programma, de onttrekkingen aan en de stortingen in de reserves; dit leidt dan tot de resultaatbestemming

Resultaat na bestemming / totaal resultaat
Per programma, het verschil tussen het resultaat voor bestemming en de resultaatbestemming; dit leidt dan tot het resultaat na bestemming (totaal resultaat):
- voor het jaar 2023 is dit het jaarrekeningresultaat en,
- voor de jaren vanaf 2024 is dit het vrij inzetbare begrotingssaldo.

Baten voor resultaatbestemming (x € 1.000)	Rekening 2023	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Duurzame Transformatie	8.747	10.349	8.554	8.110	8.150	8.162
Sociale Kracht	23.660	11.186	10.180	10.195	9.796	9.700
Leefbare Ruimte	5.717	5.496	7.441	7.599	6.388	6.462
Vitaal Ondernemen	720	608	1.015	487	490	494
Meewerkend bestuur	83.540	88.919	89.361	87.402	89.287	91.550
Totaal baten	**122.384**	**116.557**	**116.551**	**113.792**	**114.111**	**116.367**

Lasten voor resultaatbestemming (x € 1.000)	Rekening 2023	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Duurzame Transformatie	11.166	14.487	12.300	11.766	11.543	11.485
Sociale Kracht	62.799	55.557	55.266	54.686	54.343	54.097
Leefbare Ruimte	21.461	25.370	27.223	27.615	26.508	27.431
Vitaal Ondernemen	5.855	7.156	7.132	7.205	7.258	7.405
Meewerkend bestuur	12.496	14.157	13.761	13.762	14.649	15.355
Totaal lasten	**113.777**	**116.727**	**115.682**	**115.034**	**114.302**	**115.773**

Saldo voor resultaatbestemming (x € 1.000)	Rekening 2023	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Duurzame Transformatie	-2.419	-4.138	-3.746	-3.656	-3.394	-3.323
Sociale Kracht	-39.139	-44.371	-45.086	-44.491	-44.548	-44.397
Leefbare Ruimte	-15.745	-19.875	-19.782	-20.016	-20.120	-20.969
Vitaal Ondernemen	-5.135	-6.548	-6.117	-6.718	-6.768	-6.912
Meewerkend bestuur	71.044	74.762	75.600	73.639	74.638	76.195
Totaal saldo	**8.607**	**-171**	**869**	**-1.242**	**-191**	**594**

Resultaatbestemming (x € 1.000)	Rekening 2023	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Duurzame Transformatie						
Onttrekkingen	21	775	415	415	15	0
Toevoegingen	394	0	0	0	0	0
Saldo reserveringen	**-373**	**775**	**415**	**415**	**15**	**0**
Sociale Kracht						
Onttrekkingen	648	1.323	458	372	356	0
Toevoegingen	3.830	47	47	47	47	47
Saldo reserveringen	**-3.182**	**1.276**	**411**	**325**	**309**	**-47**
Leefbare Ruimte						
Onttrekkingen	342	596	366	478	572	767
Toevoegingen	651	525	254	506	254	754
Saldo reserveringen	**-310**	**72**	**113**	**-28**	**319**	**13**
Vitaal Ondernemen						
Onttrekkingen	41	41	41	41	38	110
Toevoegingen	0	0	0	0	0	0

Saldo reserveringen	**41**	**41**	**41**	**41**	**38**	**110**
Meewerkend bestuur						
Onttrekkingen	10.603	6.382	764	844	90	0
Toevoegingen	12.227	8.096	1.581	0	0	0
Saldo reserveringen	**-1.624**	**-1.715**	**-817**	**844**	**90**	**0**
Totaal resultaat (x € 1.000)	**3.159**	**278**	**1.032**	**355**	**579**	**670**

Alle begrotingsjaren vanaf 2024 zijn sluitend. Dit zorgt voor een gezond financieel beeld. Veel ruimte voor nieuw beleid was er niet vanwege het zogenaamde ravijnjaar. In 2026 daalt onze algemene uitkering ten opzichte van 2025 immers structureel met € 3,6 miljoen.

Incidentele baten en lasten op programmaniveau

Incidentele baten en lasten zijn posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. eindig doel hebben. Een begroting, meerjarenraming of jaarrekening kan ieder jaar dergelijke eenmalige zaken hebben.
De toelichting op het overzicht van baten en lasten bevat ten minste een overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten per programma.

Uitgangspunt toezicht: materieel begrotingsevenwicht
Bij de beoordeling door de toezichthouder of de begroting structureel in evenwicht is, wordt gebruik gemaakt van het overzicht van incidentele baten en lasten. Op basis hiervan wordt het materiële begrotingsevenwicht beoordeeld: worden de structurele lasten gedekt door structurele baten. Om dit te beoordelen wordt het begrotingssaldo gecorrigeerd met het saldo incidentele baten en lasten.

Mutaties reserves
Het BBV stelt dat reservemutaties in principe incidenteel zijn. Daarom zijn ook alle incidentele reservemutaties in het overzicht incidentele baten en lasten opgenomen. Verder is in deze financiële begroting een gespecificeerd overzicht opgenomen van alle structurele en incidentele reservemutaties.

Overzicht incidentele baten en lasten
In het volgende overzicht is per programma aangegeven welk bedrag is begroot aan incidentele baten en incidentele lasten. Incidentele baten en lasten met een bedrag van minder dan € 25.000 zijn in overeenstemming met de Financiële verordening niet in dit overzicht opgenomen.

Incidentele baten en lasten (x € 1.000)	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
Incidentele baten:					
Programma Duurzame Transformatie					
• Specifieke uitkering Energiearmoede: Als gevolg van de stijgende energieprijzen wordt de energierekening voor een steeds groter wordende groep moeilijker te betalen. Deze uitkering is bedoeld om de huishoudens die het hardst getroffen worden op korte termijn te ondersteunen met energiebesparende maatregelen.	430				
• Specifieke uitkering Nationaal Isolatieprogramma: Met de Specifieke Uitkering (SPUK) Lokale Aanpak Isolatie kan een eigen isolatieprogramma voor inwoners met een slecht geïsoleerde koopwoning worden opgezet. Daarmee wordt ondersteuning geboden aan (verenigingen van) eigenaren die moeite hebben hun woning te verduurzamen.	727				
• Spuk Sanering verkeerslawaai: Met deze specifieke uitkering kan een tegemoetkoming worden uitgekeerd voor eigenaren van woning ter reductie van verkeerslawaai.	128				
• In de uitvoeringsagenda warmtetransitie zijn de capaciteit, middelen en doelen opgenomen voor uitvoering van de warmtetransitie. De Rijksoverheid stelt via de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden geld beschikbaar voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE).	998	595			
• Subsidiebijdragen projecten plattelandsvernieuwing: Voor de projecten GGA Kampina, faunavoorziening HollandsDiep en faunavoorziening Savendonksestraat is een provinciale subsidie ontvangen.	98				
Programma Sociale Kracht					
• Specifieke uitkering GALA: We hebben van het Rijk middelen toegekend gekregen via de Specifieke Uitkering Gezond en Actief Leven (Spuk GALA) voor de periode 2023 tot en met 2026. De middelen van Spuk GALA zetten we in om gezondheidsachterstanden te bestrijden, de sociale basis te versterken en meer in te zetten op sport en bewegen.	592	592	469		
• Specifieke uitkering WI: De specifieke uitkering voor de Wet inburgering en Onderwijsroute is bedoeld voor inburgering en onderwijs voor statushouders.	1.168				
Programma Leefbare Ruimte					
• Grondexploitatie: exploitatie geactualiseerde grondexploitatieplan, inclusief balansmutaties op basis van MPG 2024	1.056	3.554	3.638	2.470	2.470

Incidentele baten en lasten (x € 1.000)	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
• Specifieke uitkering woonvormen: Provinciale subsidie voor het project Toetsingskader Vernieuwende Woonvormen'.	69				
• Verkoop grond Ronduutje	525				
Programma Vitaal Ondernemen					
• De PHP-subsidie vanuit de provincie voor de aanleg van de koppeling tussen VLK en Ladonk heeft uitstel gekregen tot 2025.Deze subsidie komt nu onder het gehele maatregelenpakket PHS te vallen en heeft van de provincie daarom einddatum 31 december 2025 gekregen.		531			
• Specifieke uitkering bibliotheek: Een tweetal uitkeringen, uitkering op grond van de Regeling eenmalige specifieke uitkeringen en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen en uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	113				
Programma Meewerkend Bestuur					
• Uitkering kapitaalverzekering ex-wethouder: Wegens het bereiken van de pensioenleeftijd door een voormalige wethouder is het opgebouwde kapitaal aan de gemeente uitgekeerd. De uitkering wordt gestort in de voorziening APPA-bestuurders ter dekking van de pensioenverplichtingen.	333				
Incidentele onttrekkingen aan reserves	8.763	1.637	1.631	461	
Totaal incidentele baten	**15.000**	**6.909**	**5.738**	**2.931**	**2.470**
Incidentele lasten:					
Programma Duurzame Transformatie					
• Geluidsonderzoek spoor: eenmalig onderzoek: veiligheidsrisico's van gevaarlijke transporten per goederentrein en de overlast van spoorgeluid en -trillingen.	100				
• Inzet Specifieke uitkering Energiearmoede (zie toelichting baten).	430				
• Inzet Specifieke uitkering Nationaal Isolatieprogramma (zie toelichting baten).	727				
• Spuk Sanering verkeerslawaai (zie toelichting baten),	128				
• Inzet Specifieke uitkering Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden (zie toelichting baten).	998	695			
• Projecten plattelandsvernieuwing (zie toelichting baten).	305				
Programma Sociale Kracht					
• Aanvraag bovennormatieve onderwijsvoorzieningen: Eenmalige bijdrage schoolbestuur in verband met realisatie boven	314				

Incidentele baten en lasten (x € 1.000)	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
normatieve onderwijsvoorzieningen met dekking vanuit de hiervoor gevormde LvC reserve.					
• Dashboard sociaal domein, eenmalige ontwikkelkosten.	80				
• Hartjes in de Wijk: zijn dé gastvrije ontmoetingsplekken in Boxtel waar alle wijkbewoners samenkomen. De middelen worden gebruikt voor een externe kwartiermaker en een programmabudget gedurende de jaren 2025 - 2027.		90	90	90	
• Inclusieprogramma, de inzet van een projectleider en de uitvoering van het programma.	163	163	163	163	
• Inzet Specifieke uitkering WI (zie toelichting baten).	1.168				
• Project armoedebestrijding, eenmalig budget voor flankerend energiebeleid, minimaondersteuning en vroegsignalering.	182				
• Specifieke uitkering GALA (zie toelichting baten).	592	592	469		
Programma Leefbare Ruimte					
• Grondexploitatie (zie toelichting baten).	1.123	3.554	3.385	2.470	2.470
• Circulair bouwen: onderzoek om met een pilot met circulair gebouwde starters- en/of seniorenwoningen te realiseren op gemeentelijke eigendom.	50				
• Gebiedsontwikkeling Noord-west hoek: onderzoek scenario's voor de toekomstige ontwikkeling van het gebied.	150	200	250		
• Hydrologisch onderzoek begraafplaats.	38				
• Ontwikkelen van een interactieve Groen Kaart.	49				
• Parkeeronderzoeken, onderzoek parkeren rondom centrum Hoogheem en onderzoek handhaven betaald parkeren.	200		50		
• Project Omgevingswet: via de meicirculaire 2024 ontvangen middelen om gemeenten mogelijkheid te geven dat ze aangesloten, geoefend en ingeregeld zijn en voldoen aan de in de Omgevingswet gestelde eisen.	149				
• Project Tiny Houses: Uitvoering van een pilotproject voor het opstellen van spelregels en inpassing in regulier beleid, onderzoek naar de haalbaarheid van vier ontwikkellocaties, financiering van projectleiding en overige kosten.	158				
• Specifieke uitkering woonvormen (zie toelichting baten).	69				
• Verkeersonderzoeken, incidentele verkeersonderzoeken	47		88		
• Verstedelijkingsstrategie, eenmalige uitvoeringskosten.	50				

Incidentele baten en lasten (x € 1.000)	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
• Voorbereidingskosten flexwoningen, budget voor algemene onderzoekkosten en de ontwikkeling van een project met 12 flexwoningen.	180				
Programma Vitaal Ondernemen					
• Aanbesteding zwembad	44				
• Inzet middelen specifieke uitkering bibliotheek (zie toelichting baten).	113				
Programma Meewerkend Bestuur					
• Onderzoek samenwerkingsvormen: vergelijk (voor- en nadelen) van de bestuurlijke samenwerkingsmogelijkheden.	50				
• Uitkering kapitaalverzekering ex-wethouder (zie toelichting baten).	333				
Incidentele stortingen in reserves	8.590	1.581	253		
Totaal incidentele lasten	**16.580**	**6.875**	**4.747**	**2.723**	**2.470**
Saldo incidentele baten min incidentele lasten	**-1.580**	**34**	**991**	**208**	**0**

Presentatie structureel begrotingssaldo

Op grond van artikel 189 van de Gemeentewet behoort de begroting structureel en reëel in evenwicht te zijn. Met structureel evenwicht wordt bedoeld dat structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Met reëel evenwicht wordt bedoeld dat de geraamde baten en lasten in de meerjarenbegroting volledig en realistisch zijn. In navolgende tabel gaan we in op het structurele begrotingssaldo.

Incidenteel en structureel begrotingssaldo (x € 1.000)	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
Baten	116.557	116.551	113.792	114.111	116.367
Lasten, exclusief begrotingssaldo	116.727	115.682	115.034	114.302	115.773
Resultaat voor bestemming	**-171**	**869**	**-1.242**	**-191**	**594**
Resultaatbestemming	448	163	1.597	771	76
Resultaat na bestemming (begrotingssaldo)	**278**	**1.032**	**355**	**579**	**670**
af: Saldo incidentele baten/lasten	-1.580	34	991	208	0
Structureel begrotingssaldo	**1.858**	**997**	**-636**	**371**	**670**
	overschot	overschot	tekort	overschot	overschot

De Provincie Noord-Brabant toetst bij het bepalen van de vorm van toezicht eerst naar het structureel en reëel in evenwicht zijn van het begrotingsjaar 2025. Als dit niet het geval is, dan wordt het laatste jaar (i.c. 2028) beoordeeld. Conclusie is dat onze begroting zowel voor het begrotingsjaar 2025, als meerjarig (2028) structureel en reëel in evenwicht is.

Stand van zaken te realiseren taakstellingen en restant stelposten

Taakstellingen

In november 2021 heeft de gemeenteraad het proces van het maatregelenpakket 2022-2026 afgerond met de vaststelling van een dekkingsplan met in totaal een bedrag van ruim € 4,5 miljoen aan bezuinigingsmaatregelen.
Na de Tweede bestuursrapportage 2023 resteerde nog één taakstelling vanuit het maatregelenpakket. Dit was de taakstelling (verkoop) maatschappelijk vastgoed voor een structureel bedrag van € 383.600. De haalbaarheid van deze taakstelling is beoordeeld en geconcludeerd is dat in structurele zin een dergelijke taakstelling niet realiseerbaar is. Daarom is met de Kadernota 2025-2028 besloten deze taakstelling vanaf 2024 te laten vervallen ten laste van het begrotingssaldo.
Hierdoor resteert er in deze begroting geen taakstelling meer.

Stelposten/Begrotingssaldo

In deze begroting resteert een saldo tussen de begrote baten en de begrote lasten. Dit resultaat is het begrotingssaldo en kan op enig moment na begrotingsmutatie worden ingezet ten gunste van specifieke budgetten.

Overzicht vrij aanwendbare stelposten (x € 1.000)	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
Begrotingssaldo	**278**	**1.032**	**355**	**579**	**670**

Een positief begrotingssaldo is als exploitatieresultaat vrij inzetbaar en na afloop van het jaar maakt het werkelijke gerealiseerde saldo deel uit van het jaarresultaat.

Bestemde stelposten

Afgezien van het nog in te zetten begrotingssaldo zijn er ook bestemde stelposten in deze begroting opgenomen. In principe is dit beschikbare begrotingsruimte en deze wordt op enig moment nog definitief aan reguliere budgetten toegevoegd.

- Voor de voorgenomen investeringen is de begrotingsruimte beschikbaar voor de bijkomende kapitaallasten. Een overzicht van de in deze begroting opgenomen voorgenomen investeringen is opgenomen in het hoofdstuk Investeringen.
- En verder zijn er stelposten beschikbaar voor ontwikkeling van areaal en prijsindexering. Het gaat hierbij om het restant dat nog niet concreet is toegerekend aan budgetten. Daarnaast is met de Tweede bestuursrapportage 2022 hier nog een incidenteel budget aan toegevoegd voor crisis-gerelateerde kosten.

Overzicht bestemde stelposten (x € 1.000)	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
Voorgenomen investeringen	9	286	397	511	1.073
Areaaluitbreiding	115	181	362	407	448
Prijsindexering	581	354	924	1.424	1.695
Crisis-gerelateerde kosten	61	950			
Totaal bestemde stelposten	**766**	**1.771**	**1.683**	**2.342**	**3.217**

Reserves

Onderbouwing beoogd doel reserves

In de raadsvergadering van 7 november 2023 heeft de gemeenteraad de nota Reserves en Voorzieningen 2023 vastgesteld. Het beschreven nut en doel van de reserves, inclusief navolgende actualisaties zijn samenvattend als volgt:

Omschrijving	Door de raad vastgesteld nut/doel
Algemene reserve:	
Algemene (risico)reserve	Opvangen van alle niet afgedekte financiële risico's.
Bestemmingsreserves:	
Op basis van een bufferfunctie op een specifiek benoemd terrein	
Grondexploitatie	Buffer voor de risico's in de grondexploitatie die niet afgedekt zijn via verliesvoorzieningen.
Op basis van een bestedingsfunctie	
Parkeervoorzieningen	Aanvragers van een bouwvergunning die niet kunnen voldoen aan de parkeernorm van het gebied laten meebetalen in de aanleg van parkeerplaatsen elders.
Toekomstige investeringen onderwijshuisvesting	Bekostigen van nog uit te voeren investeringen onderwijshuisvesting waarvoor (deels) gereserveerd wordt.
Bovennormatieve onderwijsvoorzieningen	Investeringen aan bovennormatieve onderwijskundige kwaliteit van de schoolgebouwen en lokaalinrichtingen van scholen in het primair onderwijs in de gemeente Boxtel zoals vastgelegd in initiatief raadsvoorstel van 20 december 2022.
Onderwijskundige projecten	Onderwijskundige projecten in de gemeente Boxtel die door het primair onderwijs zelf, en in consensus tussen de PO-besturen, geïnitieerd kunnen worden.
Anterieure overeenkomsten	Bekostigen van toekomstige investeringen die gedekt kunnen worden vanuit afgesloten anterieure overeenkomsten.
Noodzakelijke maatschappelijke opgaven	Ruimte creëren voor uitdagingen die de komende jaren op de gemeente Boxtel afkomen.
Toekomstige investeringen openbare ruimte	Bekostigen van nog uit te voeren investeringen waarvoor (deels) gereserveerd wordt.
Op basis van een egalisatiefunctie	
Egalisatie MGD-budgetten voor IV/ICT	Het voor IV, ICT en specifieke programma's (Omgevingswet) behouden van door MGD hiervoor begrote budgetten die aan het eind van het jaar niet besteed zijn door MGD.
Egalisatie loonkostenontwikkeling MGD	De resultaten die ontstaan op de personele budgetten van MGD na afloop van een jaar verrekenen met deze gemeentelijke egalisatiereserve. Op deze wijze is het mogelijk deze begrote budgetten beschikbaar te houden voor MGD.
Groenbeheer	Het behouden van niet bestede budgetten van het product groenbeheer. Of het afdekken van te veel bestede budgetten van het product groenbeheer.

Omschrijving	Door de raad vastgesteld nut/doel
Egalisatie degeneratievergoedingen	In het kader van beheer openbare ruimte ontvangen wij degeneratievergoedingen. Deze vergoedingen zijn nodig om toekomstig extra onderhoud te kunnen dekken. Aangezien deze vergoedingen niet in hetzelfde jaar kunnen worden besteed reserveren we het netto resultaat op de ontvangen degeneratievergoedingen zodat deze in latere jaren alsnog kunnen worden besteed.
Plattelandsvernieuwing	Het behouden van niet bestede budgetten plattelandsvernieuwing voor toekomstige aanwendingen plattelandsvernieuwing. Of het afdekken van te veel bestede budgetten plattelandsvernieuwing.
Volkshuisvestingsfonds	Deze reserve zetten we in om in iedere kern een evenwichtige samenstelling van de woningvoorraad te bereiken.
Opvang vluchtelingen Oekraïne	Deze reserve zetten we in om toekomstige opvangkosten en indirecte bijkomende kosten te kunnen dekken die het gevolg zijn van de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne.
Sociaal domein	Het behouden van niet bestede budgetten in het sociaal domein voor toekomstige aanwendingen in het sociaal domein. Of het afdekken van te veel bestede budgetten in het sociaal domein.
Duurzame Ontwikkeling	Het behouden van niet bestede budgetten duurzaamheid voor toekomstige aanwendingen duurzaamheid. Of het afdekken van te veel bestede budgetten duurzaamheid.
Dekkingsreserve afschrijvingslasten (afgeronde) investeringen	
Afdekking afschrijvingslast lopende investeringen	Dekking van afschrijvingslasten van begrote en lopende investeringen.
Afdekking afschrijvingslasten afgeronde investeringen	Dekking van afschrijvingslasten van gedane investeringen.
Investeringsbudget PHS	Dekking van incidentele lasten en/of afschrijvingslasten van aanvullend te begroten investeringen PHS.

Algemene (risico)reserve

De gemeenteraad heeft in de nota Reserves en Voorzieningen een minimale norm van de Algemene (risico)reserve vastgelegd (5% van de begrotingsomvang + 5% van de vaste activa minus de totale reserves per 1 januari). Toegepast op de cijfers van de meerjarenbegroting vanaf 2024 geeft de minimale norm van deze reserve het volgende beeld:

Berekening minimale norm Algemene (risico)reserve (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
• 5% van de begrotingsomvang (lasten voor bestemming)	5.836	5.784	5.752	5.715	5.789
• 5% van de vaste activa minus totale reserves per 1 januari	1.192	1.608	1.680	1.677	1.524
TOTAAL MINIMALE NORM	**7.028**	**7.392**	**7.432**	**7.392**	**7.313**
SALDO ALGEMENE (RISICO)RESERVE (begin jaar)	**16.794**	**9.002**	**8.768**	**7.924**	**7.834**

Conclusie is dat de begrote omvang van de Algemene (risico)reserve voor alle begrotingsjaren voldoende is ten opzichte van de door de raad gestelde minimale norm.

Daarnaast wordt de omvang van de Algemene (risico)reserve beoordeeld ten opzichte van de risico's zoals beschreven in paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Overige bestemmingsreserves
De totale omvang van de overige bestemmingsreserves bedraagt bij aanvang van het begrotingsjaar 2025 € 37,3 miljoen en daalt vervolgens naar € 35,9 miljoen aan het eind van 2028.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves lopen via de resultaatbestemming en worden cijfermatig per programma gepresenteerd. De bestemmingsreserves kunnen per 1 januari 2025 worden verdeeld in reserves:
a. met een bufferfunctie voor risico's op een specifiek benoemd terrein (€ 2,1 miljoen);
b. met een bestedingsfunctie waarbij gespaard wordt voor iets dat specifiek benoemd is (€ 8,8 miljoen);
c. met een egalisatiefunctie om baten en lasten gelijkmatig te verdelen over de jaren (€ 7,9 miljoen);
d. ter dekking afschrijvingen investeringen (€ 18,5 miljoen).

Aan de reserves wordt geen rente toegevoegd.

In het navolgende overzicht is het meerjarige verloop van de reserves weergegeven.

Reserves, saldo per 1 januari (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Algemene reserve:						
Algemene (risico)reserve	16.794	9.002	8.768	7.924	7.834	7.834
Totaal algemene reserve	**16.794**	**9.002**	**8.768**	**7.924**	**7.834**	**7.834**
Bestemmingsreserves voor:						
a. een bufferfunctie voor risico's op een specifiek benoemd terrein						
Grondexploitatie	1.760	2.130	2.130	2.383	2.383	2.383
b. een bestedingsfunctie waarbij gespaard wordt voor iets dat specifiek benoemd is						
Parkeervoorzieningen	80	80	80	80	80	80
Toekomstige investeringen onderwijshuisvesting	2.022	5.553	5.807	6.060	6.314	7.067
Boven normatieve onderwijsvoorzieningen (LvC)	1.807	1.514	1.536	1.558	1.580	1.602
Onderwijskundige projecten (LvC)	70	95	120	145	170	195
Anterieure overeenkomsten	760	747	747	747	747	747
Noodzakelijke maatschappelijke opgaven	6.000					
Toekomstige investeringen openbare ruimte	833	818	804	789	774	760
c. een egalisatiefunctie om baten en lasten gelijkmatig te verdelen over de jaren						
Egalisatie MGD budgetten IV/ICT	404	404	404	404	404	404
Egalisatie Loonkostenontwikkeling MGD	0					
Groenbeheer	587	439	439	439	439	439
Egalisatie degeneratievergoedingen	100	100	100	100	100	100
Plattelandsvernieuwing	865	490	475	460	445	445
Volkshuisvestingsfonds	0					

Opvang vluchtelingen Oekraïne	1.983	1.983	1.914	1.845	1.776	1.776
Sociaal domein	3.400	2.392	2.003	1.700	1.413	1.413
Duurzame ontwikkeling	2.484	2.084	1.684	1.284	1.284	1.284
d. dekking afschrijvingen investeringen						
Afdekking afschrijvingslast lopende investeringen		9.204	10.190	10.014	9.744	9.204
Afdekking afschrijvingslast afgeronde investeringen	3.655	3.327	2.998	2.670	2.344	2.022
Investeringsbudget PHS		5.950	5.950	5.950	5.950	5.950
Totaal bestemmingsreserve	**26.809**	**37.310**	**37.380**	**36.628**	**35.947**	**35.871**
TOTAAL RESERVES	**43.603**	**46.312**	**46.149**	**44.552**	**43.781**	**43.705**

In totaal daalt de omvang van de reserves van € 46,3 miljoen bij aanvang van het begrotingsjaar 2025 tot € 43,7 miljoen per 1 januari 2029.

De solvabiliteit (aandeel eigen vermogen op het totaal vermogen) stijgt in deze periode van 47,8% tot 53,0%. Een voldoende omvang van reserves is nodig om tegenvallers op te vangen en toekomstige ontwikkelingen te realiseren.

Begrote reservemutaties en resultaatbestemming

De belangrijkste begrote reservemutaties (resultaatbestemming) zijn samenvattend:

Specificatie mutaties reserves (x € 1.000)	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
stortingen in reserves:					
• aanvulling reserve		531			
• inflatiecompensatie en dividend (LvC)	47	47	47	47	47
• jaarresultaat	3.157				
• reservering voor toekomstige ontwikkelingen	21.664	1.050			
• resultaat grondexploitatie	56		253		
• toekomstige investeringen onderwijs	32	254	254	254	754
• verkoopopbrengst	437				
Totaal stortingen	**25.393**	**1.881**	**553**	**301**	**801**
onttrekkingen aan reserves:					
• afschrijvingslasten	353	407	519	610	876
• dekking incidentele bestedingen	2.964	1.422	1.366	356	
• inzet reserves voor toekomstige ontwikkelingen	16.725				
• jaarresultaat					
• klimaatadaptatie en plattelandsvernieuwing	575	215	215	15	
• overhevelingen	1.943		50	90	
• resultaat grondexploitatie	123				
Totaal onttrekkingen	**22.684**	**2.045**	**2.150**	**1.071**	**876**
RESULTAATBESTEMMING	**-2.709**	**163**	**1.597**	**771**	**76**

Toelichting mutaties reserves

Het BBV schrijft voor om in de begroting een overzicht op te nemen van de reservemutaties met een structureel en met een incidenteel karakter. Hiervoor verwijzen we naar het volgende overzicht:

Structurele en incidentele mutaties reserves (x € 1.000)	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
structurele stortingen in reserves:				
inflatiecompensatie en dividend (LvC)	47	47	47	47
toekomstige investeringen onderwijs	254	254	254	754
Totaal structurele stortingen	**301**	**301**	**301**	**801**
incidentele stortingen in reserves:				
overige stortingen	1.581	253		
Totaal incidentele stortingen	**1.581**	**253**		
TOTAAL STORTINGEN	**1.881**	**553**	**301**	**801**
structurele onttrekkingen aan reserves:				
afschrijvingslasten	407	519	610	876
Totaal structurele onttrekkingen	**407**	**519**	**610**	**876**
incidentele onttrekkingen aan reserves:				
overige onttrekkingen	1.637	1.631	461	
Totaal incidentele onttrekkingen	**1.637**	**1.631**	**461**	
TOTAAL ONTTREKKINGEN	**2.045**	**2.150**	**1.071**	**876**
SALDO RESERVEMUTATIES	**-163**	**-1.597**	**-771**	**-76**

Voorzieningen

Onderbouwing beoogd doel voorzieningen

De basis van de nota Reserves en Voorzieningen is samenvattend per voorziening bepaald welk doel beoogd wordt.

Omschrijving	Door de raad vastgesteld nut/doel
Voorzieningen:	
Voor verplichtingen en verliezen	
Pensioenverplichtingen bestuurders (APPA)	Afdekken van mogelijke pensioenverplichtingen van (voormalige) wethouders.
Wachtgelden voormalige wethouders	Afdekken van mogelijke wachtgeldverplichtingen
Nog te maken kosten afgesloten grexen	Tijdig afsluiten van grondexploitaties
Voor kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt	
Onderhoud wegen	Egalisatie van de kosten voor groot onderhoud van wegen (incl. degeneratievergoedingen).
Onderhoud civieltechnische kunstwerken	Egalisatie van de kosten voor groot onderhoud van civieltechnische kunstwerken.
Onderhoud gemeentelijk vastgoed	Egalisatie van de kosten voor groot onderhoud van gemeentelijk vastgoed.
Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	
St. Jan's Baptistfonds	Ondersteuning van jeugdinitiatieven uit Liempde.

Omschrijving	Door de raad vastgesteld nut/doel
Schenking dr. Hoekstichting	De schenking uit 2005 moet worden ingezet ten behoeve van de basisgezondheidszorg in Boxtel
Afval	Opvangen van ongewenste schommelingen in de tarieven voor afvalstoffenheffing en matching baten en lasten van het kostendekkende product afval.
Riolering	Opvangen van ongewenste schommelingen in de tarieven voor rioolheffing en matching baten en lasten van het kostendekkende product riolering.

Meerjarige ontwikkeling voorzieningen

Samenvattend naar soort voorziening zien we het volgende beeld:

Voorzieningen, saldo per 1 januari (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Voorzieningen voor:						
verplichtingen en verwachte verliezen (art. 44 lid 1a)						
APPA bestuurders	1.195	1.563	1.596	1.626	1.654	1.680
Wachtgeld voormalige bestuurders	0					
Afwikkeling afgesloten GREX	106	89	72	13	13	13
egalisatie van (onderhouds)kosten (art. 44 lid 1c)						
Onderhoud wegen	1.953	2.066	2.140	2.190	2.240	2.401
Onderhoud civieltechnische kunstwerken	279	253	288	351	416	385
Onderhoud gemeentelijk vastgoed	3.245	3.057	2.635	2.248	2.340	2.127
middelen van derden waarvan de besteding gebonden is (art. 44 lid 2)						
St. Jan Baptistfonds	10	10	10	10	11	11
Schenking Dr. Hoekstichting	31	31	31	31	31	31
Afval	1.183	1.201	1.159	1.089	1.004	908
Riolering	13.309	13.297	13.382	13.696	14.207	14.699
Voorzieningen vanuit Haaren	16	0	0	0	0	0
TOTAAL VOORZIENINGEN	**21.325**	**21.567**	**21.314**	**21.254**	**21.917**	**22.254**

Nieuw beleid, gehonoreerde wensen

In de Kadernota 2025 zijn voorstellen opgenomen om nieuw beleid op te nemen in de begroting. Tevens zijn er diverse dekkingsvoorstellen hierbij meegenomen. De gemeenteraad heeft met het vaststellen van deze Kadernota ingestemd met deze voorstellen. Samengevat geeft dit op programmaniveau het volgende effect op het begrotingssaldo:

Nieuw beleid Kadernota 2025, inclusief dekking (x € 1.000: - = nadeel en + = voordeel)	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
Duurzame Transformatie	-125	-25	-179	-179
Sociale Kracht	-1.512	-1.617	-1.681	-1.818
Leefbare Ruimte	-576	-697	-769	-441
Vitaal Ondernemen	-503	-558	-563	-1.143
Meewerkend bestuur	-1.281	791	1.248	1.515
Inkomsten/dekkingsvoorstellen	5.294	3.467	1.539	1.613
Totaal nieuw beleid Kadernota 2025, inclusief dekking	**1.297**	**1.361**	**-405**	**-452**

Deze ontwikkelingen zijn verwerkt in deze begroting. Voor een inhoudelijke toelichting op de concrete voorstellen verwijzen we u naar de Kadernota 2025 (raad 2 juli 2024).

Investeringen

Investeringen met economisch en maatschappelijk nut

De investeringen kunnen krachtens het Besluit Begroting en Verantwoording worden onderscheiden in investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

- **Investeringen met een economisch nut** worden gedefinieerd als investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/of die verhandelbaar zijn.
- **Investeringen met een meerjarig maatschappelijk nut** brengen vaak veel onderhoud met zich mee, terwijl ze meestal niet worden vervangen. Er is geen markt voor waar deze activa kunnen worden verhandeld.

De systematiek van activering en afschrijving is voor beide soorten investeringen gelijk getrokken; investeringen met een economisch nut en investeringen met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de verwachte levensduur wordt jaarlijks afgeschreven. Verder geldt voor beide de netto methode; dat wil zeggen dat investeringsbijdragen van derden direct in mindering mogen worden gebracht.

In de Eerste bestuursrapportage 2024 is gerapporteerd over mutaties in de investeringen. Daarnaast zijn met de Kadernota 2025 enkele nieuwe investeringen opgenomen.

De investeringen zijn verder onder te verdelen naar lopende investeringen en voorgenomen, gehonoreerde investeringen. De hieronder weergegeven lopende investeringen zijn vervolgens onderverdeeld naar investeringen met een economisch nut en investeringen met een maatschappelijk nut. Het verschil tussen het totaal krediet en de begrote bedragen vanaf 2024 zijn de tot en met 2023 gerealiseerde investeringen.
In het overzicht zijn de lopende en begrote investeringen weergegeven met daarbij het totaal beschikbaar gestelde krediet per investering.

Overzicht investeringen (x € 1.000)	Krediet totaal	Besteed t/m 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
investeringen met economisch nut:							
Zijlader huisvuil	215		215				
Vervangen reserve vuilniswagen	185		185				
Ondergrondse containers	80	57	23				
Rioolinvesteringen op basis van vGRP-6	9.466	3.949	3.796	980	740		
Veegwagen	250	4	247				
Vrachtwagenstrooier	43		43				
lokale meetpunten gladheidsbestrijding	30		30				
Nieuwbouw Willibrordusschool	450	118	332				
Investeringen gemeentelijk vastgoed	5.476		1.330	409	1.335	220	2.022
Gevelbeplanting Gemeentehuis	60		60				
Investering Rozemarijnstraat	31		31				
Pius X warmtepompen	222	255	-33				
Renovatie natuurgrasveld DVG	160		160				

Renovatie toplaag ODC veld 1 en 2	1.160		1.160				
Renovatie toplaag MEP veld 1 en 2	1.408		1.408				
Discussieposten gemeenteraad	90		45				45
Vervanging iPads raad en griffie	60			30			
totaal economisch nut	**19.385**	**4.383**	**9.031**	**1.419**	**2.075**	**220**	**2.067**
investeringen met maatschappelijk nut:							
ZelfServiceStalling station	439	314	124				
Verbindingsweg Ladonk-Kapelweg	19.574	10.736	8.839				
Herinrichting Molenwijkseweg	1.377	765		613			
Aanpassing Bosscheweg-Dukaat-De Ketting	1.700	971	729				
Herinrichting Kalksheuvel	898	115	783				
Herinrichting Lennisheuvel-Boxtel	250	1		249			
Ontsluitingsweg Dukaat	0	-46	46				
Kruising Boseind-Keulsebaan	3.550	138	362	3.050			
Liempde, herinrichting a.g.v. rioolwerken	500		500				
Beeldkwaliteit Parkweg	50		50				
Civieltechnische investeringen	119			119			
Openbare ruimte winkelcentrum Oosterhof	208	-173	381				
Vervangen masten openbare verlichting	1.027	208	237	237	247	99	
Vervangen armaturen openbare verlichting	1.003	278	243	221	193	69	
Verkeersregelinstallaties	95	31	64				
Herinrichting Stationsstraat	715	99	616				
Herinrichting Clarissenstraat	125		125				
Verkeersplateaus Van Cronenborgstraat	85		85				
Platanenlaan (eenrichting met parkeervlakken)	58		58				
VOP Raaphof - Prins Hendrikstraat	15		15				
Aansluiting Jorishof - Eindhovenseweg	320		320				
Aansluiting verkeersplan Ladonk	722	16	84			622	
Verkeersmaatregelen Molenstraat	20		20				
Toegankelijkheid bushaltes en routebegeleiding	130		130				
Voetpad Barrierweg	125		125				
Vervanging speelvoorzieningen 2023-2025	256		256				
Vervanging speelvoorzieningen 2026-2028	585				585		
totaal maatschappelijk nut	**33.948**	**13.453**	**14.192**	**4.488**	**1.025**	**790**	
INVESTERINGEN	**53.333**	**17.835**	**23.223**	**5.907**	**3.101**	**1.010**	**2.067**

Overzicht desinvesteringen (x € 1.000)	Krediet totaal	Besteed t/m 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
investeringen met economisch nut:							
Gronden	10		10				
Renovatie toplaag ODC veld 1 en 2	195		195				
Renovatie toplaag MEP veld 1 en 2	240		240				

investeringen met maatschappelijk nut:			
Verbindingsweg Ladonk-Kapelweg	13.582	3.322	10.260
Herinrichting Kalksheuvel	223		223
Aansluiting Jorishof - Eindhovenseweg	141		141
DESINVESTERINGEN	**14.391**	**3.322**	**11.069**

Voorgenomen investeringen
Afgezien van deze investeringen zijn ook voorgenomen investeringen in deze begroting opgenomen. In totaal gaat het hierbij om een bedrag van in totaal € 14,55 miljoen in deze begrotingsperiode. De kapitaallasten van voorgenomen investeringen zijn als stelpost in de begroting opgenomen voor een totaalbedrag van structureel € 1.073.000. De raad heeft deze investeringen al gevoteerd. Het college heeft de bevoegdheid om deze investeringen in eerdere jaren tot uitvoering te brengen vooruitlopend op de formele begrotingsmutatie na besluit van de gemeenteraad.

Overzicht voorgenomen investeringen	Begrote investering				Begrote kapitaallasten			
(x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
Verduurzaming maatschappelijk vastgoed				500				25
Gebiedsplan Onder de Rechter				100				6
Integraal Meerjarenprogramma Openbare Ruimte periode 2025-2028	825	825	825	825	33	66	99	132
Meerjareninvesteringsplanning groenvoorzieningen	Pm	Pm	Pm	Pm	17	25	33	33
Herhuisvesting Ursula naar gemeentehuis Boxtel				1.500				100
Meerjareninvesteringsplanning verkeer en mobiliteit			Pm	Pm			74	174
Herinrichting Kalkheuvel 2e fase				1.350				54
Verkeersregelinstallaties				1.000				100
Reconstructie Bosscheweg				1.300				69
Nieuwbouw HUB school Boxtel		Pm				70	70	70
Nieuwbouw Willibrordusschool Esch	4.750				236	236	236	236
Meerjarenonderhoud sportvelden				750				75
Totaal voorgenomen investeringen	**5.575**	**825**	**825**	**7.325**	**286**	**397**	**511**	**1.073**

Meerjarig overzicht balans

Met het opnemen van een geprognosticeerde balans krijgt de raad meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, reserves en voorzieningen, en in de financieringsbehoefte. De geprognosticeerde balans moet aansluiten op de balans in de jaarrekening, maar behoeft niet dezelfde mate van detail te kennen.

Het EMU-saldo kan afgeleid worden van de mutaties in de balans, dat is nl. het saldo van mutaties in de vorderingen en de mutaties in de schulden ofwel de som van de mutaties van de vaste en vlottende financiële activa minus de som van de mutaties van de vaste en vlottende schuld. Een berekening van het EMU-saldo is opgenomen in het bijlageboek.

Voor het opstellen van de meerjarige prognose van de balans zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Jaar 2023: de definitieve cijfers volgens de vastgestelde jaarrekening 2023;
- Jaren 2024 tot en met 2028: de meerjarige prognose van de balans op basis van deze begroting;
    - Alle liquide middelen, overlopende activa en overlopende passiva zijn met elkaar verrekend: het saldo in de balans geeft de kortlopende financieringsbehoefte of de tijdelijke overschotten weer;
    - Het onderdeel Eigen vermogen – resultaat is in de prognose van het onderdeel reserves verwerkt.

MEERJARIGE BALANS (x € 1.000)

ACTIVA per 31 december	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Immateriële vaste activa	172	163	160	156	153	151
Materiële vaste activa	65.157	73.503	75.193	73.940	70.521	68.127
Financiële vaste activa	5.268	4.804	4.392	3.995	3.592	3.185
Voorraden	6.653	7.586	7.030	4.880	2.545	177
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	48.695	10.846	6.128	4.730	7.978	10.748
Liquide middelen	822					
Overlopende activa	1.228					
TOTAAL ACTIVA	**127.995**	**96.902**	**92.903**	**87.702**	**84.790**	**82.389**

PASSIVA per 31 december	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Eigen vermogen	46.760	46.312	46.149	44.552	43.781	43.705
Voorzieningen	21.325	21.567	21.314	21.254	21.917	22.254
Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer	32.607	29.023	25.441	21.896	19.092	16.430
Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	20.409					
Overlopende passiva	6.893					
TOTAAL PASSIVA	**127.995**	**96.902**	**92.903**	**87.702**	**84.790**	**82.389**

Overzicht van baten en lasten en presentatie structureel begrotingssaldo

De gemeenteraad heeft de wettelijke taak een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is. De provincie als toezichthouder heeft geconstateerd dat niet alle Brabantse gemeentebegrotingen een (uniforme) presentatie van het structureel begrotingssaldo bevatten. Daarom heeft de provincie de gemeenten geadviseerd gebruik te maken van onderstaande opstelling, die tevens volledig invulling geeft aan de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Overzicht van baten en lasten begroting 2025 (x € 1.000)	baten	lasten	saldo
Resultaat voor bestemming:			
Duurzame Transformatie	8.554	12.300	-3.746
Sociale Kracht	10.180	55.266	-45.086
Leefbare Ruimte	7.416	27.198	-19.782
Vitaal Ondernemen	1.015	7.132	-6.117
Meewerkend Bestuur	712	8.667	-7.956
Totaal van de programma's: resultaat voor bestemming	**27.877**	**110.563**	**-82.687**
Algemene dekkingsmiddelen, taakvelden:			
0.5 Treasury	996	170	826
0.61 OZB woningen	6.264	242	6.022
0.62 OZB niet-woningen	3.867		3.867
0.63 Parkeerbelasting	190		190
0.64 Belastingen overig	70	229	-160
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	76.606		76.606
Overhead (taakveld 0.4)	13	2.789	-2.776
Heffing vennootschapsbelasting (taakveld 0.9)			0
Bedrag onvoorzien (deel taakveld 0.8), exclusief begrotingssaldo	668	1.689	-1.021
SALDO VAN BATEN EN LASTEN	**116.551**	**115.682**	**869**
Toevoeging en onttrekking aan de reserves:			
Duurzame Transformatie	415		415
Sociale Kracht	458	47	411
Leefbare Ruimte	366	254	113
Vitaal Ondernemen	41		41
Meewerkend Bestuur	764	1.581	-817
Totaal van de programma's: resultaatbestemming	**2.045**	**1.881**	**163**
RESULTAAT	**118.595**	**117.564**	**1.032**
af: incidentele baten en lasten	6.909	6.875	34
STRUCTUREEL BEGROTINGSSALDO	**111.686**	**110.689**	**997**

Op basis van dit overzicht kan worden geconcludeerd dat na aftrek van het saldo incidentele baten en lasten, de begroting voor het jaar 2025 structureel en reëel in evenwicht is. Dit geldt ook voor de meerjarenraming 2026-2028 zoals blijkt uit de presentatie van het structureel begrotingssaldo vanuit het overzicht ´Incidentele baten en lasten op programmaniveau´.

Bijlagen

In het bijlagenboek behorende bij deze begroting zijn de volgende bijlagen opgenomen:

1. Conversietabel BBV taakveld – beleidsproduct
2. Baten en Lasten per BBV Taakveld
3. Begroting op beheerproductniveau (collegebegroting)
4. Verloopoverzicht Reserves en Voorzieningen
5. EMU-Saldo
6. Overzicht formatie en loonkosten
7. Subsidiestaat welzijnsactiviteiten
8. Berekening gemeentefonds meerjarig
9. Ontwikkeling lokale lasten

Lijst van afkortingen

AB	Algemeen bestuur van een gemeenschappelijke regeling, stichting of vereniging
ALV	Algemene ledenvergadering
APPA	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
ARR	Algemene risicoreserve
AvA	Algemene vergadering van aandeelhouders
AVOI	Algemene verordening ondergrondse infrastructuren
BAG	Basisregistratie adressen en gebouwen
BBdB	Boxtel Binnen de Bruggen
BBV	Besluit begroten en verantwoorden provincies en gemeenten
BCF	BTW compensatiefonds
BERAP	Bestuursrapportage
BHIC	Brabant historisch informatiecentrum
BIBOB	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BIZ	Bedrijf Investeringszone
BNG	Bank Nederlandse gemeenten
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BOPZ	Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen
BRP	Basisregistratie persoonsgegevens
BSB	Brede Scholen Boxtel
BTW	Belasting toegevoegde waarde
BUIG	Bundeling uitkering inkomensvoorziening
Burap	Bestuursrapportage
CAK	Centraal administratiekantoor
CAR	Construction allrisk verzekering
CBS	Centraal bureau voor de statistiek
Ciso	Chief information security officer
CmK	Cultuureducatie met kwaliteit
DB	Dagelijks bestuur van een gemeenschappelijke regeling, stichting of vereniging
DP	Dekkingsplan
DUO	Dienst uitvoering onderwijs
E-Laden	Elektrisch laden
EMU	Economisch Monetaire Unie
EPR	Eikenprocessierups
EVZ	Ecologische verbindingszones
FG	Functionaris gegevensbeveiliging
FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
GFT	Groente fruit tuinafval
GGD	Gemeentelijke gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GMA	Gemiddeld Maatschappelijk Actief

GR	Gemeenschappelijke regeling
GREX	Gronden in exploitatie
GVVP	Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan
HBO	Hoger Beroeps Onderwijs
HHA	Huishoudelijk Afval
HMA	Hoog Maatschappelijk Actief
HNG	Hypotheekfonds Nederlandse gemeenten
HOF	Wet houdbaarheid overheidsfinanciën
ICT	Informatie en communicatie techniek
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IOAW	Inkomensvoorziening oudere en arbeidsongeschikte werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening oudere en arbeidsongeschikte zelfstandigen
IV	Informatievoorziening
KDN	Kadernota
LEA	Lokaal educatieve agenda
LED	Light emmiting diode (elektronische halfgeleidercomponent)
Leningen O/G	Leningen opgenomen gelden
Leningen U/G	Leningen uitgeleende gelden
LKS	Loonkostensubsidie
LMA	Laag Maatschappelijk Actief
LTA	Landelijk transitie arrangement
MD	Mozaïek Dommelvallei
MEO	Maatschappelijke en economische ontwikkeling
MER	Milieu Effect Rapportage
MGD	MijnGemeenteDichtbij
MOP	Meerjaren onderhoudsplan
MPG	Meerjarenplan grondexploitatie
NNB	Natuurnetwerk Noord-Brabant
NOB	Noord Oost Brabant
NO-way	Noordelijke Ontsluitingsweg
OAB	Onderwijs achterstandenbeleid
OAD	Ontwikkelgerichte Arbeidsmatige Dagbesteding
ODBN	Omgevingsdienst Brabant-Noord
OZB	Onroerende zaakbelastingen
P&C	Planning en control
P&O	Personeel en organisatie
PAS	Programma aanpak stikstof
PEP	Platform Esch Perspectief
PGB	Persoons gebonden budget
PHS	Programma hoogfrequent spoor
PMD	Plastic-, Metalen- en Drankverpakkingen
PW	Participatiewet

Q1-Q2….	Quarter (kwartaal)
RAV	Regionaal ambulance vervoer
RES	Regionale Energie Strategie
RIVM	Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieu
RMC	Regionaal meld- en coördinatiepunt
RVO	Rijksdienst voor ondernemend Nederland
RvST	Raad van State
SD	Sociaal domein
SNV	Sociale Netwerk Versterking
SPUK	Specifieke uitkering stimulering sport
Stg.	Stichting
T&T	Project van transitie naar transformatie
TALK	Tracé A2-Ladonk-Kapelweg
TOM	Traject op maat
TONK	Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten
TOZO	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers
TRAP	Toeristisch recreatief actieplan
TURAP	Tussentijdse rapportage
VAB	Vrijkomende Agrarische Bedrijfsbebouwing
VANG	Van Afval Naar Grondstof
VANG	Verbindingsweg A2-N618
VANG-HHA	Van afval naar grondstof-huishoudelijk afval
vGRP	verbreed gemeentelijk rioleringsplan
VLK	Verbindingsweg-Ladonk-Kapelweg
VNG	Vereniging Nederlandse gemeenten
VOG	Verklaring omtrent gedrag
VRI	Verkeersregelinstallatie
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
VVV	Vereniging voor Vreemdelingen Verkeer
VWS	Volksgezondheid wetenschap en sport
Wet RMC	Wet Regionale Meld- en Coördinatiefunctie
WLZ	Wet Langdurige Zorg
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WOZ	Wet waardering onroerende zaken
WSD	Werkvoorzieningsschap de Dommel
WSOB	Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen
WSW	Wet sociale werkvoorziening

Begrippenlijst

Algemene dekkingsmiddelen
Inkomsten van een gemeente waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. In tegenstelling tot specifieke dekkingsmiddelen kan een gemeente algemene dekkingsmiddelen dus vrij besteden.

Algemene uitkering
Een van de uitkeringen die gemeenten van het Rijk ontvangen. Dat gebeurt via het Gemeentefonds. Gemeenten kunnen, met inachtneming van wet- en regelgeving, zelf bepalen of zij de algemene uitkering uitgeven aan medebewindstaken of aan eigen beleid.

Algemene reserve
Het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente. Dit vormt een buffer voor financiële tegenvallers. Het BBV kent behalve de algemene reserve ook bestemmingsreserves. Dat zijn reserves waaraan de gemeenteraad al een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Baten
Gemeenten werken met een stelsel van baten en lasten. Dat betekent dat inkomsten en uitgaven moeten worden toegerekend aan het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben. Bij een kasstelsel, wat de Rijksoverheid bijvoorbeeld hanteert, dienen inkomsten en uitgaven worden toegerekend aan het jaar waarin de betalingen zijn gedaan.

BBV
Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) beschrijft de regels waaraan onder andere de begroting van een gemeente aan moet voldoen. Kijk voor meer informatie op wetten.nl.

Belastingcapaciteit
De belastingcapaciteit maakt duidelijk hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Door de manier waarop dit financiële kengetal wordt berekend is dit cijfer in het jaarverslag altijd hetzelfde als in de begroting.

Bestuurlijk belang
Zeggenschap. Een gemeente kan een bestuurlijk belang hebben in een verbonden partij doordat zij in het bestuur is vertegenwoordigd. De gemeente kan het ook hebben doordat zij stemrecht heeft in de verbonden partij.

Bouwgrond in exploitatie (BIE)
Gronden in eigendom van een gemeente, waarvoor de raad een grondexploitatiecomplex en een grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld.

Deelneming
Participatie in een besloten of naamloze vennootschap, waarin de gemeente aandelen heeft.

Dividend
Een vergoeding die wordt uitbetaald aan aandeelhouders
Economische categorie
De eenheid waarin de baten en lasten van activiteiten binnen een taakveld worden uitgedrukt.

EMU-saldo

Het geraamde of het gerealiseerde saldo van de ontvangsten en uitgaven van een gemeente. Dit bedrag wordt berekend op transactiebasis en volgens Europese voorschriften.

Exploitatielasten
Alle jaarlijkse kosten van kapitaalgoederen die terug te vinden zijn op de begroting. Daarbij gaat het om afschrijvingen, rentekosten, onderhoudskosten, kosten om risico's te dekken en overheadkosten.

Financieel belang
Een bedrag wat aan een verbonden partij ter beschikking is gesteld en niet verhaald kan worden als de verbonden partij failliet gaat. Het kan ook het bedrag zijn waarvoor de gemeente aansprakelijk is als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Financiële kengetallen
Getallen waarmee inzicht verkregen kan worden in de financiële positie van de gemeente. Zie ook de informatie over de kengetallen bij de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Financieringsfunctie
Alle activiteiten die te maken hebben met het verwerven en beheren van financiële middelen door de gemeente.

Gemeenschappelijke regelingen
Een samenwerkingsverband tussen overheidslichamen (zoals bijvoorbeeld gemeenten) wat op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen is opgericht.

Grondexploitatie
Dit financiële kengetal geeft in een percentage weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

Grondexploitatiebegroting
De financiële vertaling van een grondexploitatiecomplex, waarbij de kosten en opbrengsten gefaseerd zijn in de tijd, met een richttermijn van 10 jaar (voortschrijdend).

Grondexploitatiecomplex
Een ruimtelijk plan, voorzien van een financiële onderbouwing. In de praktijk wordt dit ook wel aangeduid als 'grondexploitatie' of 'grex'.

Investeringen met economisch nut
Investeringen die verhandelbaar zijn en kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.

Investeringen met maatschappelijk nut
Investeringen die niet verhandelbaar zijn, vaak onderhoud met zich meebrengen en veelal niet vervangen worden.

Kapitaalgoederen
Spullen die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen die zij levert aan inwoners te kunnen produceren. Daarbij gaat het om grotere zaken zoals wegen, riolering, water, groen en gebouwen.

Kwijtschelding
Inwoners die gemeentelijke belastingen niet kunnen betalen, kunnen de gemeente om kwijtschelding vragen. Het is afhankelijk van het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid wie daarvoor wel of niet in aanmerking komt.

Lasten
Zie: stelsel van baten en lasten.

Lastendruk
Lastendruk is de mate waarin heffingen drukken op de te besteden inkomsten. De collectieve lastendruk wordt vaak uitgedrukt als het totaal aan belasting- en premieopbrengsten als percentage van het bruto binnenlands product (bbp).

Lokale heffingen
Een type gemeentelijke belasting. Voorbeelden van heffingen zijn de rioolheffing of de afvalstoffenheffing. In tegenstelling tot algemene belastingen (zoals parkeerbelasting of onroerendezaakbelasting) moet het geld dat gemeenten met heffingen ophalen, gebruikt worden om de kosten te dekken van datgene waarvoor ze in rekening worden gebracht. Heffingen worden ook wel rechten, tarieven of leges genoemd.

Netto schuldquote
Een financieel kengetal wat ook wel bekend staat als netto schuld als aandeel van de inkomsten. Het geeft informatie over de investeringsruimte die de gemeente heeft.

Overheadkosten
Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Paragrafen
Naast de programma's moeten gemeenten minimaal zeven programma-overstijgende paragrafen in de begroting opnemen (BBV-verplichting). In de paragrafen staat belangrijke informatie voor raadsleden waarmee zij inzicht krijgen in de financiële positie van de gemeente, de beheersmatige aspecten en de risico's. Deze 7 verplichte paragrafen gaan over:

Lokale heffingen
Lokale heffingen zijn de opbrengsten uit retributies en de eigen belastingen. Met de informatie uit de paragraaf lokale heffingen kan de gemeenteraad een afweging maken tussen de belastingdruk en het gewenste voorzieningenniveau in de gemeente. In de paragraaf ‘Lokale heffingen’ staat namelijk informatie over:

- de geraamde inkomsten
- het beleid dat de gemeente voert ten aanzien van lokale heffingen
- een overzicht op hoofdlijnen van de lokale heffingen
- een aanduiding van de lastendruk
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Weerstandsvermogen en risicomanagement
In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt de financiële positie van de gemeente beschreven. Ook moeten gemeenten hier een geprognosticeerde balans opnemen en enkele verplichte financiële kengetallen.

Kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn de spullen die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen die zij aan haar burgers levert te produceren; grote zaken die vaak veel waarde hebben en meerdere jaren meegaan. In de paragraaf 'onderhoud kapitaalgoederen' van de gemeentelijke begroting moeten ten minste de volgende kapitaalgoederen staan:

- wegen
- riolering
- water
- groen
- gebouwen

Van deze kapitaalgoederen moeten het beleidskader, de financiële consequenties die uit het beleidskader voortvloeien en een vertaling van de financiële consequenties in de begroting zijn opgenomen.

Financiering
In de financieringsparagraaf legt de gemeente de verwachtingen en het beleid voor de financieringsrisico's vast. De paragraaf geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Bedrijfsvoering
De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de gemeentelijke bedrijfsvoering. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma’s te realiseren. Daarbij kan gedacht worden aan processen zoals investeringen in ICT om datalekken te voorkomen, het uitvoeren van de Digitale Agenda, regelingen voor oudere werknemers in de gemeente, of opleidingsbudgetten. Het betreft beleidsmatige (primaire) processen, ondersteunende (secundaire) processen en de sturing en beheersing ervan.

Verbonden partijen
Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.
Als er alleen sprake is van een financieel belang gaat het dus niet om een verbonden partij.
De lijst met verbonden partijen wordt onderverdeeld in:

- gemeenschappelijke regelingen
- vennootschappen en coöperaties
- stichtingen en verenigingen
- overige verbonden partijen

De gemeente moet niet alleen duidelijk maken wat het belang is dat de gemeente heeft, maar ook welk openbaar belang daarmee wordt gediend en hoe groot dat belang is. Daarbij moet de gemeente ook vermelden welke risico’s de verbonden partij oplevert voor de financiële positie van de gemeente.

Grondbeleid
Grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van de volkshuisvesting, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen te verwezenlijken. De paragraaf grondbeleid moet in ieder geval bestaan uit:

- een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma’s die zijn opgenomen in de begroting
- een omschrijving van hoe de gemeente het grondbeleid uitvoert
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie

- een onderbouwing van de geraamde winstneming
- de beleidsuitgangspunten voor de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken

Producten (beleid)
Een samenhangend geheel van activiteiten op beleidsniveau.

Producten (beheer
Een samenhangend geheel van activiteiten op uitvoeringsniveau.

Programma
Een samenhangend geheel van activiteiten in de gemeentebegroting.

Risico
De kans dat een positieve of een negatieve gebeurtenis van materieel belang die voorzien is in de begroting optreedt.

Solvabiliteitsratio
Dit financiële kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal.

Specifieke dekkingsmiddelen
Specifieke dekkingsmiddelen zijn inkomsten voor de gemeente die met een bepaald programma samenhangen. Daaronder vallen bijvoorbeeld inkomsten van het Rijk met een bepaald bestedingsdoel, de riool- en afvalstoffenheffing en opbrengsten voor het verstrekken van paspoorten.

Stelsel van baten en lasten
Gemeenten werken met een stelsel van baten en lasten. Dat betekent dat inkomsten en uitgaven moeten worden toegerekend aan het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben. Bij een kasstelsel, wat de Rijksoverheid bijvoorbeeld hanteert, dienen inkomsten en uitgaven worden toegerekend aan het jaar waarin de betalingen zijn gedaan.

Structurele exploitatieruimte
Een percentage waarmee beoordeeld kan worden welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte wordt berekend door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten.

Taakveld
Eenheid waarin de programma's, of waarin de eenheden in overzichten en bedragen in het programmaplan, zijn onderverdeeld.

Weerstandscapaciteit
De beschikbare weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel geld en mogelijkheden een gemeente heeft om niet-begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te dekken. Daarbij kan gedacht worden aan stille reserves, onbenutte belastingcapaciteit en post onvoorzien. Zie ook de paragraaf over weerstandsvermogen en risicobeheersing.